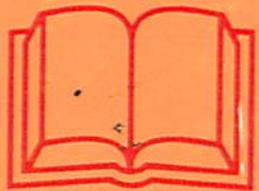

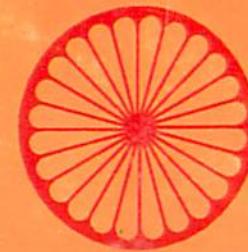
ပထမလတ်တန်း

ကရိုဏ်

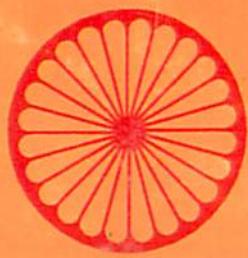
အရှင်ကောဂါဒ
ပန်ယရာ၊ ပန်ယကောဂါဒ
ကန်္ခီးတောဝန်စာသင်တိုက်
ရွှေနှုန်းဆီလမ်း၊ ရှစ်ဖိုင်ခွဲ
မရေးကျိုး။

ပထမလတ်တန်း

ကရိုဏ်

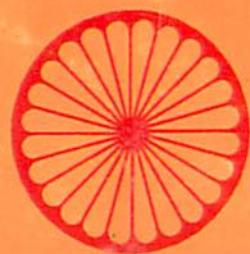
အရှင်ကောဂါဒ
ပန်ယရာ၊ ပန်ယကောဂါဒ
ကန်္ခီးတောဝန်စာသင်တိုက်
ရွှေနှုန်းဆီလမ်း၊ ရှစ်ဖိုင်ခွဲ
မရေးကျိုး။

ပထမလတ်တန်း

ရဟန်ယ

အရှင်ကောဂါဒ
ဂနယဓရ၊ ဂနယကောဂါဒ
ကန်္ဂီးတောဝန်စာသင်တိုက်
ရွှေနှုတ်းဆီလမ်း၊ ရှစ်မိုင်ခွဲ
ပရ်းကျန်း။

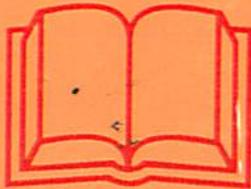

ပထမလတ်တန်း

အရှင်ကောဂဒ
ဝန်ယစရာ၊ ဝန်ယကောဂဒ
ကန်္ခါးအေတဝန်ဘသင်ဝိုက်
ရွှေနှင့်ဆီလမ်း၊ ရူစိမိုင်ခွဲ
ပရ်းကုန်း။

ပထမလတ်တန်း

ကခါနိတိ

အရှင်ကောစီဒ
ဂန်ယရာ၊ ဂန်ယကောစီဒ
ကန်္သီးအတော်နှစ်စာသင်တိုက်
ခြောက်ငါးဆိုလမ်း၊ ရှစ်စိုင်ခွဲ
မရမ်းကျိုး။

ပတ္တာမန္ဒင်ပဋိသာဉ်

ကခါနံ စောဒကံ မုဒ္ဒာ စမ္မံ သယ္ယူ ဝန္တယ။

ကခါနံတိ ကရိုသာမိ၊ သသာတုကခါယ စောဒကံ။

ကခါနံ-သို့လောသို့လေ တွေးတော်ကြေဆ ယုံမှားမျှအဝဝတ္ထိကို၊
စောဒကံ-အရဟဲ့မျှမ်း ဘားလက်နက်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ခုတ်ထွင် သုတ်သင်
ရှင်းလတ် အမြှစ်ပြတ်အောင် ပြတ်တောက်တတ်ပေထဲသော၊ မုဒ္ဒာ-ယုံမှား
ကင်းလတ် ဘုရားရင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကိုင်း၊ ဓမ္မူး-ယုံမှားကင်းခြောင်း
တရားတော်မြတ် အပေါင်းကိုင်း၊ သယ္ယူ-ယုံမှားကင်းရန် ကျွင်းကြောကြောင်း
သယ္ယာတော်အရှင်ပြတ် အပေါင်းကိုင်း၊ (အဟံ-ကောဝီအဟနာမသမုတ်
အကျွမ်းပ်သည်)ဝန္တယ-ဝန္တမိ-ယုံမှားကင်းပောက် ကျမ်းပြီးမြောက်ဖို့ ခု
လောက်အကျိုး ရည်မော်ကိုးကာ ရှိခိုးပါ၏။

ဝန္တယ-ဝန္တတ္ထာ-ရှိခိုးပြီးရှုံးသသာတုကခါယ-သသာတုစိတ်ထ စော်မရ
ယုံမှားမျှအဝဝကို၊ စောဒကံ-တွေးကြုံလာတိုင်း ချို့နံမဆိုင်းဘဲ ခုတ်ပိုင်းပြတ်
တောက်တတ်သော၊ ကခါနံတိ-ကခါနံတိ မည်ရှိခေါ်မှန်း ရွှေစာကျမ်းကို၊
ကရိုသာမိ-နောင်လာနောက်သား သသာတုမှားတို့ အကျိုးများရန် စိတ်ရည်
သန်၍ ရေးသားခြင်းအမျှ ဖြူလုပ်ပေတော့အေး။

ယနေ့ခေတ်သည် စာမေးပွဲခေတ်ပြစ်ရာ စာမေးပွဲတစ်တန်း အောင်
မြှင်ပြီးတိုင်း ရွှေသို့တစ်တန်း၊ တက်လှမ်းမိုင်ရန် ကျိုးစားကြောပြန်ပါသည်၊
ဟထမင်ယ်တန်း အောင်ပန်းဆင်မိုင်ခဲ့ကြသော အရှင်သူမြတ်တို့သည်
အရွယ်တစ်ဆင့် ပထမလတ်တန်းအတွက် ကျိုးစားကြရာမှာ ဝိနည်းကျင့်ဝတ်
ဘာသာအတွက် ကခါကျမ်း၊ သယ္ယာခါမေသာကဏ္ဍာ+ အနိယတကဏ္ဍာ+
နှုန်းသို့ရှိယကဏ္ဍာမှားကို မသင်ဘဲနော၍မရ မုချေသင်ကြားရည်မည်ပြစ်ပေသည်။

သို့ပြစ်ရာ ကခါဘာသာအတွက် ရေးစတတ်သင်နည်းစနစ်အရ အနက်
မြှန်မာပြန်ဆိုမိုင်ရန် ကြိုးစားရခြင်း၊ အမိဂါယ်မှား ကွဲပြားစာ သိရှိမိုင်ရန် လေး
သာရခြင်း၊ လေ့လာမှတ်၍ရသော အမိပါယ်မှားကို မှတ်စုမှတ်တန်း ဖြာစရာခြင်း-

အစိအစဉ်အဆင့်ဆင်ဖြင့် သင်ကြားနေရလျှင် ဤဘာသာရပ်တစ်ခုတည်း
ဖြင့်ပင် အချိန်တဲ့ လွှပန်းဖြီး ဒုပ်နှင့်သွားကြမည့်ဖြစ်ရာ အခြားဘာသာရပ်
များအတွက် အချိန်ပရနိုင်တော့ဘဲ အခက်အခဲများရှာဖွင့် တွေကြုံနိုင်
ပါသည်။

အခက်အခဲများနှင့် တွေကြုံနေကြရသော အရှင်မြိတ်တိုက်လည်း နေ
ရာ ဗျာနအများအပြားများ တွေ့နေကြရပါသည်၊ ထိုသို့အခက်အခဲများရှာတွေနေ
ကြရသောညီတတ် + အနာဂတ်တတ်များ အချိန်ကုန် + လွှပင်ပန်းခြင်းမှ သက်သာ
ဖြီး * ကခိုဘာသာအတွက် အောင်မှတ်ရပါမလား * ဟူသော ယုံများသံသယ
များ ကင်းပေါ်ကို အောင်ပွဲသာင် ဆင်ယင်နိုင်ကြစေရန် ရည်သန့်၍
ပတဗ္ဗလတ်တန်းဆိုင်ရာ ဤကခိုနီတိကျိုးကို ရေးသားပြုစုရပါသည်။

အရှင်ကောဝီ

ဝိနယ်စရ် + ဝိနယ်ကောဝီ

ပုဂ္ဂိုလ်ပကရာ အာသီဓမ္မက

သာသနစစ် သီရိ ပဝရ ဓမ္မာစရိယ

ကန်ညီးဇေတဝန်ဗာသင်တိုက်

ရှစ်မိုင်ခွဲ + ဇွဲနှင်းခေါ်လမ်း

မရမ်းကုန်း

 ၆၃၀၉၈

(၉ - J - ၉၁)

နမေတသု ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မာဒုသ

သံယာဒီသေသကရွ
သူဇ္ဈိစီသုဋီသိက္ခာပွဲ

*****

- :မေး။ အဘယ်ကို သူဇ္ဈိစီသုဋီဟွေးပါသနည်း။
- :ဖြုံး။ မောစနသာဒစေတနာဖြင့် နိမိတ်ခွဲလျှော်ပြုလျက် နိလစသော သုက်ဆယ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို တည်နေရာမှရွှေလျားစေခြင်းကို သူဇ္ဈိစီသုဋီ ဟွေးပါသည်။
- :မေး။ နိလ၊ပိတစသည်အားဖြင့် အဘယ်ကြောင့် သုက်ဆယ်မျိုးပြားရ ပါသနည်း။
- :ဖြုံး။ သည်းခြေ+သလိပ်+သွေး+ပြည် ဟူသောအာသယ၊ ပထဝိစသော ဓာတ်၊ ရသစသောဓာတ်တို့ထူးသောကြောင့် သုက်ဆယ်မျိုးပြားရ၏။
- :မေး။ အဘယ်ကြောင့် သံယာဒီသေသာသုဋီဟွေးရပါသနည်း။
- :ဖြုံး။ ဤအာပတ်သုင်ပြီးနောက် ထမြောက်လိုလျှင် အစ+အလယ်+အဆုံး သုံးပါးလုံး၌ သံယာကိုအလိုရှိအပ်သောကြောင့် သံယာဒီသေသာသုဋီ ပါသည်။
- :မေး။ အဘယ်အကျိုးငါး သံယာကို အလိုရှိအပ်ပါသနည်း။
- :ဖြုံး။ အစိုး ပရိဝါသ်ပေးခြင်းငါ့ငါး၊ အလယ်၌ မာနတ်ပေးခြင်း၊ (ဝ)အရှင်းသို့ငင်ခြင်းနှင့်တကွ မာနတ်ပေးခြင်းအကျိုးငါ့ငါး၊ အဆုံး၌ အဲ့နှင့်သွင်းခြင်းအကျိုးငါ့ငါး သံယာကို အလိုရှိအပ်ပါသည်။

J

မေး။ ပရိဝါသံပေးခြင်းစသောက်တို့၏ အဘယ်ကြောင့် သံယာကို အလိုဂျိ
အပ်ပါသနည်း။

မဖြူ။ ပရိဝါသံစသောက်တို့တွင် တစ်ခုစသောက်ကိုမျှလည်း သံယာနှင့်
ကင်း၍မပြုကောင်းသောကြောင့် သံယာကိုအလိုဂျိအပ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏အနုပည်တို့ထုတ်ပြပါ။

မဖြူ။ အညွှန် သုပ္ပန္နာ ပြစ်ပါသည်။

အာပတ်သင့်ပုံ

မိမိအဂါဇာတ်၏ သုတစ်ပါးကို လုလွှပြုစေ၍ သုက်ကိုလွတ်စေလျှင်
သံယာဒီသေသာ်အာပတ်သင့်၏၊ မလွတ်လျှင် ထုလွှာစုံးအာပတ်
သင့်၏၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားပြင် ကောင်းကင်း၏ ခါးကိုလှပ်ရမ်းလွှက်
လွတ်စေလျှင်လည်း အာပတ်သင့်၏။

မေး။ သုက်မည့်မျှလွတ်မှ သံယာဒီသေသာ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

မဖြူ။ အောက်ထစ်ဆုံးအားပြင် ယင်းယ်တစ်ကောင် သောက်ရုံမျှလွတ်
လျှင် အာပတ်သင့်တော့၏။

မေး။ အဂါဇာတ်အပြင်သို့ သုက်စွာက်ဖူသာ အာပတ်သင့်ပါသလဲ။

မဖြူ။ တည်နေရာမရွှေ့လျှော့ပြီးသောသုက်သည် ဖွံ့ဖြိုးကန် အဂါဇာတ်
သို့ သုက်ရောက်သည်သာဖြစ်သောကြောင့် တည်နေရာမှာ ရွှေ့လျင်ပင်
အာပတ်သင့်ပါသည်။

မေး။ သုက်လွတ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ထုတ်ပြပါ။

၅၆။ (၁)လူလျှပြုသောရဟန်း: (၂)လွှတ်၏။ အိမ္မပရှိသောရဟန်း:
 (၃)အိပ်မက်မြင်မက်သောရဟန်း: (၄)ဉာဏ်ရဟန်း။ သည်တို့သည်
 သုက်လွှတ်သော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

၅၇။ သူတ္ထိသုဒ္ဓသီကာပုဒ်၏ အကိုတို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

၅၈။ (၁)လွှတ်ခြင်း၌ သယာသောစေတနာရှိခြင်း: (၂)လူလျှပြုခြင်း:
 (၃)လွှတ်ခြင်း ဟူ၍ အကိုဘုံးပါရှိသည်။

ကာယသံသရွှေသီကာပုဒ်

၅၉။ ပြတိတ္ထိ၏အမိပိုယ်နှင့်အရကို ရေးခဲ့ပါ။

၆၀။ ဘီလူးစသည်တို့သည် သတ္တဝါတို့အတွင်းသို့ သက်ရောက်သကဲ့သို့
 အတွင်း၌ဖြစ်သောရာဂသည် သက်ရောက်ခြင်းကို “ဉြတိတ္ထိ”ဟုခေါ်
 ပါသည်။

(တနည်း)သတ္တဝါတို့သည် တွင်းစသည်တို့သို့ ကျရောက်ကုန်သကဲ့
 သို့ ဟုတ်မှန်သောသောကို မဆင်ခြင်သောကြောင့် တပ်မက်ဖွယ်
 ကောင်းသောအာရုံး၌ တပ်မက်သည်အတွက် မိမိကိုယ်တိုင် ရာဂသို့ကျ
 ရောက်ခြင်းကို “ဉြတိတ္ထိ”ဟုခေါ်ပါသည်။

ဉြတိတ္ထိအရ။ ကာယသံသရွှေရာဂန်းပြည့်စုံသော ရဟန်းကို ရအို။

၆၁။ အဘယ်စိတ်ကို ဖောက်ပြန်သော(ဝိပရိဏတ)စိတ်ဟုခေါ်ပါသနည်း

၆၂။ စင်ကြယ်သောဘဝင်အစဉ်ဟုဆိုအပ်သော ပကတိသော့ကိုစွန့်၍
 က်စုံးတစ်ဖုံးပြောင်းလဲပြီး ကာယသံသရွှေရာဂန်းအစွမ်းအားဖြင့် တည်
 သောစိတ်ကို “ဖောက်ပြန်သော(ဝိပရိဏတ)စိတ်”ဟု ခေါ်ပါသည်။

၄

- အေး။ မာတုဂါမ္မအရ အဘယ်မိမ္မကို ယူရပါသနည်း။
- ပြု။ ထိဝန္တ ဖွူးခါစမှ ၁၅၍ အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သောမိမ္မကို ယူရပါသည်။
- အေး။ အဘယ်ကို ကာယသံသရွဟေးပါသနည်း။
- ပြု။ လက်ကိုကိုင်ခြင်းစသော ကိုယ်လက်နှီးနော့ခြင်း+ရောနော့ခြင်းကို “ကာယသံသရွ” ဟုခေါ်ပါသည်။
- အေး။ ဟတ္တ , ဝေဏီ , အဂါ အရတို့ကို အသီးသီးပိုင်းခြားပြပါ။
- ပြု။ တတောင်ဆစ်မှစ၍ လက်သီးဖျားတိုင်အောင် “ဟတ္တ” အရယူရ၏၊
ထုံးဖွဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ မထုံးဖွဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ ဆံပင်သက်တို့ဖြင့်ငြင်း၊
အဆင်းအမျိုးမျိုးရှိသောချည်+ ပန်းမျိုးစုံ၊ ငွေပန်း+ရွှေကြီး+ပုလဲသွယ်
စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးနှင့် ရောသောဆံပင်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော
ဆံပင်အစည်းကို “ဝေဏီ” အရယူရပါသည်။
- မှတ်ချက်။ ဝေဏီသွေ့ပြင်း အမွှေးတို့နှင့်တွေ့ဆုံး ဆံပင်အမျှင်တို့ကို
လည်း ယူရပါသည်။
- ဟာတ္တ+ဝေဏီမှကြိုင်းသော အကိုကြီးငယ် တစ်ကိုယ်လုံးကို အဂါအရ
ယူရပါသည်။
- အာပတ်သင့်ပုံ။
- အောက်ထစ်ဆုံး အမွှေးချင်းထိရာခြင်း၊ မိမ္မက လာချိထိရာခြင်း မို့ပဲ
လိမ့်ဖြင့် လုလွှာပြုပြီး အတွေ့အထိကိုသာယာလျှင် သံယာရီသေသိ
အာပတ်သင့်၏။
- (က)လက်တစ်ဖက်ဖြင့် မိမ္မကိုကိုင်ထားပြီး ကျွန်ုတ်တစ်ဖက်ဖြင့်
တစ်နွေလုံး နေရာအနုံကိုင်လျှင်လည်း သံယာရီသေသိတစ်ချက်သာသင့်
ပါသည်။

(ခ) လက်ဖြင့်ပကိုင်ဘဲ ဦးစခေါင်းမှ ခြေဖျားတိုင်အောင်မရွတ်စေဘဲ
ထိလျှင်လည်း အာပတ်တစ်ချက်သာသင့်၏။

(ဂ) ပိမ္မာတစ်ပယာက်၏ လက်ငါးချောင်းကို တစ်ပေါင်းတည်း ကိုင်
လျှင် အာပတ်တစ်ချက်သာသင့်၏။

(ဃ) ပိမ္မာင်းယောက်တို့၏ လက်ငါးချောင်းတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း
ကိုင်လျှင် အာပတ်ငါးချက်သာသင့်၏။

(င) ပိမ္မာ၌ သံသယဖြင့်ငြင်း၊ ပဏ္ဍာတ်၊ ယောက်း၊ တိရိစ္ဆာန်အမှတ်
ဖြင့်ငြင်း၊ ကိုင်လျှင် ထူးချွေလည်းအာပတ်သင့်၏။

ကာယနှင့် ကာယပဋိမဒ္ဒကိုထိရှုံးငြင်း၊ ဘီလူးမ၊ နတ်မ၊ ပဏ္ဍာတ်နှင့်
ထိရှုံးငြင်း ထူးချွေလည်းအာပတ်သင့်၏။

(စ) ပိမ္မာနှင့် ကာယပဋိမဒ္ဒချင်းထိရှုံးငြင်း၊ ယောက်း၏ ကာယကို
ထိရှုံးငြင်း၊ ခုစွဲနှင့်အာပတ်သင့်၏။

အာပတ်မသင့်သူများ

(၁) ပိမ္မာ လာဗျာထိရှုံးမို့ပဲလိုမှုရှိသော်လည်း ကိုယ်ဖြင့်လျှော့ပြု
ဘဲ အတွေ့အထိကို သာယာစသာရဟန်း။

(၂) လွှတ်လိုသောဆန္ဒဖြင့် ထိမိသောရဟန်း။

(၃) စေတနာမပါဘဲ(မတော်တဆဲ)ထိမိသောရဟန်း။

(၄) သတိမရှိဘဲ(အမှတ်တမဲ့)ထိမိသောရဟန်း။

(၅) ထိမှန်းမသိသောရဟန်း။

(၆) ထိမှန်းသိသော်လည်း မသာယာစသာရဟန်း။

(၇) ဥမ္မာတ္ထကရဟန်းစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၆၇။ ကာယသံသရွေသိကွာပ်၏ အရိုက်တို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

၅၆။ (၁)လူမီမြှဖြစ်ခြင်း၊ (၂)မိမ္မာဖုအမှတ်ရှိခြင်း၊ (၃)ကာယသံသရွ
ရာဂရှိခြင်း၊ (၄)ထိကာယသံသရွရာဂဖြင့် လူနွှဖြစ်ခြင်း၊ (၅)လက်ကို
ကိုင်ခြင်းစသည်ကိုပြုခြင်း၊ အားဖြင့် အကိုင်းပါးရှိပါသည်။

ဒုက္ခလွှာဝါစာသိက္ခာပုဒ်

၆၇။ ပြတိန္တ + ဝိပရိကတတိအရ အဘယ်ရာဂကို ယူရပါသနည်း။

၆၈။ ဒုက္ခလွှာဝါစဉ် သာယာသောရှာဟန်ကို ယူရပါသည်။

၆၉။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မိမ္မာအရ အဘယ်ကို ယူရပါသနည်း။

၆၁။ ရှုနှုန်းရင်းစကား၊ မရှုနှုန်းသောစကားကို မှတ်သားနှင့်သော လုပ်မှု
ကို ယူရပါသည်။

၆၂။ အဘယ်စကားမျိုးကို ဒုက္ခလွှာဝါစာဟု ခေါ်ပါသနည်း။

၆၃။ ဂစ္စပင်၊ ပသာဝပ်နှင့် ပေထုနှင့်စရုပ်ယူညှုံသော စကားမျိုးကို
“ဒုက္ခလွှာဝါစာ”ဟုခေါ်ပါသည်။

၆၄။ ပြဘာသေယျာအရ ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

၆၅။ (၁)ချိုးမွမ်းခြင်း၊ (၂)ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ (၃)တောင်းခြင်း၊ (၄)တောင်တခြင်း၊
(၅)မေးမြန်းခြင်း၊ (၆)ရေးရှုမေးခြင်း၊ (၇)မေးအပ်သည်ဖြစ်ချုံ ပြောပြ
ခြင်း၊ (၈)မေးအပ်ဘဲ ချွေ့နှင့်ခြင်း၊ (၉)ဆဲရေးခြင်းတို့၏အစွမ်းအား
ဖြင့် မသုတေသနတို့၏ စကားကို ပြောဆိုခြင်းကို “ပြဘာသန”ဟု ခေါ်
ပါသည်။

၆၆။ ယထာတ် ယုဝါယုဝတီ ဖြင့် အဘယ်ကိုပြပါသနည်း။

၅၆။ လွမ်းပိုး၍ပြာဆိုခြင်း(ဉာဏ်သန)၏ စွဲရှားခြင်းမရှိသု၏ အဖြစ်
ကိုပြပါသည်။

၇၁။ မေတ္ထနပသံဟိတာဟို ဖြင့် အဘယ်ကိုပြပါသနည်း။

၅၇။ ရှိန့်ရင်းသောစကား၏ အထွင်အထိပ်အပြီးအဆုံးသို့ ငရာက်သော
လက္ခဏာကို ပြပါသည်။

၇၂။ သံယာဒီသေသာသာပတ်သင့်နိုင်သော ဒုက္ခလွှာဝါစာစကားကို ဆဲရေး
ပုံနှင့်တကွ ရေးခဲ့ပါ။

၅၈။ ဝစ္စမဂ်,ပသာဝမဂ်တို့၏အရွှေ့အားဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်းကဲရဲခြင်းတို့
ပြင်သော်ငြင်း၊ မေတ္ထနတောင်းခြင်း စသည်တို့ပြင့်သော်ငြင်း၊
“သီခရဏီသီ=အသားစွန်းထွက်သော ကောင်မ၊ “သန္တိန္တာသီ=ဝစ္စမဂ်,
ပသာဝမဂ်နှစ်မျိုး ရောဝပ်နေသောကောင်မ”၊ ဥဘတော့ပျော်နာကာသီ
=ဥဘတော့ပျော်းမ ဟုသော ဆဲရေးကြောင်းစကားသုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုး
မျိုးဖြင့်သော်ငြင်း ဆဲရေးလျှင် သံယာဒီသေသာသာပတ်သင့်ပါသည်။

အာပတ်သင့်ပုံ

(က) ဒုက္ခလွှာဝါစာပြာရာ၏ အောက်ထစ်ဆုံးအာဖြင့် လက်အမှုအရာ
ဖြင့် ပြာသော်လည်း ပြာဆဲခဏ္ဍာပင် မိမ့်ကသီသော သံယာ
ဒီသေသာသာပတ်သင့်၏။

(ခ) ဒုက္ခလွှာဝါစာပြာသော်လည်း အပြာခံရသောမိမ့်က မသီလျှင်
ထူးစွာလည်းအာပတ်သင့်၏။

(ဂ) ညျှပ်ရိုးနှစ်ပက်အောက်- ဒုံးနှစ်ပက်၏အထက်အရပ်ကို ရည်
ရွယ်၍ ပြာလျှင်လည်း ထူးစွာလည်းအာပတ်သင့်၏။

၉

(ယ) ဉာဏ်ရှိနှစ်ပက်၏အထက် - ခုံနှစ်ပက်၏အောက်အရပ်ကိုပြင်:
ဖိမ္မ၏ ကာယပနို့များ၊ သည်ကိုင်း၊ ရည်စွဲ၏ ဒုက္ခလာလျှင်
ခုံနှစ်အာပတ်သင့်၏။

မေး။ ဒုက္ခလာလျှင်သီက္ခာပုဒ်၏ အဂါတိကိုရေတွက်ပြပါ။

ပြီ။ (၁)လူမိမ္မဖြစ်ခြင်း၊ (၂)မိမ္မဟုအမှတ်ရှိခြင်း၊ (၃)ဒုက္ခလာလျှင်ဝသာဒ
ရာဂရှိခြင်း၊ (၄)ထိရာဂဖြင့် ပြောဆိုခြင်း၊ (၅)ပြောဆွဲခေါ်သိခြင်း
အားဖြင့် ငါးပါးရှိပါသည်။

အတွက်မပါရိုစရိယသီက္ခာပုဒ်

မေး။ သုတိက္ခာ၊ ဝိပရိနာတတိ၏အရ အဘယ်ကိုယူရပါသနည်း။

ပြီ။ အတွက်မပါရိုစရိယရာဂကို ယူရပါသည်။

မေး။ ကာယသံသရွှေ၊ ဒုက္ခလာလျှင်၊ အတွက်မပါရိုစရိယသီက္ခာပုဒ်တို့
ပါသော ဖောက်ပြန်သော(ဝိပရိနာတ)စိတ်တို့၏အထူးကို ရေးခဲ့ပါ။

ပြီ။ ကာယသံသရွှေသီက္ခာပုဒ်၌ ကာယသံသရွှေရာဂ၏အစွမ်းအားဖြင့်
ဖောက်ပြန်သောစိတ်ကိုရပါသည်။

ဒုက္ခလာလျှင်သီက္ခာပုဒ်၌ ဒုက္ခလာလျှင်သွေးသယာသောရာဂ၏အစွမ်း
အားဖြင့် ဖောက်ပြန်သောစိတ်ကို ရပါသည်။

အတွက်မပါရိုစရိယသီက္ခာပုဒ်၌ အတွက်မပါရိုစရိယရာဂ၏
အစွမ်းအားဖြင့် ဖောက်ပြန်သောစိတ်ကို ရပါသည်။ ဤသိတဲ့ပါသည်။

မေး။ အတွက်မပါရိုစရိယသီက္ခာပုဒ်၌ ကာမအရ၊ အတွက်မအရတို့ကို ပိုင်းခြား
ကောက်ပြပါ။

ပြီ။ ကာမအရ=မေထုန်မွေကိုရ၏၊ အတွက်မအရ=မေထုန်ရာဂ၏။

အေး ဟတ္ထဂါမအရ အဘယ်ကို ယူရပါသနည်း။
၅၆။ ဟတ္ထဂါမအရ ဒုဋ္ဌ္ဇာ၊ အခုဏ္ဍာဝကားကို မှတ်သားနိုင်သောမိမ္မာကို
ယူရပါသည်။

အေး စတေတွဲရှု ဘင်္ဂ ဝသည်ဖြင့် အဘယ်ကို ပြပါသနည်း။
၅၇။ အတ္ထကာမပါရိစရိယာ၏ ဂုဏ်ကျေးများကို ပြောဆိုပုံအခြင်းအရာ
ကို ဆုတ္တာပြပါသည်။

အေး သီလဝန္တ၊ ဗြိဟ္မ္မာဝရီ၊ ကလ္ာဏာဓမ္မတိ၏ အရကို အသီးသီးရေးခဲ့ပါ။
၅၈။ သီလဝန္တအရ-ပါကာတိပါတစသည်တိမှ ရွှောင်ကြော်ခြင်းကို ယူရ
ပါသည်။

ဗြိဟ္မ္မာရိအရ= ပေထုန်အကျင့်မှ ရွှောင်ကြော်ခြင်းကို ယူရပါသည်။
ကလ္ာဏာဓမ္မအရ=ထိပါကာတိပါတစသည်တိမှ ရွှောင်ကြော်ခြင်း။
ပေထုန်အကျင့်မှ ရွှောင်ကြော်ခြင်း နှစ်ဖူးတိဖြင့် ကောင်းသောအကျင့်ရှိ
သုကို ယူရပါသည်။

အေး ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဘယ်သို့ပြောမှ သံယာဒီသေသာပတ်သင့်ပါ
သနည်း။

၅၉။ အတ္ထကာမပါရိစရိယာ၏ ဂုဏ်ကျေးများကိုဆိုရာ၌ “သင်သည် ငါ
အား ပေထုန်ကို ပေးခြင်းငါထိက်၏ ”ဝသော ပေထုန်နှင့်စပ်၍ပြောမှ
သာ သံယာဒီသေသာပတ်သင့်ပါသည်။

အာပတ်သင့်ပုံ

အတ္ထကာမပါရိစရိယာကို လက်အမှုအရာပြင် ပြောလျှင်လည်း ပြော
ခဲ့ခဲာ၍သိသော သံယာဒီသေသာသင့်၏၊ မသီလျှင် ထုလွှာစွဲည်းသင့်၏။

၁၀

အေး။ ဉ်သီက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်မသင့်နိုင်သောရဟန်းတိုကို ရေးခဲ့ပါ။
မဖြူ။ သက်န်းစသော ဝတ္ထာကာမတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးမြင်း၏ ဂုဏ်ကျွေးကူး
ကို ပြောသောရဟန်း၊ ဥမ္မ္ဇာကရဟန်းစသည်တို့အား အာပတ်မသင့်ပါ။

အေး။ အတ္ထကာမပါရိုဝင်ရိယသီက္ခာပုဒ်၏ အဂါတိုကို ငရတွက်ပြပါ။
မဖြူ။ (၁)လုပ်မွှုဖြစ်ခြင်း၊ (၂)ပိမ္မာအမှတ်ရှိခြင်း၊ (၃)အတ္ထကာမပါရိ
ဝင်ယာရာဂျိခြင်း၊ (၄)တိုရာဂြိုင် ချီးမွမ်းခြင်း၊ (၅)ပြောဆဲခဏ္ဍာ
သီခြင်းအားဖြင့် အဂါငါးပါးရှိပါသည်။

သုရိုတ္ထသီက္ခာပုဒ်

အေး။ အဘယ်ကို အောင်သွယ်သည်(သူရိုတ္ထ)ဟု ခေါ်ပါသနည်း။
မဖြူ။ ပိမ္မာ၊ ထောက်းနှင့်ဘုံးသားတို့၏ အလယ်အကြား၌ ဝန်ခံခြင်း၊
စုံဝမ်းခြင်း၊ ပြန်ပြောခြင်းတို့၏အခွမ်းအားဖြင့် လူညွှန်လည်သွားလာမှုကို
“အောင်သွယ်သည်(သူရိုတ္ထ)ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတ် စသောစကားဖြင့် အဘယ်ကိုပြပါသနည်း။
မဖြူ။ အောင်သွယ်ခြင်းသို့မဟုတ်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြပါသည်။

အေး။ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတ် ၏အခိုပ္ပါယ်ကိုရေးခဲ့ပါ။
မဖြူ။ ထောက်းကိုယ်တိုင်ကသော်ငှင့်၊ ထောက်း၏မိဘ စသည်တို့က
သော်ငှင့်၊ စေနိုင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ထောက်း၏အလိုက် ပိမ္မာအားပြော
ကြားခြင်းကို “ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတ်”ဟုခေါ်ပါသည်။
အေး။ ပုရိသသာ ဝါ ဣတ္ထိမတ် ၏ အခိုပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

မြို့။ မိမ္မာကိုယ်တိုင်ကသော်ငှင့်။ မိမ္မာ၏မိဘဝသည်တို့ကသော်ငှင့်။
စေခိုင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ မိမ္မာ၏အလိုက် ယောကျားအားပြောကြားခြင်း
ကို “ပုရိသသု ဝါ လူထိမတဲ့”ဟုခေါ်ပါသည်။

သေား အယဉ်နှင့်၊ အရှင်နှင့်၏ အမိပိုယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

မြို့။ ယောကျား၏အလိုသန္တက် မိမ္မာအားပြောကြားလျှင် ပယားဖြစ်စေလို့
သောကြောင်း ပြောကြားခြင်းကို “အယဉ်နှင့်”ဟုခေါ်ပါသည်။

မိမ္မာ၏အလိုသန္တက် ယောကျားအားပြောကြားလျှင် လင်ဖြစ်စေလို့
သောကြောင်း ပြောကြားခြင်းကို “အရှင်နှင့်”ဟုခေါ်ပါသည်။

(တနည်း) ယောကျား၏အလိုသန္တက်ပင် မိမ္မာအားပြောကြားရာ၌ အမြဲ
ပယားဖြစ်စေလို့သောကြောင်း ပြောကြားခြင်းကို “အယဉ်နှင့်”ဟုခေါ်ပါ
သည်။

မိဇာအရမယား(ခေါ်မယား)ဖြစ်စေလို့သောကြောင်း ပြောကြား
ခြင်းကို “အရှင်နှင့်”ဟုခေါ်ပါသည်။

(မှတ်ချက်) မိမ္မာ၏အလိုသန္တက်ပင် ယောကျားအားပြောကြားရာ
၌လည်း အမြဲလင်ဖြစ်စေလို့မှုကို “အယဉ်နှင့်” ခေါ်လင်ဖြစ်စေလုံးမှု
ကို “အရှင်နှင့်”ဟုခေါ်ပါသည်။

သေား အဘယ်ကြောင်း “တခံကိုက(ခေါ်)မယား”ဟုခေါ်ပါသနည်း။

မြို့။ တစ်ခဲက၊ တစ်မှုဟတ်မျှ ပေါင်းဖော်ထိုက်သောကြောင်း “တခံကို
က(ခေါ်)မယား”ဟုခေါ်ပါသည်။

မေးဗုံး အောင်သွယ်ရာ၌ လင်ပယားဖြစ်မှု+ ဖဖြစ်မှုသည် ပဓာနကျပါ
သလော၊ အဘယ်က ပဓာနကျပါသနည်း။

၃၂

၆၆၅။ အောင်သွယ်ပြိုးကြောင့် အာပတ်သင့်ရှုံး လက်ခံခြင်း၊ စုစုပ်ခြင်း
ပြန်ဆောင်ခြင်း အကိုယ်အက်ပြည့်မှုသာ လိုဂုဏ်ပါသည်။
၈၁။ ပယ်ခြော်ရှု/ခြုံခြင်းနှင့်လိုဂုဏ်ပါသည်။

၆၇၁။ တန်ဆိတ်ဘယ်ပို့စုံဆိုသပြုရှိ တန်ဆိတ်ကတယာကျိုး(ခေတ္တယာကျိုး)
အေးပြောကြားရှုံး အာပတ်မသင့်ဟု ဖုတ်ရလိုပါသည်လော်။

၆၇၆။ ကျော်လျှင်လည်း သယာနီဝသသံအာပတ်သင့်ပါသည်။
အာပတ်သင့်ပုံ
(က)တစ်စုတစ်ကတယာကို စေခိုင်းရှုံး ထိုသုက္ပါ မတွေ့ဖြင့်
၍ အခြားစသာ မချေပြောကြားမလုံးသုက္ပါ တစ်ဆင်ခိုင်းပြီး ပြန်ဆောင်
လျှင်လည်း အာပတ်သင့်၏။

(ခ)မာတရရက္ခတ္ထမြိုက် ပြောခိုင်းရှုံး ပိတ္တရက္ခတ္ထမြိုက်သည်
တို့အေး ပြောကြားလျှင် ချို့ဖွင့်သည့်ဟုခေါ်၏(အာပတ်မသင့်)

(ဂ)ကိုယ်တိုင်လှက်ခံ၍ သူတစ်ပါးကို စုစုပ်ခိုင်းပြီး ကိုယ်
တိုင် ပြန်ပြောရှုံး သယာနီဝသသံအာပတ်သင့်၏။

(ဃ)ပိမိကိုယ်တိုင်လက်ခံ၍ ကိုယ်တိုင်ခုစုံပြီး သူတစ်ပါး
ကို ပြန်ပြောစေရှုံးလည်း သယာနီဝသသံအာပတ်သင့်၏။

(င)ကိုယ်တိုင်လက်ခံ၍ အခြားသုက္ပါ စုစုပ်ခိုင်းပြီး အခြားသု
ကိုပင် ပြန်ပြောခိုင်းရှုံးလည်း သယာနီဝသသံအာပတ်သင့်၊ ပါသည်။

(မှတ်ရွက်ပါသော်ခံ, စုစုပ်ခိုင်းပြီးဆောင်ဟုသော သုံးချက်ညီလျှင် သယာနီ
ဝသသံအာပတ်သင့်၏။

အကိုယ်ချက်ညီလျှင် ထလ္လာစုံပါသော် အာပတ်သင့်၏။

အကိုယ်ချက်ညီလျှင် ရွှေ့လျှင် အာပတ်သင့်၏။

အေး။ လူတို့၏ စေခိုင်းခံရမှုကြောင့် အပြစ်ပဖြစ်သောရဟန်းတိုကို အျော်
ပြပါ။

ဖြေး။ သယကိုစု၊ စေတိကိုစု၊ ဂိုလာနကိုစုကြောင့် လူက စေခိုင်း၍ သွား
လျှင် အပြစ်မဖြစ်ပါ။

အေး။ သူ့ရှိအေးသို့ဘုရာ်၏ အကိုတိကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေး။ (၁)အောင်သွယ်ထိုက်သောမိမ္မာ၊ ယောကုံးတို့၏ လုဇာတ်ရှိခြင်း၊
(၂)အောင်သွယ်ထိုက်သွဖြစ်ခြင်း၊ (၃)လက္ခခြင်း၊ စုစုပေါင်း၊
ပြန်ဆောင်ခြင်းဟု၍ အကိုသုံးနှင့်ပေါင်းလျှင် အကိုင်းပါးရှိပါသည်။

အေး။ သူ့ရှိအေးသို့ဘုရာ်အားပြင် ခွဲခြားပြပါ။

ဖြေး။ (၁)ပညတ်တော်ကိုင်း၊ အောင်သွယ်ထိုက်သွေးအဖြစ်ကိုင်း
မသိဘဲ ကိုယ်အမှုအရာပြင် စကားကို လက္ခခြီး ကိုယ်အမှုအရာပြင်ပင်
စုစုပေါင်း၊ ပြန်ဆောင်ခြင်းကို ပြရလုပ်လျှင် “ကာယသမုပ္ပါန”ကြောင့်
ဖြစ်ပါသည်။

(၂)၌မည်သောမိမ္မာ လာပါလိမ့်မည်၊ ထိမိမ္မာ၏စိတ်ကို သိအောင်ရု
စ်းပေးပါဟု တစ်ခုတစ်ယောက်က ပြောဆိုရာ ကောင်းပြီဟု ဝန်ခံပြီး
ရောက်လာသော ထိမိမ္မာကို ပြောဆို၍ တစ်ဖန် စေခိုင်းသောယောကျား
လာလျှင် ပြန်ပြောပါက “ဝါစာသမုပ္ပါန”ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(၃)ပညတ်တော်ကို မသိသောရဟနာနှာပင်ဖြစ်စေကာမူ ဖောင်၏
စကားဖြင့် သွား၍ စေခိုင်းပြောဆိုထိုက်သောမိခင်ကို ဖခင်အားပြရလုပ်
ကျေးရန် ပြောဆို၍ ပြန်ဆောင်လျှင် “ကာယ+ဝါစာသမုပ္ပါန”ကြောင့်
ဖြစ်ပါသည်။

၁၄

ကုဋ္ဌကာရသီက္ခာပ်

- အေး။ အဘယ်ကို သညှစ်ကာဟုခေါ်ပါသနည်း။
- မြို့။ မိမိကိုယ်တိုင်တောင်းခြင်းကို “သညှစ်ကာ”ဟုခေါ်ပါသည်။
 (မှတ်ချက်) ဤသို့ တောင်းရာ၏ သုတစ်ပါးပိုင်ပစ္စည်းကို အပြီးအပြတ် ပထောင်းကောင်းပါ၊ ဆွဲခဲ့သော တောင်းကောင်းပါသည်၊ အဖော် ဖြစ်ခြင်းငါ့ငါ့၏၊ အလုပ်လုပ်ခြင်းငါ့ငါ့၏ “ယောကျားကို ပေးပါ ’ဟု ပြော ဆိုကောင်း၏။
- အေး။ အဘယ်ကို “ပုဂ္ဂသတ္ထကရ”ဟုခေါ်ပါသနည်း၊ ငှုံးပုဂ္ဂသတ္ထကရကို တောင်းလျှင် အပြစ်ဖြစ်/မဖြစ် ရရှိခဲ့ပါ။
- မြို့။ လက်သမားစသော ယောကျားသည် ပြုအပ်သောဟတ္ထကမ်သည် ပုဂ္ဂသတ္ထကရမည်၏။
 ဟတ္ထကမ်မည်သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုမဟုတ်သောကြောင်း အေးသည်ဖြစ်စေ/မအေးသည်ဖြစ်စေ တောင်းကောင်း၏၊ တောင်းခြင်းကြောင်း အပြစ်မရှိပါ။
- အေး။ ကုဋ္ဌသုံးပျိုးကို အမိပြုယ်နှင့်တက္ကရေးခဲ့ပါ။
- မြို့။ (၁)တိုင်၊ ထပ်လျောက်၊ တဲးပေါင်၊ လေသာပြုတင်း၊ အနီးတွက် ပေါက် စသောမလိမ်းကျုံအပ်သောအရပ်ကို ချိန်ထား၍ ကြွင်းသောလိမ်းကျုံအပ်သောအရပ်၌ နံရံနှင့်တက္ကရေးပ်၍ အမိုး၏အတွင်း၌ အင်္ဂတာ+ မြို့ည်က်ဖြင့် လိမ်းကျုံအပ်သောကုဋ္ဌသည် “ဥပ္ပါဇ္ဈကုဋ္ဌ”မည်၏။
 (၂)ဥပ္ပါဇ္ဈကုဋ္ဌနည်းတဲ့ အမိုး၏အပြင်ဘက်၌ လိမ်းကျုံအပ်သော ကုဋ္ဌသည် “အဝလိဇ္ဈကုဋ္ဌ”မည်၏။
 (၃)ဥပ္ပါဇ္ဈကုဋ္ဌနည်းတဲ့ အတွင်း၊ အပြင်လိမ်းကျုံအပ်သောကုဋ္ဌသည်

“**ဥပုဒ္ဓာ ဝလိုဘကုနိ**” ဖည်၏။

ဓမ္မ။ ဘုရားအတွေ့တော်၏ ပမာဏကိုရရှိခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ ယခုခေတ် ဖွံ့ဖြိုးပုဂ္ဂိုသ၏သုံးတွေ့သည် ဘုရားအတွေ့မည်၏၊ လက်သမား အတောင်အားဖြင့် တစ်တောင်တွေ့သည် ဘုရားအတွေ့မည်၏။

ဓမ္မ။ သညာစိကာယကုနိ တိုင်းတာပုကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ ကုနိနှင့်အပြင်ဘက်၌ ရေးဦးစွာလိမ်းကျုံအပ်သော ကြီးစွာသောမြေည်၏၏ အဆုံးကိုပယ့်ဘဲ ဖွဲ့နှင့်ရောသောမြေနှင့်ခဲ့၏၏ အဆုံးဖြင့် ဆွဲနှစ်ထွာတိုကို တို့ုင်းတာရမည်။

အကယ်၍ ဖွဲ့နှင့်ရောသောမြေနှင့်ခဲ့ဖြင့် ဖြော်လုပ်လျှင် ကြီးစွာသော မြေည်ကို သတ်လိမ်း၍သာ ပြီးဆုံးပါက ထိုမြေည်က်သည်ပင် အပိုင်း အခြားဖြစ်ပါသည်။ (ဤကား အလျားဘိုင်းမှတဲည်း)

ကုနိ၏အပြင်ဘက်အစွန်းကိုပယ့်ဘဲ အတွင်းစွန်းဖြင့် ခုနှစ်ထွာယူရ မည်ဖြစ်ပါသည်။ (ဤကား အနဲ့တိုင်းတာပုံတဲည်း)

ဓမ္မ။ ပမာဏကို အတိုး+အဝလျော့လုပ်၍ ရနိုင် / ပရနိုင် ရရှိခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ အလျားဘက်မှ လျော့၍ အနဲ့ဘက်ကို တို့ြုံးခြင်းငါးငါး၊ အနဲ့ဘက်မှ လျော့၍ အလျားဘက်ကို တို့ြုံးခြင်းငါးငါး၊ တစ်စဲဗျားမျှ တို့ြုံးခြင်းငါးမှုမအပ်

ပြောပေးမသာ ကုနိ

ပမာဏနှင့်ယုဉ်သော ညောင်စောင်းကို ဟိုဘက်၊ သည်ဘက် ပလျဉ်သာဘဲ အောက်ထစ်ဆုံး လေးတောင်အပြန်အကျယ်မရှိမသာ အလျားအတောင်(၆၀)၊ အနဲ့(၃)တောင်ဖြစ်စေ၊ လေးတောင်အောက် ငယ်သည်ဖြစ်စေ ပမာဏရှိမသာကုနိသည်။ “ကုနိအရေအတွက်သိ

၁၆

ပရောက်သောကြောင့် အပ်ပါသည်။

၆၇။ အဘယ်ဝကြောင့် “အမာရွှေ၊ သပရိဇ္ဇာမနဲ့”မည်ပါသနည်း။

၆၈။ ပို့ဂွဲသောသတ္တုဝါတို့၏နေရာဝသော ဘေးရန်(၁၃)ပါးတို့မှုင်း၊ ကောက်ပဲ၏ဖို့မှုသောအရပ်စသော ဥပဒေဝါ(၁၆)ပါးတို့မှုင်း၊ ကင်းသော ကြောင့် “အမာရွှေ”ဟုခေါ်ပါသည်။

များနှင့်ကောင်၊ လေးကောင်ကသော လူည်းဖြင့် လူည်းဘီးတစ်ခုကို တံ့ဝက်ဖြေတရေးကျေရာအရပ်၌မျှော်လုပ်း၊ ကျော်လူည်းဘီးတစ်ခုကို တံ့ဝက်ဖြေတရေးကျော်၌ အပြင်ဘက်၌ ထားရှု လူည်းလည်းရကောင်းသောကြောင့် “သပရိဇ္ဇာမနဲ့”ဟုခေါ်ပါသည်။

၆၉။ ဤသိကျားမ်း၌ အာပတ်သင့်ပုံကိုရေးပါ။

၆၉။ အဒေသီတဝဏ္ဏကနှင့် ပမာဏာတိတ္ထနှင့်မျိုးတိတ္ထုံး တစ်မျိုးမျိုး ကြောင့် သံယာဒီသေသာသတ်ချက်နှင့် ခုတ္ထုံးနှင့်ချက်သင့်ကုန်၏။ နှစ်မျိုးလုံးရှို့ယွင်းလျှင်ကား သံယာဒီသေသာသတ်နှင့်ချက်နှင့်ခုတ္ထုံးနှင့်ချက်သင့်ပါသည်။

၆၉။ တံ့ခါးသောင်ကျည်းခွဲ၊ လေသာပြုတင်းမတပ်သေးဘဲ ကောင်းဆောက်ရှု၍ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးပါ။

၆၉။ တံ့ခါးသောင်ကျည်းခွဲကိုဖြစ်စေ၊ လေသာပြုတင်းကိုဖြစ်စေ၊ ပတပ်သေးဘဲ ရွှေးညီးစွာ ဓမ္မည်က်ဖြင့်လိမ်းကျေသော်၌၊ တံ့ခါးသောင်ကျည်းခွဲနှင့် လေသာပြုတင်းကို တပ်ပြီးဆော်လည်း အကိုက်ဓမ္မည်က်က ဖဆက်စပ်သေးလျှင့်၌၊ အာပတ်မသင့်သေးပါ။

တံ့ခါးသောင်၊ လေသာပြုတင်းတပ်ပြီးရှု ဓမ္မက်ထပ်လိမ်းကျေသော အခါး ပထမလိမ်းကျေအပ်သောဓမ္မည်က်နှင့် ဆက်ပပ်မှသာ သံယာဒီသေသာသာပတ်သင့်ပါသည်။

ဖေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အာဟတ်မသင့်နှင့်သောပုဂ္ဂိုလ်တိုကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေး။ (၁)မပြီးဆုံးမသောကုဋ္ဌကို အဓိုဒေးသူအားပေးသောရဟန်း၊
 (၂)မဖြော်နှင့်ညီသည့်အထိ ဖျက်ဆီးသောရဟန်း၊ (၃)လျှောက်ရှု, မြိုက်မိုး
 ကုဋ္ဌ, သစ်ရှောက်မိုးကျောင်းတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးပြုလုပ်သောရဟန်း၊
 (၄)ဥပ္ပါဒ္ဓဝသောကုဋ္ဌကို အဓိုဒေးရဟန်းနော်ရန်ပြုလုပ်သောရဟန်း၊
 (၅)နော်ရန်မဟုတ်ဘဲ ဥပ္ပါဒ္ဓဝကျောင်းဆောင်စသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး
 အတွက် ပြုလုပ်သောရဟန်း၊ (၆)ဥမ္မာဇ္ဈကရဟန်းစသည်ပြစ်ပါသည်။

ဖေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါတိုကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြေး။ (၁)ဥပ္ပါဒ္ဓကုဋ္ဌစသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်ခြင်း၊ (၂)အောက်
 ထုတ်ခုံး လေးတောင်ပမာဏဖြစ်ခြင်း၊ (၃)အဒေသီတဝဇ္ဈကဖြစ်ခြင်း၊
 (၄)ပမာဏာတိဇ္ဈန္တဖြစ်ခြင်း၊ (၅)အဇ္ဈာဒ္ဒသိကဖြစ်ခြင်း၊ (၆)နော်ရန်
 ကျောင်းဖြစ်ခြင်း၊ (၇)အဂါတေမြေည်ကတို့ ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်
 အဂါ(၆)ပါး (သို့မဟုတ်) ခုနှစ်ပါးဖြစ်ပါသည်။
 (မှတ်ချက်) အဂါ(၆)ပါး, (၇)ပါးဟုသည် အဒေသီတဝဇ္ဈကနှင့်
 ပမာဏာတိဇ္ဈန္တတိုကို တစ်ပါးစိတ်ယဉ်ယူလျှင် အဂါ(၆)ပါးဖြစ်၏၊ နှစ်မျိုးလုံး
 ယူလျှင် အဂါ(၇)ပါးဖြစ်ပါသည်။

ဖေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ ကိရိယသမ္မာန်, ကိရိယာကိရိယသမ္မာန်ဖြစ်ပုံ
 ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး။ (က)ကုဋ္ဌနေရာကို မည်ပြေစေ၍ ပမာဏလွန်သောကုဋ္ဌကို ပြုလျှင်
 ကိရိယသမ္မာန်ကြောင်းဖြစ်၏၊
 (ခ)ကုဋ္ဌနေရာကို မည်ပြေစေဘဲ ပြုလျှင် “ကိရိယာကိရိယသမ္
 မာန်”ကြောင်းဖြစ်၏။

၁၈

ဝိဟာရကာရသီကြာပုဒ်

အေး။ အဘယ်ကြောင် ပဟလ္လာက ဟူခေါ်ပါသနည်း။

ပြု။ ကျောင်းရှင် ဒါယကာရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် သညာစိကာကုနိတက် ဖြင့်မြတ်သောကြောင်းငှင့်၊ ကျောင်းနေရာကိုဆွဲပြင်ဆောင်း ပမာဏလွန် အောင် ပြုကောင်းသောအားဖြင့် ပမာဏကြီးသောကြောင်းငှင့်၊ “ပဟလ္လာက”ဖည်၏။

အေး။ ဤသီကြာပုဒ်၌ အဘယ်ကြောင် ပမာဏလွန်အောင်ပြုလုပ်ကောင်း ပါသနည်း။

ပြု။ ကျောင်းရှင် ဒါယကာရှိသောကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။
“ မဟလ္လာကော နာမ ဝိဟာရော သသာမိကော ရွှေထိ ”ဟူသော ပဒေသနပို့ပြုတော်ကို ထောက်၍သိပါ။

ဒုဋ္ဌဓဒေသသီကြာပုဒ်

အေး။ ဒုဋ္ဌဓနှင့် ဒေါသတို့၏ အဝိပြုယိုကို ရေးခဲ့ပါ။

ပြု။ ဒေါသဖြစ်သူင် ထိုဇာသသည် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဖျက်ဆီးလျက် ပင်ကိုယ် သဘောကိုစွဲနေအပ်သောကြောင်း ဒုဋ္ဌဓမည်၏။
သုတစ်ပါးကို ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင်း ဒေါသပည်၏။

အေး။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်တည်းဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင်း “ဒုဋ္ဌဓ၊ ဒေါသသာ ”ဟု စိုပါသနည်း။

ပြု။ အခြင်းအရာထူးသောကြောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်တည်းကိုပင် “ဒုဋ္ဌဓ၊ ဒေါသသာ ”ဟုစိုပါသည်။

- ၇။ အပွဲတိတ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။
- ၈။ ပိတ္တ ,သုဓဓသောတရားတို့သည် ရှောင်ကြည့်အပ်, ဖပြန့်နှံအပ်
သောကြောင့် “အပွဲတိတ ’ဟုခေါ်ပါသည်။
- ၉။ အမူလကော် ၌ မူလအရနှင့် အမူလက၏အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။
- ၁၀။ မူလအရာ၊ ဒီဇိုင်းမူလ , သုတမူလ, ပရိသက္ကတမူလ ဟုသော မူလသုံး
ပါးကိုရေးခဲ့ပါသည်။
- ထိုပြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း,ယုံမှားခြင်းဟုသော အကြောင်းရင်းမူလ^၁
ပရိသောကြောင့် အမူလကဟောပြီသည်။
- ၁၁။ ရွပ်ခွဲပြောဆိုရာ၌ လိုဂ်းပမာဏကို ရေးခဲ့ပါ။
- ၁၂။ စောဒကရာန်း၏ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း ,ယုံမှားခြင်းဟုသော
အကြောင်းရင်းမူလမရှိခြင်းသည်သာ လိုဂ်းဖြစ်၏။ စုစုတကျဟန်း
၏ ပါရာမီကအာပတ်သင့်မှု/မသင့်မှုသည် လိုဂ်းမဟုတ်ပါ။
- ၁၃။ ဒီဇိုင်း၊သုတ ,ပရိသက္ကတတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။
- ၁၄။ ပိမိ၏ ပသာဒဝက္ခဖြင်းသော်င်း၊ဒီဇိုင်းက္ခဖြင်းသော်င်း၊ ဖပြင်အပ်
သောအာရုံသည် အဒီဇိုင်း၏။ ပြင်အပ်သောအာရုံသည် ဒီဇိုင်း၏။
ပိမိ၏ ပသာဒသောတ, ဒီဇိုင်းသောတဖြင့် တစ်နံတစ်ယောက်ပြောသော
ဝက္ခားကို မကြားအပ်သောအာရုံသည် အသုတေသန၏။ ကြားအပ်သော
အာရုံသည် သုတေသန၏။
- ပိမိ၏င်း၊ သုတစ်ပါး၏င်း၊ ဒီဇိုင်း၊ သုတ, မူတန်းစပ်၍ စိတ်ထဲက စယုံ
မှားအပ်သောအာရုံသည် အပရိသက္ကတမည်၏။ ယုံမှားအပ်သောအာရုံ
သည် ပရိသက္ကတမည်၏။

၂၀

ဖေး ပါရာမိကန္တ စွဲနှင့် ပါရာမိကအရ ယူသင့်သောပါရာမိကကို
ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး ပါရာမိက(၂၄)ပါးတို့တွင် ရဟန်:ယောကုံး:ဟိုအား လျှောက်ပတ်
သော ပါရာမိက(၁၉)ပါးတို့တွင် တ်ပါးပါးကိုယူရပါသည်။
ပဒေသနနှင့်ကား ပါရာမိကဒွေသွေသွေတိက်ရိုက်လာသော ပါရာမိကတို့
သယူ၍ “ဝတ္ထု အညတရော့”ဟုဟောပါသည်။

ဖေး အနုဒ်သေယျအရ ပျောက်ပျောက်သွားအောင် ဖျက်ဆီးခြင်းမျိုး၏
“အနုဒ်သေယျ”ဟုခေါ်ပါသလော့။

ဖြေး ပျောက်ပျောက်သွားအောင် ဖျက်ဆီးခြင်းမျိုးကို မခေါ်ပါ၊ လွှမ်းမိုးနှင့်
ဝက်ခြင်းကိုသာ “အနုဒ်သေယျ”ဟုခေါ်ပါသည်။

ဖေး စောဒုနာလေးမျိုးတို့ကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တက္က ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး (၁)“သင်သည် မေထုန်အကျင့်ကို မိုးဝဲ၏ ”ဝသောနည်းဖြီး
အာပတ်သင်ခြင်း၏ အကြောင်းဝေါးကိုပြု၍ စောဒုနာခြင်းသည် “ဝဇ္ဈာ
သနသုနာစောဒုနာ”မည်၏။

(၂)“သင်သည် မေထုန်ဓမ္မအာပတ်သို့စောက်၏ ”ဝသောနည်းဖြီး
အာပတ်ကိုပြု၍ စောဒုနာခြင်းသည် “အာပတ္တီသနသုနာစောဒုနာ”
ဟည်၏။

(၃)“သင်နှင့်အတူ ဉာဏ်၊ ပဝါရဏာ သံယက်မရှိ၍”ဟူ၍ သဝိဘ^၁
ကို ပယ်ဖြီးစောဒုနာခြင်းသည် “သဝိဘသပဋိကျေပစောဒုနာ”မည်၏။

(၄)ရိုရိုခြင်း၊ ခရိုးဦးကြိုးဆီးခြင်း၊ လက်အုပ်ချို့ခြင်း၊ အရှိအသေး
ခြင်း၊ ယပ်ခံပေးခြင်း၊ သည်တို့ကို မပြုသောအားဖြင့် စောဒုနာခြင်း
သည် “သာမိစိပင့်ကျေပစောဒုနာ”မည်၏။

၈၇။ ရှိနိုးခြင်းစသည်ကို မဖြူရှုံးဖြင့် သံယာဒီသေသားအပတ်သင့်နိုင်ပါသလော်။

၈၈။ မသင့်နိုင်ပါ၊ အောဒနာခြင်းသည်ကား မည်ပါသည်။

၈၉။ သာမီစိပဋိကျေပတေဒနာကြောင့် သံယာဒီသေသားအပတ်သင့်ရှာအခါကို ရေးခဲ့ပါ။

၉၀။ “သင်သည် ငါအား အဘယ်ကြောင့် ရှိနိုးခြင်းစသည်ကို မဖြူပါသနည်း”ဟုမေးသော် “သင်သည် ရဟန်းဖဟုတ်” စသောဝကားတို့ဖြင့် ဆက်စပ်၍ ပြောဆိုရာအခါမှသာ သံယာဒီသေသားအပတ်သင့်ပါသည်။

၉၁။ အပွဲဝ နာမ စသောဝကားရပ်ဖြင့် ပယ်မြစ်အပ်သောအိမိပါယ်တိုကို ရေးခဲ့ပါ။

၉၂။ (က)သာသနတော်မှ ရွှေလျှောင်လိုခြင်း=တဝနာမိပါယ်၊

(ခ)ဆဲရေးလိုခြင်း=အလျှောသာမိပါယ်၊

(ဂ)ကံပြုလိုခြင်း=ကမ္မာမိပါယ်၊

(ဃ)အာပတ်မှထင်လိုခြင်း=ဂုဏ်နာမိပါယ်၊

(င)ဉာဏ်ကို တန်ထားလိုခြင်း=ဉာဏ်ပနာမိပါယ်၊

(စ)ပဝါရဏာကို တန်ထားလိုခြင်း=ပဝါရဏာဌာနပနာမိပါယ်၊

(ဆ)မေးစိစစ်လိုခြင်း=အနုဝင်နှုန်းမိပါယ်၊

(ဇ)တရားဟောလိုခြင်း= ဓမ္မကထာမိပါယ်၊ ဟူ၍ အမိပါယရှင်မျိုး

ရှိပါသည်။

၉၃။ ဘိက္ဗာစ ဒေါသံ ပတိဂုံတိ၊ သံယာဒီသသော ပို၏အရ အပြစ်ကို ဝန်ခဲ့မှ သံယာဒီသေသားအပတ်သင့်ပါသလော်။

၁၂

၆၆။ အထက်ပါ ပိဋ္ဌကို အမူလကအဖြစ် ထင်ရှားရာကာလကို ပြခြင်း
အကျိုးငါးဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်၊ သံယာဒီသေသားအာပတ်သို့ကား
စွဲပွဲပျောက်ဆီးရာအခို့ပင် သင့်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

၆၇။ အမူလက , အဓိကရဏတိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို.ရေးခဲ့ပါ။

၆၈။ ဒီဒွဲမူလစသည်တို့မရှိသောကြောင် အမူလကမည်၏။ သမထတို့
ဖြင့် ဤမူလစသညာကြောင် အဓိကရဏမည်ပါသည်။
ဤဪ့ ပါရာဒီကအာပတ်ဟုသော အာပတ္တာဒီကရှုန်းကိုယူရပါသည်။

၆၉။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို စွဲပွဲလျှင် သံယာဒီသေသားအာပတ်သင့်ပါ
သနည်း။

၆၁။ ရဟန်းဖြစ်ပြီးသူကို ဝင်ကြယ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဝင်ကြယ်သည်ဖြစ်စေ
ပိမိစွဲပွဲသော ပါရာဒီကအာပတ်သို့ မရောက်ဟုဆိပါလျက် စာဝနာ
အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် စွဲပွဲလျှင် သံယာဒီသေသားအာပတ်သင့်ပါသည်။

၆၁။ ရှုတ်ဖြင့်စွဲပွဲမသာ သံယာဒီသေသားအာပတ်သင့်ပါသလော့။

၆၂။ လက်ချော်းချီးခြင်းဟုသော ကိုယ်အမူအရာဖြင့် မျက်မောက်၌
စောဒနာလျှင်လည်း သံယာဒီသေသားအာပတ်သင့်ပါသည်၊ မျက်ကွယ်၌
စောဒနာလျှင်ကား အာပတ်မသင့်ပါ။

(မှတ်ချက်) ခွင့်မတောင်းဘဲ စောဒနာလျှင် ဒုဇူးနှင့်တက္က
သံယာဒီသေသားအာပတ်သင့်ပါသည်၊ ခွင့်တောင်းပြီးမှ စောဒနာလျှင်
သံယာဒီသေသားအာပတ်သာ သင့်ပါသည်။

၆၃။ သံယာဒီသေသားအာပတ်သင့်နိုင်ရန် အဓိပ္ပာယ်ရှုံးတို့တွင် လိုရင်း

ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ စာဝနာတိပါယသာ လိုဂင်းဖြစ်ပါသည်။ အကျွာသာစိပါယဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် ပါစီတ်အာပတ်သင့်၏၊ ကမ္မာစိပါယဖြင့် စွပ်စွဲလျှင်ကား ဒုဇိုင်အာပတ်သင့်ပါသည်။

အေ။ ဤသီက္ခာပုဒ်၌ အကိုတို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဓမ္မ။ (၁)ရုဒီတကဗုရှိုလ်သည် ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၊

(၂)ရုဒီတကဗုရှိုလ်အပေါ်၌ ဝင်ကြယ်၏ဟုအမှတ်ရှိခြင်း၊

(၃)တော်နာအပ်သာ ပါရာနိကအာပတ်၏ ဒီဋ္ဌဝသည်တို့၏ အစွမ်းအားပြင့် အခြေအမြစ်မရှိခြင်း၊

(၄)စာဝနာတိပါယဖြင့် မျက်းမှာက်၌ စွပ်စွဲခြင်း၊

(၅)ရုဒီတကဗုရှိုလ်က ထိုစွပ်စွဲသောခက္ခာ၌ သီခြင်းအားပြင့် အကို(၅)ချက်ဖြစ်ပါသည်။

(မှတ်ရှက်) အထက်ပါအကိုကိုတွင် အမှတ်(၂)အကိုကိုထောက်၍ ရုဒီတကဗုရဟန်း၏ ပါရာနိကကျမှု/မကျမှုသည် လိုဂင်းမဟုတ်၊ စွပ်စွဲသောပုရှိုလ်က ရုဒီတကဗုအပေါ် သူဒွဲသည်ဖြင့် စွပ်စွဲလျှင် သံယာဒီသေသာအာပတ်သင့်သည်သာ ဟု မှတ်ရမည်။

အညဘာဂိုယသီက္ခာပုဒ်

အေ။ ဤသီက္ခာပုဒ်၌ အဓိကရဏအရ အဘယ်ကို ယူရပါသနည်း။

ဓမ္မ။ အဓိကရဏအရ တည်နေရာကို ယူရပါသည်။

အေ။ အညဘာဂိုယမည်ပုံးနှင့် အဓိကရဏမည်ပုံးတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ အရှင်ဒဗ္ဗာ၏ လွှဲမှတ်၊ ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော အဘိုအရှမှအခြားသော

တိရှိနှင့်စာတ်၊ ဆိတ်စိအဖြစ်ဟူသော အခြားသောအပိုဒီအရရှိသော ကြောင့် ဆိတ်စိသည် အညွှန်ကိုယ်မည်၏။

“ ဂါတ္ထိသည် ဤသိတ်စိကို အမ္မပလ္လာပူဇ္ဈိကုန်စီ ”ဟုပြောဆိုကုန်သော ပေါ်ထိုယ်၊ ဘုမ္မကရဟန်းတို့၏ ပြုအပ်သောအမည်သည်၏ တည်ရှုဖြစ်သောကြောင့် ဆိတ်စိသည် “အမိကရထဲ”ဖည်၏။

အေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အမိကရထဲအရ ဝိဝါဒိကရတ်းစသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ယူသင့် / မယူသင့် အကြောင်းပြု၍ဖြစ်ပါ။

ဖြေး။ ပဖြစ်သင့်သောကြောင့် မယူသင့်ပါ။

(အကျယ်အဖြေ) ပေါ်ထိုယ်၊ ဘုမ္မကရဟန်းတို့သည် အမိကရတ်းလေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးသောအပိုဒီသောအမိကရတ်း၏ ညွှန်ပြုအပ်သော အမည်ကိုမယူကြ၊ အမိကရတ်းလေးပါးတို့၏ ပြုကပ်ခြင်း လေသံပည်သည်လည်း မရှိသည်အတွက် ပဖြစ်သင့်သောကြောင့် မယူသင့်ပါ။

အေး။ ဒေသနှင့် လလသတို့၏ အမိပျို့ယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး။ ဤသူဟု ညွှန်ပြုအပ်၊ ပြောဆိုအပ်သောကြောင့် အတိစသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် ဒေသမည်၏။

စကားအဖြစ်ဖြင့်သာ ပြုကပ်တတ်သောကြောင့် အတိစသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် လလသမည်၏။

အေး။ သင့်သောအာပတ်နှင့် စွပ်စွဲစောဒဏ္ဍာသောအာပတ်တို့ တစ်ခြားစီဖြစ်နေလျှင် အာပတ်သင့် / မသင့်ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး။ ထိုကဲသို့သော အာပတ္တသာကိုယောဒဏ္ဍာသောအာမျိုး၌ ထိုအာပတ်သင့်၏ ဟုအမှတ်ရှိသော်လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

(ရှင်ပတ်ရွက်) အမှန်တကယ်ပင်ဝသာအာပတ်က သံယာဒီသေသာ
အာပတ်ဖြစ်၏၊ တော်များသောအခါးပါရာဒီကအာပတ်ဖြင့် တော်များ၏၊
ထိသိ တော်များရှုံး အမှန်တကယ်ပင် ပါရာဒီကအာပတ်ထင်၍၍
တော်များလျှင် အာပတ်မသင့်ဟူဆိုလိုပါသည်။

သံယာဒီကသိက္ခာပုဒ်

အေ။ အဘယ်ကို သမဂ္ဂသံယာဟု စော်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ ဒိတ်အားဖြင့်ငြင်း၊ ကိုယ်အားဖြင့်ငြင်း မကျွေမက္ခာယူဉ်သော အတွ
တကွဲဖြစ်သောရဟန်းအပါင်းကို “သမဂ္ဂသံယာ” ဟုစော်ပါသည်။

အေ။ ကိုယ်၊ ဒိတ်တို့ဖြင့် မကျွေမက္ခာယူဉ်ပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ တူဝေသာသူပါသ်ကံဝသော သံဝါသရှိသောသံယာသည် တူဝေသာနိတ်
ရှိသည်၏အဖြစ်ဝကြောင် “ဒိတ်အားဖြင့် မကျွေမက္ခာယူဉ်ပါသည်”။

တူဝေသာသိမ်းတည်းသောသံယာသည် ကာယသာမရှိကိုပေးသော
ကြောင် “ကိုယ်အားဖြင့် မကျွေမက္ခာယူဉ်ပါသည်”။

အေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အမိကရာဏအရ ရေးခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ ဘာဒီကရာဝတ္ထု(၁၈)ပါးဟုသော အဝကြောင်းကို ရပါသည်။

အေ။ သံယာကဲပြားမအောင်ပြုရှုပ်ဝသာရဟန်းကို မည်မျှလောက်ဝေး
သောအရပ်တိုင်အောင် သွားရှု ဆုံးမရပါသနည်း။

ဓမ္မ။ အဆုံးစွဲန်သောအပိုင်းအမြားအားဖြင့် ယုဇ္ဇနာဝက်တိုင်အောင်သွား
ရှု ဆုံးမရပါမည်။ မြင်ပါလျက်၊ ကြေားပါလျက် မဆုံးမလျှင် ဒုဇွန်
အာပတ်သင့်၏။

၂၆

အေး။ သံယဘဒကရဟန်ကို “သမတာယသူ”၊ သည်ပြင် အဘယ်
စုရှုံးဆုံးမရပါသနည်။

သီးခြားပြစ်စေ၊ သံယူအလယ်၌ပြစ်စေ ဆုံးကြိုင်ဆုံးမရပါသည်၊
ဆုံးမပါလျက် ဖွန့်လွှတ်လျင် ခုံ့လွှင်အာပတ်သင့်၏။

အေး။ ဤသီက္ခာပ်၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးခဲပါ။

ပြု။ သမနှာသနကမ္မဝါစာပြုစုစု၍ ဥတ်ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင်
ဖွန့်လျင် ခုံ့လွှင်အာပတ်သင့်၏။

ကမ္မဝါစာနှစ်ကြိုင်ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင် ဖွန့်လျင် ထုလွှေ့စွဲနှင့် အာပတ်
သင့်ပါသည်။

“ယူသေ နက္ခတ်တိ သော ဘာသေယူ”၌ ယူ-အကွာရာဟူသော တတိယ်
ကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးသည်တိုင်အောင် ဖွန့်လျင် ရွှေပိုင်းသင့်ရောက်သော
ခုံ့လွှင်၊ ထုလွှေ့စွဲနှင့် အာပတ်တို့ (အသမာပကြားရဘာ အလိုလို ပြုသူ့၊)
ပြို့သွားကုန်၍ သံယာဒီသံသံအာပတ်သာ သင့်တော်၏။

အေး။ ဤသီက္ခာပ်၏ အဂါတိုကို ရရွှေ့က်ပြပါ။

ပြု။ (၁)ကဲပြားခြင်းငါ အားထုတ်ခြင်း၊ (၂)ဓမ္မက်ပြင်း ဆုံးမခြင်း၊
(၃)ကမ္မဝါစာပြီးဆုံးခြင်း၊ (၄)ဖွန့်လွှတ်ခြင်းအားပြင် အဂါတိုလေးပါးခြင်း၏

ဘေဒါနဝတ္ထကသီက္ခာပ်

အေး။ အဘယ် ရဟန်းမျိုးကို “အနုဝတ္ထကရဟန်း”ဟုခေါ်ပါသနည်း။

ပြု။ သံယဘဒကရဟန်း၏ အမြင်၊ အယုံနှစ်သက်မျှ လိုလားမျှကို
ယူသေအားပြင် အတုလိုက်၍ ကျင့်သောရဟန်းကို “အနုဝတ္ထကရဟန်း
ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို ဝွေဝါဒကရဟန်းဟုခေါ်ပါသနည်း။

ဓမ္မြို့။ အစုပြစ်ကြောင်းစကား၊ ဖညီညှတ်သောအမိန့် ဖြစ်သောစကားကို ဆိတ်တော်သောရဟန်းကို “ဝွေဝါဒကရဟန်း”ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ အဘယ်ကြောင်း “စကား ဝါ ဒွေ ဝါ တယာ ဝါ ”ဟုသာဆိုရပါ သနည်း။

ဓမ္မြို့။ သယာအရွင်းချင်း နိဂုဟကံပြုနိုင်သောကြောင်း “စကား ဝါ ဒွေ ဝါ တယာ ဝါ ”ဟုသာ ဆိုရပါသည်။

အေး။ သယာအရွင်းချင်း အဘယ်ကြောင်း ကံပြုနိုင်ကြပါသနည်း။

ဓမ္မြို့။ ရဟန်းသုံးပါးတို၏အထက်ဖြစ်သောရဟန်းတို့သည် ကမ္မာရဟ ပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ကြသောစကြောင်း သယာအရွင်းချင်း ကံပြုနိုင်ပါ။ (ပုတေသန) အထက်ပါအမေး၊ အပြန်နှစ်ရပ်ကို ပေါင်းစပ်၍ “သယာ အရွင်းချင်း နိဂုဟကံပြုနိုင်သည်”အတွက် ရဟန်းသုံးပါးထက်ပိုသော ရဟန်းတို့သည် ကမ္မာရဟပုဂ္ဂိုလ်များမဟုတ်ကြသောစကြောင်း “စကား ဝါ ဒွေ ဝါ တယာ ဝါ ”ဆိုရပါသည်ဟုဖြစ်လျှင်လည်း ပြန်ပါသည်။

ဒုမ္မ္မဝါက္ခာပုဒ်

အေး။ အဘယ်ရဟန်းမျိုးကို “ဒုမ္မ္မဝရဟန်း”ဟုခေါ်ပါသနည်း။

ဓမ္မြို့။ ဆုံးပျော်ခဲယဉ်းသောသဝာရှိပြီး ပြောဆို၍ပရနိုင်သော ရဟန်းမျိုး ကို “ဒုမ္မ္မဝရဟန်း”ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ ဥဇ္ဈာသပရိယာပဇ္ဈာသု—၌ ဥဇ္ဈာသပရိယာပဇ္ဈာသရ အဘယ်ကိုယုရ ပါသနည်း။

၂၀

ဓမ္မ။ ယသု သီယာ အာပတ္တီ၊ သော အာရိကဓရယဉ်ဟူ၍ အာပတ်အားလုံး သီမိုးကျွုးအပ်သောကြောင့် ပါတိမောက်၌ အကျွုးဝင်ကုန်သော သီကြာ ပုဒ်အားလုံးကို ယူရပါသည်။

အေး။ အဘယ်ကို အဘယ်ကြောင့် သဟဓမ္မကဟေးပါသနည်း။

ဓမ္မ။ သီတင်းသုံးဓမ္မေးလီးတို့သည် ကျင့်ထိက်သောကြောင့်ငှင့်၊ သီတင်းသုံးဓမ္မေးလီးတို့၏ ဥစ္စဖြစ်သောကြောင့်ငှင့်၊ ဘဏ္ဍာရှင်ပည်တော်မှ အပ်သော သီကြာပုဒ်ကို “သဟဓမ္မက”ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ ဝဒတု သဟဓမ္မနှင့် အဘယ်စကားဖိုးကို “သဟဓမ္မ”ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ သဟဓမ္မကဖြစ်သောသီကြာပုဒ်ကိုင်း၊ သီကြာပုဒ်မှတစ်ပါးသော ကြည်ညိုဘယ်ကိုဖြစ်စေတတ်သောစကားဖိုးကိုင်း၊ သဟဓမ္မဟု ဝေါပါသည်။

ကုလ္ခသကသီကြာပုဒ်

အေး။ ဂါးဒါ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဟုဆိုသဖြင့် ဖြို့ထဲ၌ ကုလ္ခသနအမှုံး ပြုလုပ် ကောင်းပါသလော်။

ဓမ္မ။ ဖြို့သည်လည်း ရွာ၍အကျွုးဝင်သောကြောင့် ပြုလုပ်ကောင်းပါ။

အေး။ အဘယ်ရဟန်းဖိုးကို ကုလ္ခသနရဟန်းဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ ပန်းပေးခြင်းသည်တို့ဖြင့် လူတို့၏သွေ့တရားကို ပျက်စီးဝေသော ရဟန်းတို့ “ကုလ္ခသကရဟန်း”ဟုခေါ်ပါသည်။

ଭେଟ୍: ଆଯାପୁରୀ କେବି ଗଲାକୁବିନୋ(ପ)ଅଳ୍ପ ତେ ଲ୍ଲାମ୍ ଠିକେଖାତି
ଫିର୍ଦ୍ଦ: ଅଧ୍ୟାତ୍ମି ଜ୍ଞାନପିଲିବିଷକ୍ତିଃ ॥

ବ୍ୟେ॥ ଗୁଲୁକୁଳାରହନ୍ତିରୀ ପଢୁଅନ୍ତିଯକ୍ତିରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣପ୍ରିୟିତିରୀ ॥

၅. အော် ပုံဗ္ဗာနိယက်အပြုခံရသောကြောင့် ရနိုင်သောအပြစ်တိကိုရေးခဲ့ပါ။

မဖြူ။ ကုလသုသနအမှုပြုသော်၊ နိဂုံးမြှင့်ငါး၊ ကျောင်းမြှင့်ငါး၊ လျဉ်လည်
ခွင့်၊ နေထိုင်ခွင့်ကို မရရတော်ပါ။

ଅହେ॥ ଖାଯିବ୍ଦୁ ଏଠ ଅଂଶି କୁ ତ ହିଙ୍ଗା॥ ସନ୍ତୁଳିପିଲେଖା ବିଦେଶିରଙ୍ଗା: ତୃତୀୟି
ଆହାଯିଅଗ୍ନିଧି ଫୀପିଲିବକ୍ଷଣ୍ୟ:। ଗୁଲାମିଲାଅଭ୍ୟାଗ୍ନି ତା:ପ୍ରତିପର୍ଦ୍ଦି
ଫୀଅନ୍ତିପିଲିଲେଖା॥

၁၆။ ဆန္ဒဂါပီနော ၁ ဘိက္ခူ။ စသေဆကားတိုကိုပြောဆိုပုတ်ခတ်သော
ရဟန်းကို ထိုစကားကိုဖွန့်ခြင်းငါ ပြောဆိုခြင်းပြုစိတ်သည်၊ ကုလားသန
အမျှကို တားပြုခြင်းငါဆိုသည်မဟုတ်ပါ။

နိဂုံးအဖွင့်

ପ୍ରେ॥ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣା ଲୁଫ୍ତିଜ୍ଞାଃପେଶକ୍ଷୟପଦ୍ମ ବନ୍ଦଗୋଟିଏହାଟିକାନ୍ତି
ପଥରାପୁତ୍ରିକାଆପଦିଭ୍ରତୋପିଷିଦ୍ୟ॥

ଓঁ অৱায়ে ক্লাৰ্ন যাৰ্দনতি যুক্ত আৰু পৰিবৃক্ষ হ'লৈ।

၃၀

- အေး။ အနဲ့ပင်စွာတော်တိ-အရ ဖုံးလွှမ်းခြင်းလက္ခဏာတိကို ရေတွက်ပြပါ။
- မြို့။ (၁)အာပတ်သင်ခြင်း၊ (၂)အာပတ်သင်၏ဟုအမှတ်ရှိခြင်း၊
 (၃)ပကတ်ရဟန်းခြင်း၊ (၄)ပကတ်ရဟန်းဟုအမှတ်ရှိခြင်း၊
 (၅)အန္တရာယ်မရှိခြင်း၊ (၆)အန္တရာယ်မရှိဟုအမှတ်ရှိခြင်း၊
 (၇)ဒေသနာကြားခြင်းငါ့ခြွှမ်းနှင့်ခြင်း၊ (၈)ခွှမ်းနှင့်၏ဟု အမှတ်ရှိခြင်း၊
 (၉)ဖုံးထားလိုခြင်း၊ (၁၀)ဖုံးထားခြင်းဟူ၍ (၁၀)ပါးရှိပါသည်။
(ပုဂ္ဂန္တရှုက်) ငင်းဆယ်ပါးတိဘွင် တစ်ပါးပါးချီးယွင်းလျှင် ဖုံးထားရာ
 ပစေရာက်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

(အောင်) သင်တဲ့ အာပတ်၊ ပကတ်၊ ကင်းလတ်အန္တရား၊

ကြားငါ့ခြွှမ်းပြား၊ သည်ပူး၊ ရှုံးပါးသရပ်ချယ်၊

ဖုံးလွှမ်းလိုပြား၊ ဖုံးလွှမ်းပြား၊ ဆယ်ပါးဖုံးလွှမ်းဘယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝန္တကိုပြု

ဝိဇ္ဇာ၏အစွမ်းအားဖြင့်ငွေ့ငွေ့၊ အမည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ငွေ့ငွေ့၊ အာပတ်
 သင်မှန်းသိလျက် “ပည့်သကိုယူ မပြောတော့”ဟု ဖုံးလွှမ်းလိုသောစိတ်ရှိ
 လျက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချုပြုး အာရုံတက်စေလျှင် အာပတ်ကိုဖုံးလွှမ်းရာ
 ရောက်၏။

အကယ်၍ အာပတ်မဟုတ်ဟုမှတ်ထင်သော်ငွေ့၊ သံယာခိုးသော်
 အာပတ်မှ တစ်ပါးသောအာပတ်ဟုမှတ်ထင်သော်ငွေ့၊ ဖုံးမှားသံသယရှိ
 ခဲ့သော်ငွေ့၊ ဖုံးထားသော်လည်း ဖုံးလွှမ်းထားရာပစေရာက်ပါ။

- အေး။ အာယ်ရဟန်းချိုးကို ပကတ်ရဟန်းဟု စော်ပါသည်။

- မြို့။ ဥက္ကိုဇ္ဇာကမဟုတ်သော တူသောသဝါသရှိသောရဟန်းကို ပကတ်ရှု
 ရဟန်းဟုစော်ပါသည်။

*****

အေး အန္တရာယ်(၁၀)ပါး သရပ်ကို ရရွှေက်ပြပါး

မြို့ ပီးအန္တရာယ် , ရရှေအန္တရာယ် , ပင်းအန္တရာယ် , လူအန္တရာယ် , နီးသူ အန္တရာယ် , ဘီလူးအန္တရာယ် , သားရဲတိရွှေနှင့်အန္တရာယ် , ငြိုအန္တရာယ် အသက်အန္တရာယ် , အကျင့်အန္တရာယ်,ဟျိုး(၁၀)ပါးဖြစ်ပါသည်။

(အဆင်) ပီး,ရရှေ,ပင်း,လူ,၊ နီးသူ,ဘီလူ,သားရဲး,ဝမြို့,သက်, ကျင့်ပြတ်ပျက်၊ သယ်ချက်အန္တရာယ်။

အေး အဘယ်သုက္ခ စွမ်းနိုင်သူ ဟုခေါ်ပါသနည်း။

မြို့ ရဟန်းတစ်ပါးထံသို့ သားလာနိုင် , ငြိုကြားခြင်းနှင့်လည်း တတ်နိုင် သော ရဟန်းကို “စွမ်းနိုင်သူ”ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး ဒေးသမာဓာကြားသောရဟန်းကို လိုရင်းပမာဏာကို ရရှေ့ခဲ့ပါ။

မြို့ ဒေးသမာဓာကြားရာ၌ ဥပစ္စယ်စံသောအဖြစ်သည် လိုရင်း ပမာဏမဟုတ်၊ သဘောတူသော သဘာဂုဏ်ပို့လ်ဖြစ်မှသာ လိုရင်း ပမာဏဖြစ်ပါသည်။

အေး ပရိဝါသ်နေရပည် ကာလအပိုင်းအဗြားကို သတ်မှတ်၍ပြခဲ့ပါ။

မြို့ မုံးလွှမ်းအပ်သည်နေမှဝေ၍ ဒေးသမာဓာကြားရာ ငန်တိုင်စအင် သော ကာလပတ်လုံး ငန့်, ပါ့ဘူး, ရက်, လ, နှစ်တိုက် ရရွှေက်၍ ပရိဝါသ် ငန်ရပါသည်။

အေး ပရိဝါသ်အဗြားကို ရရှေ့ခဲ့ပါ။

မြို့ (၁)ပဋိဓားပရိဝါသ်၊ (၂)သုဒ္ဓရပရိဝါသ်၊ (၃)သမောဇာနပရိဝါသ် အားဖြင့် သုံးပါးရှိပါသည်။

၃၂

အေး အဘယ်ပရိဝါသ်ကို ပဋိစ္စပရိဝါသ်ဟု ခေါ်ပါသနည်း။
မြို့ ပုံးလွှာမ်းအပ်သောအာပတ်ဝကြာင် ပေးအပ်သောပရိဝါသ်ကို “ပဋိ
စ္စပရိဝါသ်”ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး ပရိဝါသ်တောင်းပုံကို အကျဉ်းချုပ်ရေးခဲ့ပါ။

မြို့ အာပတ်တစ်ခုကို တစ်ရက်ဖုံးထားလျှင် “အဟံ”ဘဏ္ဍာ ကံ၊ အာပဇ္ဈိ
အာပဇ္ဈိ သဇ္ဇာတနိကံ သူဇ္ဇာဝီသုတ္တိ ဒကာဟာပဋိစ္စီး ”ဟုဆို၍ တောင်းရ^၈
ပည်။ နှစ်ရက်မှုဝ၍ (၁၄)ရက်တိုင်အောင် “ဒိုဟာပဋိစ္စီး”, တိဟ
ပဋိစ္စီး “ဝသည်ပြင်” စွဲသောဟာပဋိစ္စီး ဟုဆိုရမည်။

(၁၅)ရက်ဖုံးထားလျှင်ကား “ပက္ခပဋိစ္စီး” ဟုဆိုရမည်။ (၁၆)ရက်
ထက်ကျော်ပြီးမှာက် (၂၉)ရက်တိုင်အောင်ကား “အတိရေကပက္ခပဏီ
း”ဟုဆိုရမည်။ တစ်လပြည့်လျှင် “မာသပဏီစ္စီး” ဟုဆိုပြီး၊ တစ်လ^၉
ထက်ကျော်လျှင် “အတိရေကမာသပဏီစ္စီး”, ဒွေမာသပဏီစ္စီး၊ အတိ
ရရက္ခမွေမာသပဏီစ္စီး “ဝသည်ပြင်ဆိုရမည်။

အာပတ်နှစ်ခု, သုံးခုသင်လျှင် “ဒွေအာပဏီယော, တိသေသာ
အာပဏီယော”ဟုဆိုပြီး၊ သုံးခုအထက် တစ်ရာ၊ တစ်ထောင်ပင်
ပြစ်ခေါကာပါ “သမ္မာဟူ” ဟုသာ ဆိုရမည်။

မှာမာဝါးကအာပတ်တို့ကို (၁)အရေအတွက်၏အစွမ်းအား
ပြင်ငြင်း၊ (၂)မာမည့်နှင့်တက္ခာဝါးကို ပြောကြားခြင်း၏အစွမ်းအား
ပြင်ငြင်း၊ (၃)သံယာဒီသေသာသုတေသန အမည်၏အစွမ်းအားပြင်ငြင်း၊
ပြောကြားနိုင်ပါသည်။

အေး ပရိဝါသ်အောက်တည်ပုံနှင့် ပရိဝါသ်ချုပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

မြို့ ပရိဝါသ်အောက်တည်ပုံ “ပရိဝါသ်သမာဒီယာမီ၊ ဝတ္ထု သမာဒီယာမီ”ဟု

သုံးကြို့ပွဲတော်သို့ပါပည်။
ပရိဝါသံချုပ်။ “ပရိဝါသံနိဂုံပါမီ၊ ဝွှေ့နိဂုံပါမီ”ဟု သုံးကြို့ပွဲတော်သို့
ဝါသံချုပ်ပါသည်။

အေး။ ဝါသံဆောက်တည်ခြင်း၊ ဝါသံချုပြင်းတို့ တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့်ပင်
ဝတ်ဆောက်တည်မျှ၊ ဝါသံချုပြင်နိုင် / ပဖြင့်နိုင်ရေးခဲ့ပါ။

ဒြေး။ တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်ပါသည်၊ သို့သော် နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့်ကား
ကောင်းစွာပောက်တည်အပ်သည်၊ ချုပ်သည်မည်နိုင်ပါသည်။

အေး။ ပရိဝါသံချုထားရခြင်းအကျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ဒြေး။ ပရိဝါသံချုထားပြီးရာအခါမှုစွဲ၍ ပကတ္တရဟန်းအရာ၌ တည်ခွင့်
အကျိုးရှုပါသည်။

အေး။ ပရိဝါသံဝသော ဝိနည်းကမ္မဝါယွှေ့ အသုံးပြုပွဲတော်နိုင်ဝသောအမည်
တိုကို ရေးခဲ့ပါ။

ဒြေး။ “သယာဒီဝသော”ဟူသော သမေတီသာဓရဏာအမည်အားဖြင့်
ဖြစ်ပေါ်၊ “အာပတ္တီ”ဟူသော သမ္မသာဓရဏာအမည်အားဖြင့်ဖြစ်ပေါ်၊
ရှတ်ဆိုဖတ်နိုင်ပါသည်။

(ပတ်သွက်) ပရိဝါသံဝသော ဝိနည်းကို (၁)ဝွှေ့လုပ်ဗျာများအား
ဖြင့်ငွေး၊ (၂)အနွေ့ယ်ဗျာများအားဖြင့်ငွေး၊ (၃)နာမည်ဗျာများအား
ဖြင့်ငွေး၊ (၄)အာပတ်ဗျာများအားဖြင့်ငွေး အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြင် သုတေသနပို့ ဟူသောအမည်သည် ဝွှေ့လည်းမည်၏၊
ဂေါ်ဇွဲလည်းမည်၏၊ သယာဒီဝသော ဟူသောအမည်သည်
အာပတ္တီလည်းမည်၏၊ အာပတ္တီလည်းမည်၏။

၃၄

ဖေး။ သုဒ္ဓနပရိဝါသ်အမိပ္ပါယ်နှင့် အပြားကိုရေးခဲ့ပါ။
 ဒြပ်။ အာပတ်အပိုင်းအခြား, ညျဉ်အပိုင်းအခြားကိုမသိသော ရဟန်းအား
 ပေးအပ်သောပရိဝါသ်သည် သုဒ္ဓနပရိဝါသ်ပည်၏။
 ထိုသုဒ္ဓနပရိဝါသ်သည် (၁)ရွှေသုဒ္ဓနပရိဝါသ် (၂)မဟာသုဒ္ဓနပရိဝါသ်
 ဟူ၍နှင့်မျိုးရှိပါသည်။

ဖေး။ သုဒ္ဓနပရိဝါသ်ပေးရှုံး အာပတ်နှင့်ညျဉ်အပိုင်းအခြားနှစ်မျိုးတို့
 တွင် အဘယ်ကိုမသိမှုသည် လိုဂုဏ်ပြစ်ပါသနည်။
 ဒြပ်။ ရွှေ, မဟာသုဒ္ဓနပရိဝါသ်နှစ်မျိုးလုံးကို ညျဉ်အပိုင်းအခြားအားလုံး
 ကိုဖြစ်စေ၊ အဆိုကိုဖြစ်စေ ပသီ, မမှတ်ပါ, ယုံမှားရှိသောရဟန်းအား
 ပေးရပါသည်။ အာပတ်အပိုင်းအခြား သိမှု/မသိမှုသည်
 လိုဂုဏ်ပြစ်ပါသည်။

ဖေး။ သမောဓာနပရိဝါသ်အပြားကို ဝရှုံးခဲ့ပါ။
 ဒြပ်။ (၁)ဉာဏ်သမောဓာနပရိဝါသ်၊ (၂)အထူးသမောဓာနပရိဝါသ်၊
 (၃)မိသုကသမောဓာနပရိဝါသ်ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိပါသည်။

ဖေး။ ဉာဏ်သမောဓာနပရိဝါသ်၏ အမိပ္ပါယ်ကို ဝရှုံးခဲ့ပါ။
 ဒြပ်။ ပရိဝါသ်နေဝါဒအကြော်း၌ အခြားသောအာပတ်သို့ရောက်၍ မုံးလွှာမ်း
 သောရဟန်းအား ပရိဝါသ်နေပြီးသောနေတို့ကို ခါတွက်, ချွေးလွှာက်၍
 ဝရှုံးအာပတ်၏ မူလနေအပိုင်းအခြား၌ နောက်ထပ်သင့်သော အာပတ်
 ကို ထည့်သွင်း၍ ပေးအပ်သောပရိဝါသ်ကို “ဉာဏ်သမောဓာနပရိ
 ဝါသ်”ဟူခေါ်ပါသည်။

- အေး။ အရွှေသမောဓာန်ပရိဝါသ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။
- ဖြေး။ အာပတ်များစွာတို့တွင် အားလုံးသောအာပတ်တို့ထက် ကြောမြင်စွာ ထုံးထားအပ်သောအာပတ်တို့၏ ညုဉ်အပိုင်းအမြား၏အရွှေ့ပြင် ပေါင်း၍ ကြွင်းသော ယုတေသနျှောဖုံးထားအပ်သော အာပတ်တို့၏ကြောင်း ပေးအပ်သောပရိဝါသည် “အရွှေသမောဓာန်ပရိဝါသ” ဖည်၏။
- အေး။ မီသာကသမဟာဓာနပရိဝါသ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးခဲ့ပါ။
- ဖြေး။ အထူးထူးသောဝဇ္ဈာရိသောအာပတ်တို့ကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ ပေးအပ်သောပရိဝါသည် “မီသာကသမဟာဓာနပရိဝါသ” ဖည်၏။
- အေး။ ဟာနာတ်အပြားကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွေရေးခဲ့ပါ။
- ဖြေး။ ဟာနာတ်သည် ပဋိစ္စာ့ဟာနာတ်၊ အပဋိစ္စာ့ဟာနာတ်ဟု၍ နှစ်ပျိုးရှိ၏၊ ထိနှစ်ပျိုးတို့တွင် ပမုံးလှမ်းအပ်သောအာပတ်ရှိသောရဟန်းအား ပရိဝါသိကိုမပေးဘဲ ဟာနာတ်ကိုသာ ပေးရခဲသာမာနာတ်သည် ‘အပွဲ့စ္စာ့ ဟာနာတ်’ ဖည်၏။
- အာပတ်ကိုပုံးလှမ်းသောရဟန်းအား ပရိဝါသ၏အဆုံး၌ ပေးအပ်သော ဟာနာတ်သည် “ပဋိစ္စာ့ဟာနာတ်” ဖည်၏။
- ထိုတွင် ပဋိစ္စာ့ဟာနာတ်ကို ကြိုးပြုပါသည်။
- အေး။ ပရိဝါသောက်တည်ချိန်၊ ဟာနာတ်ကျင့်ချိန်၌ အနည်းဆုံး ရဟန်း ဖည်မျှနှင့် စေရပါသနည်း။
- ဖြေး။ ပရိဝါသောက်တည်ချိန်၌ အနည်းဆုံး ရဟန်းတစ်ပါးနှင့် အတူ စေရပါသည်။ ဟာနာတ်ကျင့်ရှုံးကား အနည်းဆုံး ရဟန်းလေးပါးနှင့် အတူစေရပါသည်။

၃၆

အေး။ တေ ၁ ဘိက္ခာ ဂါရယာ-အရ အဘယ်ရဟန်းကို ယူရပါသည်။
အဖြူ။ နှစ်ဆယ်ဝေဘက် ယုတ္တလျှော့မှန်းသီပါလျှက် အဆွဲ့အစွမ်းကြံးသာ
ရဟန်းတို့ကို ယူရပါသည်။

၁ ဆံယာခိုဝေသအုပ်ကဏ္ဍတွေး၏

အနိယတက္ခာ

ပထမအနိယတသိက္ခာပုဒ်

အေး။ ဘတုဂါမအရ ယူသင့်သာပီးမျက်းရေးခဲ့ပါ။

အဖြူ။ ထိနေ့ပျိုးခဲ့စ အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော လုပ်မွှေကို ယူရပါသည်။

အေး။ ရဟနာ-အရ ယူသင့်သော ရဟန်းရေးခဲ့ပါ။

အဖြူ။ ရဟ-အရ ဝက္ခရဟန်းသာ ယူရပါသည်။

(ရွှေ့လင်းရွှေ့ကို) တံခါးပိတ်ထားသော အဓန်းတံခါးအန်း၌၌ထိုင်ငဲ့
သော တတ်သိနားလည်းသောယောကျားရှိသော်လည်း အာပတ်ပသင့်
အောင် မပြုနိုင်။

မြင်နိုင်ငဲ့လောက်သော (၁၂)တောင်အတွင်း၌၌ထိုင်ငဲ့သော မျက်စိ
ပြင်သောသူသည် စိတ်ပြန့်လွင်သော်လည်း၊ နိုင်ငဲ့သော်လည်း
အာပတ်ပသင့်အောင် ပြုမှုပ်ပါသည်။

အန်း၌၌တည်သော မျက်စိကုန်းငဲ့သောသူသည် အာပတ်ပသင့်
အောင် မပြုနိုင်။ မျက်စိကောင်းသောသူသည် အိပ်ပျော်ငဲ့
သူပင်ပြစ်သော်လည်း အာပတ်ပသင့်အောင်ပြုနိုင်၏။
ပိမ့်တစ်ရာသည်လည်း အာပတ်ပသင့်အောင် မပြုနိုင်။ ထို့ကြောင့်

၁၈။ ၀က္ခာရဟကိုသာ ယူရပါသည်။

၁၉။ နိုဘုရွှေ-ဟုဆိုသဖြင့် အီပိနဲလျှင် အာပတ်သင့် / မသင့်
ရေးခံပါ။

၂၀။ အီပိခြင်းကိုလည်း ထိုင်ခြင်းဖြင့်ပင် သိမ်းယူရသောကြောင့် အာပတ်
သင့်နိုင်ပါသည်။

၂၁။ ဆရိယာသာဝိကာပ က ပြောဆိုပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ရဟန်း၏
ဝန်ခံမှုဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ရပါသမည်။

၂၂။ ပြင်ဆပ်သောအရာပည်သည် ပြင်သည့်အတိုင်းလည်း ပြစ်နိုင်၏၊
တစ်မျိုးတစ်စုံလည်း ပြစ်နိုင်၏၊ ထိုကြောင့် ဝန်ခံမှုဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ရ
ပါသည်။

၂၃။ အဘယ်ကြောင့် အနိယတ ဟုခေါ်ပါသမည်း။

၂၄။ ဝန်ခံသောအာပတ် , ဝန်ခံအပ်သောဝက္ခာ၏ အရွင်းအားဖြင့် ဆုံး
ဖြတ်ထိုက်သောကြောင့် ပြောသည့်အတွက် “အနိယတ”ဟုခေါ်ပါသည်။

(အာပတ်သင့်ပုံ)

အမျိုးသမီးထံသွားလို၍ ပြင်ဆင်ခြင်းလျဉ်ပတောကအားလုံးတို့၌
ချွောင့်အာပတ်သင့်ပါသည်။

ဆိတ်ကွယ်သော အမျိုးသမီးရှိရာသရပ်သို့ သွားပြီး ရဟန်းနှင့်မိမ္ဒ^၁
တစ်ဦးဦးက ရေးဦးဦးစွာထိုင်၍ ကျွန်တစ်ဦးက ဝနာက်မှထိုင်သည့်ပြစ်ဝေ၊
နှစ်ဦးလုံးတစ်ဦးကိုအတူ ထိုင်သည့်ပြစ်ဝေ ပါမိတ်အာပတ်သင့်သာ။

ကာယသံသရွှေသို့ပြစ်ဝေ၊ မေထုန်သို့ပြစ်ဝေ ရောက်လျှင် ဆိုင်ရာ
သိက္ခာပုဒ်များဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရပါသည်။

အီပိလဲမေပျုံး၊ မျက်စီလဲ မကန်းသော သိကြားလီမ္မာသော(ဝိညာ)

၃၈.

°ပုဂ္ဂိသ)ပူရှိလ်သည် (၁၂)ဝတောင် ဥပစာအတွင်း၌ရှိလျှင် ဆိတ်
ကျယ်ရာအရပ်၌ ငန့်လိုက်ပရှိပါက အာပတ်မသင်ပါ။

ဒုတိယအနီးယတ သိက္ခာပုဒ်

အေ။ ဉ်၍သိက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်မသင်အောင်ပြုခိုင်စသာပူရှိလ်တိုက် ၈၇
ခဲ့ပါ။

ပြေ။ မိမ့်ပြစ်၏၊ ထယာကျွားပြစ်၏၊ (၁)တတ်သိနားလည်သော
(၂)မျက်စိမကန်းသော (၃)နားမထိုင်းသော (၄)ဆဲနှုံးအောင်အတွင်း။
တည်သောသူပြစ်လျှင် စိတ်ပြန့်လွင်းငန်သူပင်ပြစ်၏၊ ငိုက်ပြည့်းငန်သူ
ပင်ပြစ်၏၊ အာပတ်မသင်အောင်ပြုခိုင်၏။
နားထိုင်းပြီး၊ မျက်စိမြင်သူပြစ်လျှင်ငွေး။ မျက်စိမကန်းပြီး နားထိုင်း၊
ပြစ်လျှင်ငွေး။ အာပတ်မသင်အောင် မပြုခိုင်။

အနီးယတဘဏ္ဍာပြီးသိ

နိသုတိယကျွား

စိဝရဝင် + ကထိန်သိက္ခာပုဒ်

အေ။ အဘယ်သက္န်းမျိုးကို နိုင်တစိဝရဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ပြေ။ အပ်ချုပ်မှုပြီးဆုံးခြင်းဖြင့်သောင်ငွေး၊ ပျောက်ခြင်း၊ ပျောက်ခြင်း၊ မီ
လောင်ခြင်း၊ သက္န်းမျိုးပြစ်သော အာသာပြတ်ခဲ့ခြင်း ဉ်၍လေးမျိုးတို့တွေ့
တစ်မျိုးမျိုးသော အခြင်းအရာပြင့်သောင်ငွေး၊ သက္န်းကိုခွဲပြီးဆုံးခြင်း၊ ၁
“နိုင်တစိဝရ”ဟုခေါ်ပါသည်။

ဓမ္မ။ ဒိဝရပလီဇော် ပြတ်ခဲ့ခြင်းကို အဘယ်ကြောင့် နို့တစိဝရဟု ခေါ် နိုင်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ ကထိန်ခင်းပြီးသောရဟန်းအား သက်နှုန်းပျောက်ခြင်းပေသာ အခြင်း အရာတို့ဖြင့် ဒိဝရပလီဇော်မပြတ်ခဲ့သေးသူမျှကာလပတ်လုံး ကထိန် အာနိသင်ကိုရရှိခဲ့သောကြောင့် “နို့တစိဝရ”ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။

ဓမ္မ။ ကထိန်ခင်းခြင်းကို အဘယ်ရဟန်းတို့အား ခွင့်ပြုအပ်ပါသနည်း၊ ရဟန်းပည်မျှရှိမှုကထိန်ခင်းနိုင်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ ကထိန်ခင်းခြင်းကို ပုဂ္ဂိမဝါမှုထဲသော ရဟန်းတို့အား အုရားခွင့်ပြုတော်မူပါသည်။ ရဟန်းငါးပါးရှိမှုသာ ကထိန်ခင်းနိုင်ပါသည်။

ဓမ္မ။ ကထိန်ခင်းပုံအစိအစဉ်ကို အကျဉ်းချုပ်ရရေးခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ (၁)ပုဂ္ဂိမဝါကပ်သောရဟန်းလေးပါး၊ သုံးပါး၊ နှစ်ပါး၊ တစ်ပါးရှိသော ကျောင်း၏ ဖွံ့ဖြိုးမဝါကပ်သောရဟန်းတို့ကို ငါးပါးရှိကြုံးပြည့်အောင်ပြုလုပ် ၍ ကထိန်ခင်းရမည်။

(၂)ကထိန်သက်နှုန်းရလာလျှင် ကထိန်ခံထိုက်သောရဟန်းအား ဥက္ကာ ခုတိယကဗ္ဗာမှုဝါစာဖြင့် ပေးရမည်။

(၃)ထိုကထိန်ခံထိုက်သောရဟန်းသည် ထိုလျှော့သောနေ့ကျွဲပင် ငါးပိုင်းသော်ငှုံး၊ ငါးပိုင်းထက်ပို၍သော်ငှုံး ဖြတ်၍ ခုက္ကာ၊ ခုက္ခာ၊ သင်းပိုင် တစ်မျိုးချိုးချုပ်ရမည်။ ကြိုင်းသောရဟန်းတို့ကလည်း အဖော် အပြစ်ကူညီ၍ ချုပ်ရမည်။

ချုပ်ပြီးသားရလျှင်ကား အပ်စပ်ကောင်းမွန်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

(၄)ကထိန်ခံသောရဟန်းသည် ခင်းလိုသောသက်နှုန်းအဟောင်းကို ပစ္စာနှိုင်ပြုရမည်။

(၅)သကိန်းအသစ်တိ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပည်။

(၆)ကြဟယ သံယာဉ်ယာ ကထိန့် အဇ္ဈာမီ၊ ဉူမိနာ ဉာဏ်ရာ သဝဂ္ဂနဲ့ ကထိန့် အဇ္ဈာမီ၊ ဉူမိနာ အန္တရဝါသကေန ကထိန့် အဇ္ဈာမီ ဟုဆို၍ ကထိန်ခင်းရပည်။

(၇)ကထိန်ခင်းပြီးနောက် ကထိန်ခင်းအသာရဟန်းက ပုဂ္ဂိုလ်ပါမှ ထပြီး ဥပုံစံရသိမ် (ကျောင်းတိုက်)အတွင်းရှိရဟန်းတိုက် “အဇ္ဈာတံ ဘဏ္ဍာ သံယာဉ်ယာ ကထိန့် ဓမ္မာကာ ကထိန်ဇ္ဈာဇာ အနုဇောဒထ”ဟုဆို၍ အနုဇောဒနာပြုရန် တိုက်တွေ့းရပည်။

(၈)ကြွင်းအသာရဟန်းတိုက်လည်း “အဇ္ဈာတံ ဘဏ္ဍာ သံယာဉ်ယာ ကထိန့် ဓမ္မာကာ ကထိန်ဇ္ဈာဇာ အနုဇောဒပါမ ”ဟုငွေ့း၊ အနုဇောဒပါမ ဟုငွေ့း ဆို၍ အနုဇောဒနာပြုရပည်။

အေး။ ကထိန်သကိန်းကို အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များ လျှော့နိုင်ပါသနည်း။

ပြော။ လူ၊ ရသေး ရဟန်းတို့တွင် ဖည့်သုပဆို တစ်ယောက်စယာက်သည် တရားနှင့်ညီညွတ်စွာ လျှော့နိုင်ပါသည်။

အေး။ ချုပ်ပြီးအသာသကိန်း၊ မဖြတ်ပချုပ်ရသေးအသာသကိန်းဖြင့် ကထိန် ခင်းကောင်း၊ / မခင်းကောင်းရရှိခဲ့ပါ။

ပြော။ ချုပ်ပြီးအသာသကိန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းကောင်းပါသည်၊ မဖြတ်ရသေး မချုပ်ရသေးအသာသကိန်းဖြင့် ကထိန်မခင်းကောင်းပါ။

အေး။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ကထိန်ခင်းရာရောက်ပါသနည်း။

ပြော။ ပုဂ္ဂိုလ်ပါမှထဲသောရဟန်းတို့တွင် အနုဇောဒနာပြုသောရဟန်းများသာ ကထိန်ခင်းရာရောက်ပါသည်။

သေး ပရိမဝါယထသာရဟန်းအားလုံး ကတိန်ဘန်ရပါသဲလာ။

၅၆။ မရမှုပိပါ၊ အမှာဟာသနပြုသာရဟန်းတိသာ ကတိန်ခင်းရာ
ရောက်၍ ဘန်သင်ရပါသည်။

၆၇။ ကတိန်ဘန်သင်ကို အဘယ်ကဲ့လူ အဘယ်ကာလုပိုင်
ရပါသနည်း။

၅၇။ အမှာဟာသနပြုရာအဓိပ္ပာတွေ၍ (တပေါင်းဆပြုညွင့်သတွင်း)
ကတိန်မျှတ်ရာကဲလတိုင်းသောင် ရပါသည်။

၆၈။ ကတိန်ဘန်သင်ငါးပါးကို စရွတ်ကြပြုပါ။

၅၈။ (၁)အမှာပန္တစရာ-အင်ရှုံးသာရဟန်းကို အဖိန်ကြားလဲ ရွှေတွင်း
သို့ သွားနိုင်ခြင်း၊

(၂)အသဟာဒါစရာ-အစိန္တာန် , ဒိကပ္ပရာမပြုဘဲ သကိန်းများကို အလိုဂို
သလောက်ထားနိုင်ခြင်း၊

(၃)ဂတ္တဘောဇ္ဇာ-ရဟန်းဒလ္လာပါးနှင့် လေးပါးအထက်ရဟန်းသပေါင်း
အား ဖအပ်သောဝိည်းပြုင်း ပင့်ခိုက်သော ဘောဇ္ဇာများကို အတွက်
ခံယု, ဘုဉ်းပေးနိုင်ခြင်း၊

(၅)သော ၁ တွေ စိဝရပွဲဗ္ဗ-ကတိန်ခင်းရာမကွာင်းတိက်အတွင်း
ဖြစ်ပေါ်လာသူဗျာ သကိန်းအားလုံးသည် ဘန်သင်ရသာရဟန်းများ
နှင့်သာ သက်ဆိုင်ရခြင်း။

၆၉။ ကတိန်ဘန်သင်ကြောင်း အပြစ်မှုကင်းလွှတ်ခွင့်ရသာ သိက္ခာပုဒ်

၄၂

တိုကို ရေးခဲ့ပါ။

- ဖြေား။ (၁)အမာမစ္စတရာဝကြာင် စာနိဇ္ဈသီက္ဂာပုဒ်၊
 (၂)အသာဒါနတရာဝကြာင် ခုတိယကထိနသီက္ဂာပုဒ်၊
 (၃)ယာဝဒဇ္ဈစိဝရဝကြာင် ပထပကထိနသီက္ဂာပုဒ်၊
 (၄)ဂကာဘာဇာခြားကြာင် ဂကာဘာဇာသီက္ဂာပုဒ်မှအသီးသီးကင်းလွတ်
 ခွင့်ရကြပါသည်။

ဖော်။ ကထိနနှုတ်ခြင်း မာတိကာရှင်ပါးသူရပ်ကို ရရှိက်ပြုပါ။

- ဖြေား။ (၁)ပဇ္ဇာနနှုတ်ကာ = ခဲ့သူဗြိုင်းအဆုံးရှိသော နှုတ်ခြင်း၊
 (၂)နိဇ္ဈနနှုတ်ကာ = သက္ကန်းပြီးဆုံးခြင်းအဆုံးရှိသော နှုတ်ခြင်း၊
 (၃)သူဗြိုင်းနှုတ်ကာ = ဆုံးပြတ်ခြင်းအဆုံးရှိသော နှုတ်ခြင်း၊
 (၄)နာသနနှုတ်ကာ = သက္ကန်းလျှာအဝတ် ပေါ်က်ဆုံးခြင်းအဆုံးရှိသော
 နှုတ်ခြင်း၊
 (၅)သဝနနှုတ်ကာ = ကထိနနှုတ်ကြသတဲ့ ဟုကြားခြင်းအဆုံးရှိသော
 နှုတ်ခြင်း၊
 (၆)အသာဝဇ္ဈီကာ = အသာပြတ်ခဲ့ခြင်းရှိသော နှုတ်ခြင်း၊
 (၇)သီဟတိဇ္ဈာနနှုတ်ကာ = ဥပစာသိမ်အပြင်၌ သက္ကန်းကာလကို လွန်
 ခြင်းရှိသော နှုတ်ခြင်း၊
 (၈)သဟ္မာရာ = အတုတက္ခနှုတ်ခြင်းရှိသော နှုတ်ခြင်းဟု မာတိကာ
 ရှင်မျိုးရှုပါသည်။

ဖော်။ ဉ္စတုသွံ ကထိနေ-ဟုသောပါ၌ဖြင့် အဘယ်ကိုဉ္စနှုန်းပြပါသနည်း။

- ဖြေား။ အဝါသပလီော် ဖုန်ခြင်းကို ဉ္စနှုန်းပြပါသည်။ နိုင်တစိဝရသွံ
 ဟုသောပါ၌ဖြင့် စံဝရပလီော် မရှိခြင်းကိုဉ္စနှုန်းပြပါသည်။

အေး။ ပလိုဘောဓနဝါး၌ ပါဝင်သော မှတ်ကာတိကို အသီ:သီးရေးခဲ့ပါ။
 မြို့။ စိဝရပလိုဘောဓနပြတ်ခဲ့ရှုံး နိုဗ္ဗာနှစ်ကား, နှာသနှစ်ကား, အာသာ
 ဝင့်ဖို့ကာ, ဟူသောကတိနှင့်မူတ်ခြင်းပြင် မှတ်ကာသုံးပါး ပါဝင်ပါသည်။
 အာဝါသပလိုဘောဓနပြတ်ခဲ့ရှုံး ကြော်သောကတိနှင့်မူတ်ခြင်း
 မှတ်ကာငါးပါး ပါဝင်ပါသည်။

အေး။ အဘယ်သက်န်းလိုးကို အတိရေကစိဝရဟောပါသနည်း။
 မြို့။ အမို့ဗာန်တင်အပ်သောသက်န်း, စိကပ္ပါယာပြုအပ်သောသက်န်းတို့၏
 ပပါဝင်သောကြောင့်၊ အပိုအလျုံသက်န်းကို “အတိရေကစိဝရ(အပို
 သက်န်း)ဟောပါသည်။

အေး။ အတိရေကစိဝရ-၌ စိဝရအရကို မူလအားပြင်ငြင်း၊ အနုတလာပ
 အားပြင်ငြင်း၊ ခွဲခြားပြပါး။

မူလစိဝရအဇာုံအဖွင့်

- (၁) ခေါ်ပ= ခေါ်ပတိုင်း၌ ပြစ်သောသက်န်း။
- (၂) ကပါသိက= ဝါချည်ပြင်းရက်အပ်သောသက်န်း။
- (၃) ကောသေယျာ= ပိုးချည်ပြင်းရက်အပ်သောသက်န်း။
- (၄) ကမ္မလ= သားမွေးပြင်းရက်အပ်သောသက်န်း။
- (၅) သာထ= ပိုက်ဆံလျှော့ချည်ပြင်းရက်အပ်သောသက်န်း။
- (၆) ဘဂါ= ငါးမျိုးစုံရော၍ရက်အပ်သောသက်န်း။

အနုတလာမအဇာုံအဖွင့်

- (၁) ခုကုလ= ဘွဲ့ဖြူအဝတ်သက်န်း။
- (၂) ပအ္မာ္မာ္= ပအ္မာ္မာ္တိုင်း၌ ပြစ်သော ပိုးချည်အဝတ်သက်န်း။
- (၃) သောမရရပ်= သောမရရတိုင်း၌ ပြစ်သောအဝတ်။

- (၄) ဒိန့်ပြုချိန်သာအဝတီသက္ကန်။
- (၅) လူမျိုး၏ပါ ဘိက္ခာရှု အောင်တော်သာအောင် ကျော်မြှုပ်နည်း
ပြစ်သာအဝတီသက္ကန်။
- (၆) အဝတီပြု၏တိတိလူအပ်သာ အဝတီသက္ကန်။

- အေး** ဆတိရေကစ်ဝရ်-၌ သက္ကန်း၏တော်ဖို့ပေါ်ထဲကို ရရှိခဲ့ပါ။
- ပြော** ခေါပသက္ကန်းဝသာ စုလသက္ကန်း(၆)မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး
သည်၍၏ အမှုပေါ်သက္ကန်း(၆)မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသည်၍၏
သက္ကန်း၏တော်ပြစ်ပါသည်။
ဤသိက္ခာပြု၏ဝက္ခာမှာပြုပေါ်လောက်ဝသာ စုပေါ်ဆုံးသက္ကန်းကိုယူရ၏။
- အေး** ဝက္ခာမှာပြုရပါသည် အင်ယ်ဆုံးသက္ကန်းပေါ်ထဲကို ရရှိခဲ့ပါ။
- ပြော** အလျှော်တစ်တွေ၊ အနဲ့တစ်တွေပြောက်သစ်ရှိဝသာ အဝတ်
သက္ကန်းသည် ဝက္ခာမှာပြုပေါ်လောက်ဝသာ အင်ယ်ဆုံးသက္ကန်းပေါ်ထဲကြပ်
ပါသည်။
- အေး** သက္ကန်း(၆)မျိုးရှင် အမိုးကြာန်၊ ဝက္ခာမှာပြုရပါသည်၊ ကာလအပိုင်းအခြား
ကို ရရှိခဲ့ပါ။
- ပြော** သက္ကန်းသည် သင်းရှင်၊ ကေသီ၊ ခုက္ခာ၊ အိပ်ယာခင်း၊ မျက်နှာ
သုတေပဝါ၊ ပရိက္ခာရဝတ္ထု၊ နိသိနိုင်းမျိုးရောင်းသက္ကန်း၊ အဟာရွှေ့သက္ကန်း၊
ဗု (၆)မျိုးရှိပါသည်။
- (အောင်ပုဒ်) သင်း၊ ကိုယ်၊ ခု၊ အိပ်၊ မျက်၊ ပရိက်၊
နိသိနိုင်းမျိုး၊ အဟာ၊
- ထိုသက္ကန်း(၆)မျိုးတို့တွင် ထိစိဝရိက်ကို သံယာရီ၊ ဥဇ္ဈရာသာဂါ၊ ဝသာ

အာညြဖြင့် အစွဲဗုဒ္ဓတ်ရပည်။ သံယာနိုဝင်သာအမည်ဖြင့်
ဂိက္ခာများပြေရ၊ သို့သော “စိဝရ” ဟူသာအမည်သာမညြပ်ကာ၊
ဂိက္ခာများပြေကောင်းပါသည်။

ဦးဒရိစ်သက်န်းကို နီးစီးလေးလျှောင်သာသော (ဝသသီကသာနိက) အမည်ဖြင့်
အစိုးဗုဒ္ဓတ်၍ ဦးစေးလျှောင်သာသော “စိဝရ” ဟူသာအမည်
သာမညြပ် ဂိက္ခာများပြုရမည်။

ဒီသီခိုန်ကို “လူမဲ့ နိသိသာမဲ့ အစိုးဗုဒ္ဓ” ဟုဖိမိအမည်ဖြင့် အစိုးဗုဒ္ဓ
တ်၍ ဂိက္ခာများပြုရှုံးကား “စိဝရ” ဟူသာအမည်သာမညြပ်သာ
ဂိက္ခာများပြုရမည်။

အပေါ်လျှော့သီပိရာစင်းကို ပစ္စတွေရတာအမည်ဖြင့် အစိုးဗုဒ္ဓတ်၍
စိဝရဟူသာအမည်သာမညြပ်သာ ဂိက္ခာများပြုရမည်။

အမာလျှော့သက်န်းကို အမာလျှော်သည်လိုင်းအင် ပိမိအမည်
ဖြင့် အစိုးဗုဒ္ဓတ်ပါ။ အမာလျှော်ပြီးသောအခါ စိဝရဟူသာ
အမည်ဖြင့်သာ ဂိက္ခာများပြုရပါမည်။

လျှော်နှာသုတ်ပုဝါ၊ ပရီက္ခာရာအဝတ်တိုကို ပိမိအမည်ဖြင့် အစိုးဗုဒ္ဓ
တ်၍ စိဝရဟူသာအမည်သာမညြပ်သာ ဂိက္ခာများပြုရပါမည်။

အေး တိစိဝရက်အစိုးဗုဒ္ဓတ်သာရဟန်း ပြုလုပ်ရပည် အစီအစဉ်ကို
ရရှိခဲ့ပါ။

ဖြော တိစိဝရက်အစိုးဗုဒ္ဓတ်သာရဟန်းသည် ရွှေးဦးဇာ ဆိုးပြီး၍ ကပ္း
မြှုပ်ထိုးကဲ ပမာဏနှင့်ယဉ်းသောသုက်န်းကိုသာ အစိုးဗုဒ္ဓတ်ရပါသည်

အေး အစိုးဗုဒ္ဓတ်လောက်သော တိစိဝရက်၏ ပမာဏကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဖြော ဥက္ကဋ္ဌဗုဒ္ဓဘဒ္ဒေ (အကြီးဆုံး) အားဖြင့် ဘုရားရှင်၏ သက်န်းတော်

ပမာဏအောက် ငယ်သောပမာဏရှိလျှင် အပ်၏၊ အင်ပို့ဆုံး
အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ခုက္ခန့်နှင့်ကာသီသည် အလျားအားဖြင့် ဓမ္မိပြောက
(တောင်ဆုပ်အားဖြင့် ငါးမေတာင်၊ (ပါ)ငါးမေတာင်၊ ဓတောင်ဆုပ်)ရှိရ၏။

အနဲ့အားဖြင့် ပုံးတိက(ဓတောင်ဆုပ်သုံးတောင်၊ (ပါ)သုံးတောင်၊
တောင်ဆုပ်)ပမာဏရှိရပါသည်။

သင်းပိုင်သည် အလျားအားဖြင့် ပုံးပြောက=ဓတောင်ဆုပ်ငါးတောင်
ရှိရမည်။ အနဲ့အားဖြင့် နှစ်တောင်ရှိပါသည်။ ငြင်းပမာဏထက်ကြီး
လျှင်၊ ငယ်လျှင် ပရိက္ခာရစောင့်ဟု အမိုးကြာန်တင်ရပါသည်။

အေး တိစိဝရက်ကို ပရိက္ခာရပြုပုံး၊ အမိုးကြာန်တင်ပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

မြေး ပရိက္ခာရပြုပုံး၊ လူပဲ သံယာဋီ ပရိက္ခာရပါ။

လူပဲ ဥဇ္ဈရာသက် ပရိက္ခာရပါ။

လူပဲ အန္တရုတ်သက် ပရိက္ခာရပါ။

လူပဲ သံယာဋီ အမိုးကြာဖို့။

လူပဲ ဥဇ္ဈရာသက် အမိုးကြာဖို့။

လူပဲ အန္တရုတ်သက် အမိုးကြာဖို့။

(မှတ်စွာက်)၊ ဟတ္တပါသ်အတွင်း၌ဖြစ်လျှင် “လူပဲ” ဟုင်း၊ ဟတ္တပါသ်
အပြင်ဘက်ဖြစ်၍ ဝေးလျှင် “ငတ်” ဟုင်း ဆိုရပါသည်။

အေး တိစိဝရက်ကို အဘယ်အကျိုးငါး ပရိက္ခာရစောင့်အမိုးကြာန်တင်ရုံ
သနည်း။

မြေး လွယ်ကျွာသုံးခွဲနိုင်ခြင်းအကျိုးငါး တိစိဝရက်ကို ပရိက္ခာရစော
အမိုးကြာန်တင်ရပါသည်။

အေး မိုးရေခံသက္ကန်ကို အစိုးဌာနတင်ရှုံး အဘယ်ဖူးလောက် ဆိုရည်
ဆိုရပါသနည်း။

ဓမ္မြို့ အဆင်းပျက်ရုံးဖူး ဆိုပြီးလျှင် သုံးဆောင်ခြင်းငါအပ်ပါသည်၊ သို့သော်
နှစ်ထည်ကား မအပ်ပါ။

အေး ပစ္စာဗျာ(အပေါ်လွမ်းအိပ်ရာခင်း)၏ ပဟနာနှင့်အဆင်းကို ရေး
ခဲ့ပါ။

ဓမ္မြို့ ပစ္စာဗျာ(အပေါ်လွမ်းအိပ်ရာခင်း)သည် ကြိုးသောင်ငွေး၊ တစ်
ထည်တည်းသောင်ငွေး၊ များသောင်ငွေး အပ်ကုန်၏။
အဆင်းအားပြင် နီလ၊ ပီတစ်သည်အားလုံးအပ်၏၊ အပြီးတော်လွှှား
လည်း အပ်တော်၏။

အေး သက္ကန်(၉)ထည် အစိုးဌာနတင်ရှုံး တင်နိုင်သောသက္ကန်အရေး
အတွက်ကို အသီးသီးခြေားပြပါ။

ဓမ္မြို့ တိစိတ်ရိုက်၊ မိုးရေခံသက္ကန်း၊ နီသီးနှံ၊ အဟလွမ်းသက္ကန်း၊ ဟုဒသာ
သက္ကန်(၆)ထည်တို့ကို တစ်ထည်တည်းစိသာ အစိုးဌာနတင်ရှုံး
ပစ္စာဗျာ၊ မှာပွဲနှင့်၊ ပရိက္ခာရမောင် သုံးဖူးတို့ကို အရေအတွက်အလို
ဂို့သလောက် အစိုးဌာနတင်နိုင်၏။

အေး ကျောင်းအသုံးအဆောင်အတွက် လျှော့ခို့သည်ကို အစိုးဌာနတင်ရှုံး
လိုအပ်ပါသလော်။

ဓမ္မြို့ ဆျောင်စောင်းပေါ်ခင်းသောဘုံလျှို့(ပုဂ္ဂိုလ်သီးသီး)၊ အင်းပျဉ်ပေါ်ခင်း
သော ဘုံလျှို့(ပိုဒ်သီးသီး)၊ ဝင်းအုံ၊ မြှုတည်းကော်စောဘုံလျှို့ငွေး၊ သော
သနအသုံးအဆောင်အတွက်လျှော့ခို့အပ်သောအခင်းငွေး၊ အစိုးဌာန

၄၈

တင်စရာပလိုပါ။

အေ။ သရဲတ်, ရေစစ်တိုက် အဘယ်သိပြုပါမည့်နည်း။

အွှုံ။ စိကဗ္ဗာဖြူလောက်သာ ပဟာဏနိလျှင် ပရိက္ခာရဇာဉ်ဟူ၍ အဓိဋ္ဌာန်တင်ရပါသည်။

အေ။ အဓိဋ္ဌာန်ကျွောက်ဌာင်း, ပျက်ဌာက်ဌာင်းအဂါတိုက် ဝရတွက်ပြပါ။

အွှုံ။ (၁)သုတစ်ပါးအားပေးခြင်း၊ (၂)လူယူခြင်း၊ (၃)အကျိမ်းဝင်၍ ယူခြင်း၊ (၄)လူထွက်ခြင်း၊ (၅)သီက္ခာရုံခြင်း၊ (၆)သသခြင်း၊ (၇)လိုင် ပြန်ခြင်း၊ (၈)ပဆုမိုင်ပြုခြင်း ဟူ၍ရှိနှင့်ရှိပါသည်။

(ထောင်) ပေးစွန်, နိုးရက်, စိသာသရ်, လူထွက်, အုသံက္ခာ၊ သသံး, လိုင်ပြန်, ပဆုခြင်း, ရှင်တန် အုသံးက္ခာနှင့်ကျွောက်ဌာင်း။

အေ။ တိစိဝင်ရိုက်အဓိဋ္ဌာန်ပျက်နှင့်အေးက်သာ အပေါက်၏ပဟာဏကို ရရှိခဲ့ပါ။

အွှုံ။ တိစိဝင်ရိုက်သည် သက်သန်း၏ လက်သည်းခွဲပဟာဏပေါက်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်ပျက်၏။

(ထောင်) လက်သန်းသည်းဖူး ပေါက်လတ်က သုံးဝ စီဝရိုက်မှာ။

(မှတ်လျက်) ထိုလက်သည်းခွဲ ပဟာဏအပေါက်သည်လည်း ထုတ် ချင်းပေါက်သာ အပေါက်ဖြစ်ပါသာ အဓိဋ္ဌာန်ပျက်၏။ အပေါက်၏ အလုယ်အတွင်း၌ ချည်ဖွှဲ့တင်ဖွှဲ့ဖြုံး ပပြတ်သေးလျှင် အဓိဋ္ဌာန်ပျက်၏ ဓာတ်များပါ။

အေ။ အဓိဋ္ဌာန်ပျက်နိုင်သာ အပေါက်၏နေရာအရပ်ကို ရရှိခဲ့ပါ။

အွှုံ။ ဒက္ခာနှင့်ကသီတိ၏ အလျှားအစွမ်းမှ တစ်ထွား၊ အန်အစွမ်းဘက်များ

သင်းပိုင်ဆွဲကား အလျှားအစွမ်းမှ တစ်ထွား၊ အနဲ့အစွမ်းမှလက်လေး
သစ်အရပ်ဘက်အကွင်းမှ ပေါက်လျင် အဓိဋ္ဌာန်ပျောက်၏၊ ထိုပေမာဏရှိ
သောအရပ်၏ အပြင်ဘက်၍ ပေါက်သောအပေါက်သည် အဓိဋ္ဌာန်
ပျောက်နိုင်ပါ။

အေး။ ပို့ရောင်သက္ကန်း၊ အမာလွှဲဗ်သက္ကန်းတို့၏ အဓိကနှစ်ပျက်ရာကာလ
ကို ရေးခြပါ။

ଫ୍ରେ॥ ଫି:ରେଇଲାକ୍ଷଣ:ଯନ୍ତ୍ର ଫି:ଲାଗୁଣ୍ଠିଲୋକାଏ ଅଳ୍ପଦ୍ଵାରାପୁର୍ବକୀ । ଅହା
ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁଣ୍ଠିଲୋକାଏ ଅଳ୍ପଦ୍ଵାରାପୁର୍ବକୀ ।

ଭେଦ: ଶଯ୍ରଗନ୍ଧିଲ୍ୟକ୍ଷମୀ ଅତ୍ୟାରଣ୍ଗାଣ୍ଡ ଫିଲ୍ୟୁର୍ଗିପିଲ୍ୟୁକ୍ଷମୀ:

၆၆။ အတိရေကသက္န်းမဖြစ်အောင် မဖြုလ်သော်ကြောင့် နိသုရိဖြစ်ရပါသည်။

၆၅။ သက္ကန်းဖြစ်ရာတနဲ့၏ လွန်ပြီးသောအာရုံးသည် ထိုသက္ကန်းဖြစ်ရာ
တနဲ့ကို မှုသောကြောင့် သက္ကန်းရသောတနဲ့နှင့်တာကျ ဆယ်ရက်ကို
ရော့က်ရပါသည်။

အော် ဆယ်ရက်လွန်၍ ဒိသရီပြင်သောသက္ကားကို စွန့်ပုံကို ရရှိခဲ့ပါ။

ଏହି ଲୁହ କେ କାହାରେ ଥିଲା ଅବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

၅၁

အေး။ ဉ်၏သိက္ခာပုဒ်၌ နိသူရှိပါစိတ်အောပတ် ကုစားပုံအစိအဝင်အကျဉ်းမှုပ်ကို ဇရေးခဲ့ပါ။

၂၆။ (က)နိသူရှိပြစ်သောသက်နှိုးကို သယာ၊ ဂိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးထဲ
၌ စွန့်ရပါမည်။

(ခ)မျှော့ပဋိဗုဏ်ပုဂ္ဂန်းတစ်ပါးက ထိအာပတ်ကို ခံယူပါမည်အကြောင်း
ဥတ်ထား၍ သယာကိုသိစေရမည်။

(ဂ)ဒဒသနာပြောကြောရမည်။

(ဃ)ဒဒသနာကြေားပြီးလျှင် စွန့်အပ်သောသက်နှိုးကို ဥတ်ထား၍ ပြန်ပေး
ရမည်။

အေး။ သက်နှိုးစွန့်ပုံဖို့ကို ဖဆိုတတ်လျှင် အဘယ်သိပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။
မဖြေ။ မိမိနားလည်းသော ဘာသာဝကားတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။

အေး။ ဂနိုည်းကံအရ စွန့်အပ်သောသက်နှိုးကို ပြန်လည်ဖပေးအပ်လျှင်
အဘယ်အပြစ်များပြုနိုင်ပါသနည်း။

မဖြေ။ “ငါအား ပေးအပ်ပြီ”ဟုသောသညာဖြင့် စွန့်အပ်သောသက်နှိုးကို
ပြန်လည်ဖပေးလျှင် ဒုက္ခင်အာပတ်သင့်ပါသည်။ ဥစွာရှင်ရဟန်း၏ပစ္စည်း
မှန်းသိလျက် ဖပေးလျှင် ပိုင်ရှင်ရဟန်း၏၊ ရနိကြောပါ(ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှု၊
ပြုသောအခါ ဘဏ္ဍာကို တန်ဖိုးပြတ်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(အမှုပည့်) ဒသာဟာပရမံ

အေး။ အာပတ်(ဂ)ပုံတို့ကို သီလဝိပွဲဗျိုံသည်ဖြင့် ခွဲခြားပြခဲ့ပါ။

မဖြေ။ ပါရာမိက နှင့် သယာခိုသေသာ်အာပတ်တို့သည် သီလဝိပွဲဗျိုံဖြင့်၏။
ကြောင်းသောအာပတ်တို့သည် အာဓရဝိပွဲဗျိုံဖြင့်၏။

အာနိဝိပ္ပတ္တိနှင့် ဒီနိဝိပ္ပတ္တိဖြစ်သောအာပတ်ဟူ၍ တိက်ရိုက်ဖို့ပါ။
သို့သော် အာနိဝိပ္ပတ္တိဟုသောအကြောင်းကြောင်း ဒုဇူးသိအာပတ်မှ
တစ်ပါးသော ကြောင်းသောအာပတ်(၆)၊ ခုတိကို ပည်တ်အပ်၏။

ဒီနိဝိပ္ပတ္တိဟုသောအကြောင်းကြောင်း ပါမိတ်နှင့် ဒုဇူးအာပတ်တို့
ကို ပည်တ်အပ်ကုန်၏။

အေး ၂၅၁ သိက္ခာပုဒ်၌ အဂါတိကို ရေတွက်ပြပါ။

ဓမ္မ။ (၁) ဓမ္မ၊ ပဟဏနှင့် ပြည့်စုသောသက်န်း၏ ဖိပိဋ္ဌာပြစ်ခြင်း၊
(၂) နေ့ ရက် အရေအတွက်သို့ပရှားခြင်း၊ (၃) ပလီးဆားပြတ်ပြီးခြင်း၊
(၄) အတိရောကာသက်န်းပြစ်ခြင်း၊ (၅) ဆယ်ရက်လွန်ခြင်း၊ ဟူ၍ အရို
င်းပါးဖြစ်ပါသည်။

ဥဒေသိတသိက္ခာပုဒ်

**အေး ၂၅၂ နိုဒ်တစ်ဝရသို့ သိက္ခာမှာ ဥမ္မာတသို့ ကထိန်း-ပြင်း အဘယ်အမိပါယ်
ကို သိနိုင်ပါသည်း။**

ဓမ္မ။ သက်န်းပြီးဆုံးခြင်း၊ ကထိန်းမှုတ်ခြင်းတို့ပြင်း ပလီးဆားပြတ်ပဲခြင်း
တို့ကို သိနိုင်ပါသည်။

**အေး ၂၅၃ တိစိဝရရာ ဝိယုဝင်သောယျာ-အရ သက်န်းသုံးထည်လုံးနှင့် ကင်း၍၈၄
မှ ဝိယုဝင်သောယျာ-အာပတ်သင့်နိုင်ပါသလော်။**

ဓမ္မ။ သက်န်းသုံးထည်တို့တွင် တစ်ထည်ထည်နှင့် ကင်း၍၈၄ လျှင်လည်း
ဝိယုဝင်သောယျာ-အာပတ်သင့်နိုင်ပါသည်။

အေး ၂၅၄ သက်န်းထားကောင်းသောအရပ်တို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

၆၅။ ရွှေ၊ အီမံ၊ ဘဏ္ဍာတိက်၊ ပြုဆိုး၊ တန်စောင်းဝန်း၊ ပြသော၏၊
ပြသော၏ဦးပြည်း၊ လျှော့၊ လျှော့(လျှော့ကုန်သည်၊ လျှော့ကုန်သည်တို့၏
အပေါင်း) လယ်ယာ၊ ကောက်နယ်တလင်း၊ အာရာမ်၊ ကျောင်းတိုက်၊
သစ်ပင်သနီးဓာတ်၊ လွင်တီးခေါင် ဟူ၍ (၁၅)ဖျိုးရှိပါသည်။

(စောင်) ရွှေ၊ အီမံနှင့်၊ တိုက်၊ ထိုးနိုက်ဦးပြည်း။

လျှော့၊ လျှော့၊ ပြု၊ လယ်၊ ကောက်နယ်၊ သစ်ပင်။

လွင်၊ အာရာမ်၊ ကျောင်း၊ တန်စောင်းဆဲငဲး။

သက်နီးထား၊ မှတ်သားအရပ်တည်း။

၇၁။ အညြှကြ သီက္ခာသမုတ်ယာ—၍ အဘယ်သူက အဘယ်ရဟန်းအား
အဘယ်သမ္မာတိပေးရပါသနည်း။

၇၂။ သယာက ဂိုလာနရဟန်းအား တိမိဝရရန့် အပိုပုဝါသသမ္မာတိကို
ပေးရပါသည်။

၇၃။ အပိုပုဝါသသမ္မာတိရဝသာရဟန်းသည် ဇရာဂါဒဗုံးကိုလျှင် သက်နီး
နှင့်က်းကွာ၍ စုသင်း/မစုသင်း ဇရားခဲ့ပါ။

၇၄။ ဇရာဂါဝဒနရဟန်လျှင် သက်နီးရှိရာအရပ်သို့ ပြန်လာရမည်၊
သို့ပေါ်တဲ့ ထိုဇရာဂါဒဗုံးရာအရပ်မှစုရွှေ၍ ပစ္စီးရှိပြုရပည်၊ အကယ်
၍ ထိုဇရာဂါဒ်စောင်း၊ အခြားဇရာဂါတော်ခုခုပြုစောင်း ပြန်ပြုစောင်းလျှင်
မုံးက်ထပ် သမ္မာတိတောင်းစရာမလိုပါ။

၇၅။ ပထမနှင့်ခုတိယ ကထိနသီက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကိုရေးခဲ့ပါ။

၇၆။ ပထမကထိနသီက္ခာပုဒ်၌ အမိုးနှင့်ပတ်ခြင်း၊ ဂိုလာနရဟန်း
သည် အကြော်(ပြုထိုးသည်ကို ပပြုခြင်း)ပည်၏။

၃၂ တိယကထိန်းသိက္ခာပုဒ်၌ ပရီရိပြခိုင်းသည် အကြိယ(ဖြူ
ထိုက်သည်ကို ပြခိုင်း)သည်၏။

- အေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ နိသုဒ္ဓသက္ကန်းဂုဏ်ပုံကို ဝရေးခဲ့ပါ။
- မြို့။ လူဗုံ ပေ ဘဇ္ဇာ ပိုဝင်း ရွှေ့ပို့ပုဂ္ဂိုလ် အညွတ် အိက္ခာသမ္မတိယ
နိသုဒ္ဓယ်၊ လူဟာဟံ သယသု နိသုစွာမိ။
- အေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အဂါတိုကို ရော်က်ပြပါ။
- မြို့။ (၁)တိစိဝရိက်အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးသောသက္ကန်းပြစ်ခြင်း၊ (၂)ကထိန်း
ပခင်းခြင်း၊ (၃)အဝိပွဲဝါသသမ္မတိမရခြင်း၊ (၄)ညွှန်ကင်းခြင်းဟျှော်
လေးပါးပြစ်ပါသည်။

အကာလစိဝရသိက္ခာပုဒ်

- အေ။ အကာလစိဝရ်-၍၌ ကာလ၊ အကာလခွဲခြားပြပါ။
- မြို့။ ကထိန်းပခင်းလျှင် သိတင်းကျော်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ပုံစွဲ
တန်ဆောင်ဗုံးလပြည့်နေ့တိုင်အောင် တစ်လသည်ငှုံး။
- ကထိန်းခင်းလျှင် သိတင်းကျော်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ပုံစွဲ
တေပါင်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင် ၈၈:လသည်ငှုံး။ ကာလပည်၏။
- ကထိန်းပခင်းလျှင် တန်ဆောင်ဗုံးလပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ပုံစွဲ
သိတင်းကျော်လပြည့်နေ့တိုင်အောင် (၁၁)လသည်ငှုံး။
- ကထိန်းခင်းလျှင် တေပါင်းလပြည့်ကျော်တစ်ရက်မှာပုံစွဲ
သိတင်းကျော်လပြည့်နေ့တိုင်အောင်(၇)လသည်ငှုံး။ အကာလပည်၏။
- အေ။ အဘယ်သက္ကန်းမျိုးကို အကာလသက္ကန်းဟုခေါ်ပါသူမည်။

၆၄

ပြော။ သက္ကန်းကာလမှုသခြားတော့ အကာလ၌ဖြစ်သောသက္ကန်းသည်၍င်း။
သက္ကန်းကာလ၌ “ဤသက္ကန်းသည် အကာလသာက္ကန်းပါတည်း”ဟု
ပြော၍ သံယာအား လျှောပ်သောသက္ကန်းသည်၍င်း။ “ဤသက္ကန်းကို
အရှင်ဘရားအား လျှောပါ၏”ဟု ပုဂ္ဂိုလ်အား လျှောပ်သောသက္ကန်း
သည်၍င်း။ အကာလစိဝရမည်ပါသည်။

အေး။ ဥပ္ပါဒ္ဓယွှဲ၍ သက္ကန်းရရန် နည်းအမျိုးမျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။

ပြော။ (၁)ပိမိ၏ဝဝရရှုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် သံယာမှရရှုခြင်း။

(၂)သူတွေ့နှီးကဝသောရိတ်းမှ ရရှုခြင်း။

(၃)အော်နှီးထံပါ ရရှုခြင်း။

(၄)ပိတ်အော်ထံပါ ရရှုခြင်း။

(၅)ပံသကုသက္ကန်းရရှုခြင်း။

(၆)ပိမိ၏ဝဝမ်းဝသောဥပ္ပါဒ္ဓယြင် ရရှုခြင်း။

(၇)ဟာတိကာရှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးမှ ရရှုခြင်းအားဖြင့် (၇)မျိုးရှိ
ပါသည်။

အေး။ သက္ကန်းဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဟာတိကာရှစ်ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။

ပြော။ (၁)သိမ်းလျှောပြင်း၊ (၂)ကတိကဝဝတို့လျှောပြင်း၊ (၃)ဆွမ်းဝတ်တည်
ရာအရပ့်လျှောပြင်း၊ (၄)သံယာအားလျှောပြင်း၊ (၅)ဥဘတောသံယာအား
လျှောပြင်း၊ (၆)ဝသုစုံသံယာအားလျှောပြင်း၊ (၇)ရည်ညွှန်းပျော်လျှောပြင်း၊
(၈)ပုဂ္ဂိုလ်အားလျှောပြင်း ဟူ၍ဟာတိကာရှစ်ပါးပြစ်ပါသည်။

(အောင်) သီဟာ၊ ကတိ၊ ဆွမ်းကျွေးသည်။ သံယာလျှော့သုံးဖြား။

ရည်ညွှန်း၊ ပိုင်းခြား၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားလျှော်းပြား၊ ဟရှစ်ဖြား။

အေး။ သီဟာယူ ဒေတိ၍ သိမ်းအပြားကို ရေးခဲ့ပါ။

(၁) ခန္ဓသိမ်	(၂) ဥပတ္တရသိမ်	(၃) သဟနသံတိသံသိမ်
(၄) ဆရိပါဝသသိမ်	(၅) လာဘသိမ်	(၆) ဂါမသိမ်
(၇) နိဂမသိမ်	(၈) နဂရသိမ်	(၉) အဖွန့်ရသိမ်
(၁၀) ဥဒကဗျာပသိမ်	(၁၁) ဇနပဒသိမ်	(၁၂) ရွှေသိမ်
(၁၃) ရွှေသိမ်	(၁၄) ဒီပသိမ်	(၁၅) ဝဏ္ဏဝါဒသိမ်
ဟူ၍ (၁၆) လျိုးရှိပသည်။		
(၁၇၁) ခန်, ဉာ, သဟ, အဝို့၊ လာ, ဂါ, နိ, စံ, အဖွန့်။		
ဥဒကဗ်, ဇန, ရွှေ, ရွှေ၊ ဝဏ္ဏ၊ သံမာဘာဒ၊ ပန္တ။		

၁၇၁။ အဘယ်ကို ဥပတ္တရသိမ်ဟုဆခါဝါသနည်း။

၁၇၂။ အကာအရာပိရှိသောကျောင်းတိုက်၏ အကာအရာပိအတွင်းသည်၎င်း၊ အကာအရာပိပရှိသောကျောင်းတိုက်၏ အကာအရာပိဖြစ်ထိုက်သော အရပ်အတွင်းသည်၎င်း၊ ဥပတ္တရသိမ်မည်၏။

(တနည်း) ရဟန်းတို့အမြိုဝေးရာအရပ်မှင့်၏၊ အမြိုနေရာကျောင်းမှင့်၏၊ ထာမပလျိုမပရှိသော ခဲနှစ်ကျွေတို့၏အတွင်းသည် ဥပတ္တရသိမ်ပည်၏။

(မှတ်ရုက်) ဥပတ္တရသိမ်သည် ကျောင်းတို့ပါးလာလျှင် သိမ်လည်းတို့ပါးလာ၏၊ ကျောင်းယုတ်လျှောသွားသော သိမ်လည်း ယုတ်လျှောသွား၏၊ ကျောင်းတို့ပါးလာလျှင် ယုဇာတစ်ရာတိုင်အောင်လည်း ဥပတ္တရသိမ်ကျယ်ပြန်လာနိုင်၏။

၁၇၃။ ဥပတ္တရသိမ်ဖြင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သော အစီအရင်တိုကို ရေးခဲ့ပါ။

၁၇၄။ ဘိက္ဌနှုပတို့၏အရာပိအတွင်းသို့ဝင်ခြင်း၊ ဝသနာသနကို ခွင့်ပန်ခြင်း

၅၆

တိကိုင်း၊ ပရိဝါသု၊ အနတ်လျှောက်ထားခြင်း၊ ဝါကျိုးခြင်း၊
နီသူည်းယူခြင်း၊ ကျောင်းသယူခြင်း၊ သောသနအရှင်အားလုံးကို ဥပစာရ^၁
သိမြဲ့ဖြင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ဆပ်ပါသည်။

အေး။ အဘယ်ကို လာဘသိမြဲ့ဟုခေါ်ပါသနှင့်။

ဓမ္မ။ မင်း၊ အမတ်ကြီး၊ သယ်တိုက ကျောင်းသောက်ပြီး၍ တစ်ဂိုဏ်၊
ယူစွာဘဝ်၊ တစ်ယူစွာဘရပ်ကို ကျောင်းတိုက်ပတ်ဝန်းကျင်း၌ ပိုင်းခြား
သတ်မှတ်ပြီးထားအပ်သောသိမြဲ့သည် လာဘသိမြဲ့မည်၏။

အေး။ အဘယ်သိမြဲ့ကို စုပါသသိမြဲ့ဟုခေါ်ပါသနှင့်။

ဓမ္မ။ ကာသိတိုင်း၊ ကောသလတိုင်း၊ သောတိုင်းတို့၏ အတွင်း၌ ရှိရှိသော
စုပါသများရှာတို့တွင် တစ်ခုသောစုပါသအပိုင်းအမြားသည် စုပါသမြို့
မည်၏။

အေး။ အဘယ်သိမြဲ့ကို ရွှေသိမြဲ့ဟု ခေါ်ပါသနှင့်။

ဓမ္မ။ ကာသိတိုင်း၊ ကောသလတိုင်း၊ သောတိုင်းတို့၏ အပိုင်းအမြားသည်
ရွှေသိမြို့မည်၏။

အေး။ အဘယ်သိမြဲ့ကို ရွှေသိမြဲ့ဟု ခေါ်ပါသနှင့်။

ဓမ္မ။ ရှင်ဘုရင်တို့၏ အာဘာဖြစ်ရာအရပ်သည် ရွှေသိမြို့မည်၏။

အေး။ အဘယ်သိမြဲ့ကို ဒီပသိမြဲ့ဟု ခေါ်ပါသနှင့်။

ဓမ္မ။ သမုပ္ပါဒြါးပိုင်းခြားအပ်သောကွန်းကြီးသည်၌၊ အကြား၌တည်
သောကွန်း၊ ယောကွန်းတို့၏ ဒီပသိမြို့မည်၏။

အေး အဘယ်သိမ်ကို ဝွေ့ဝါဒသိမ်ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ ဝြောက်တောင်တစ်ခုပြင် ပိုင်းခြားအပ်သော အကာအရှင် အတွင်းသည် ဝွေ့ဝါဒသိမ်၏။

အေး သိမ် နှင့် ပစ္စည်းအသီးသီးကို ရ/ ပရအင်အားပြင် ပိုင်းခြားဝေ ဘန်ပြပါ။

ဓမ္မ။ ခဏ္ဍသိမာယ ၃၃၆-ဟုဆို၍ လျှော်အပ်သောပစ္စည်းဝွေ့သည် ခဏ္ဍသိမ်၌တည်သောရဟန်းများသာ ရရှိပိုင်၏၊ ခဏ္ဍသိမ်အပြင်ဘက် သိမ္န္ဒရိဂုံကြိုက်၌တည်သောရဟန်းများတသော်မူလည်း ပရရှိပိုင်ပါ။

ဥပတ္တရသိမာယ ၃၃၆-ဟုဆို၍ လျှော်လျှင်ကား ထိုဥပတ္တသိမ်အပိုင်း အခြားသိမ်းရှိသော ခဏ္ဍသိမ်၌၏၊ သိမ္န္ဒရိဂုံကြိုက်၌၏၊ တည်သောရဟန်း များလည်း ရရှိပိုင်ပါသည်။

အေး သိမ်၏အမည်ထူးများကို မသတ်မှတ်ဘဲ သာမည့်အားပြင် “သိမာယ အမို”ဟုဆို၍လျှော်လျှင် အဘယ်သိမ်၌တည်သောရဟန်းများ ဝေဘန်ရ ပါပည့်နည်း။

ဓမ္မ။ ဥပတ္တရသိမ်၌တည်သောရဟန်းများ ဝေဘန်ရပါသည်။

အေး ကတိကဝတ်ဟုသည် အဘယ်ကို ခေါ်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ တုဇသောလာဘ်ရှိအောင် ပြုအပ်သော ကတိကဝတ် ကို ခေါ်ပါသည်။

အေး “သယာအား လျှော်ပါ၏”ဟုဆို၍လျှော်လျှင် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ရရှိပိုင်ပါသနည်း။

၅၁

ဓမ္မ။ ဥပစာရသိမ်၌ရှိသောရဟန်:တို့သည်ငှင့်၊ တို့သိမ်၌ရှိသောရဟန်:တို့ငှင့် တစ်ဝပ်တည်းဝပ်၍စုစုသော ဥပစာရသိမ်အပြင်ဘက်၌ ရှိသောရဟန်:တို့သည်ငှင့်: ရနိုင်ပါသည်။

ဓမ္မ။ “ဥဘတောသံယာန်င် အရှင်ဘရားအား လျှောပါ၏” ဟုဆိုလျှင် အဘယ်ကဲ့သို့ ဝေဘန်ရဖူမည်နည်း။

ဓမ္မ။ ဘီကျွေသံယာ(၁၀)ပါး၊ ဘီကျွေနှင့်သံယာ(၁၀)ပါးအားဖြင့် အပါး(၂၀)ရှိ လျှင် ဝေစု(၂၁)စုခွဲဝေ၍ တစ်စုကို ပုဂ္ဂိုလ်အားပေးပြီး ကျွန်အစု(၂၀) ကို ဥဘတောသံယာခွဲဝေယူရပါသည်။
ပုဂ္ဂလိကဝေစုတစ်စုရရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် သယာမှုလည်း ဝေစုတစ်စု ရနိုင်ပါသေးသည်။ (အကြောင်းကူး) ဥဘတောသံယာသွေ့ဖြင့် တို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယဉ်သောကြောင်းတည်း။

ဓမ္မ။ ဘီကျွေသံယာအားငှင့်၊ ဘီကျွေနှင့်တို့အားငှင့်: လျှောပါ၏” ဟုဆိုလျှင် အဘယ်ကဲ့သို့ ဝေဘန်ရဖူမည်နည်း။

ဓမ္မ။ တစ်ဝက်စိုခွဲ၍ ပပေးရပါ။ ရဟန်:နှင့်ရဟန်:ပတ္တိကို ရေတွက်၍ ပေးရပါသည်။

ဓမ္မ။ ဘီကျွေသံယာအားငှင့်၊ ဘီကျွေနှင့်ပတ္တိအားငှင့်: အရှင်ဘရားအားငှင့်: လျှောပါ၏, ဟုဆို၍ လျှောပါ၏ အဘယ်ကဲ့သို့ ဝေဘန်ရဖူမည်နည်း။

ဓမ္မ။ ပုဂ္ဂလိကသီးခြားဝေစုတစ်စုကို ပုဂ္ဂိုလ်အား မပေးဘဲ ဘီကျွေ ဘီကျွေနှင့် အပါးအရေအတွက်ကို ရေတွက်၍သာ ခွဲခြမ်းဝေဘန်ရည်။

ဓမ္မ။ “ဝသုံးရှုံးသံယာအား လျှောပါ၏” ဟုဆို၍လျှင် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏

နိုင်ပါသနည်း

ဒြေး ဝါပက္ခိုးသော ပုဂ္ဂိပတိမှ ထသောရဟန်းများ ရနိုင်ပါသည်။

အေး "ခိုပ္ပမဝ ကာရေတဗ္ဗံ" အရ အဘယ်ပူဇောက် လျင်ဖြန့်အောင်
ပြည်ပါပည်နည်း။

ଫ୍ରେଂ୍ସ୍ । ହ୍ୟୁଣ୍କିଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀୟ ପରିବାରର ପ୍ରମାଣିତ ପ୍ରକାଶିତ ପରିବାରର ଲେଖନ୍ୟ ॥

ପ୍ରେ॥ ଅଧିକ୍ଷାତ୍ମକ ତାଙ୍କାର୍ଦ୍ଦିନ ଲୋକଙ୍କ ଯେବା ଯାହିଁକି ପ୍ରିତି ଆଏଣ୍ଡ ଉଚ୍ଚାରିତ ଲୋକଙ୍କ ଯେବାଙ୍କାର୍ଦ୍ଦିନ ପ୍ରିତି ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା “ଦେବା ବିଷ୍ଵ ପିଣ୍ଡିପୁରୀ” ହୃଦୟରେ ପିଲାଯନ୍ତି॥

၈၇။ “သတိယာ ပစ္စသာယ”အရ သက္ကန်လွှာပုဆိုး ရနိုင်သော ပျော်လင့်ချက်ရှိရာတွေနတိကို ရေးခဲ့ပါ။

မေး။ “တမတာ စေ ဉာဏ်”အရ တစ်လထ်ပိုဂွန်အောင် ထားနိုင်ရန် အဘယ်သို့ဖြူလုပ်ရပါမည်နှင့်။

ပြု။ မူလသက္ကန်းက ရှိုးညွှန်ပြီး ပစ္စသာသက္ကန်းက ကြော်တဲ့ကာ ရော နှော၍ ချုပ်ခြင်းငါ မဖြစ်နိုင်လျှင် တစ်လပြည့်သေးပါက အမြားပစ္စ သာသက္ကန်းရမှုဆဲ တစ်လအတွင်း၌ ပြုလုပ်ရမည်။

အကယ်၍ အခြားသောပစ္စာသာသကိန်းဟရဲ့လျှင် ပထမရဲ့သော
သကိန်းကို ပရီက္ခာရဓတ္ထအဓိဋ္ဌာန်တင်ရမည်။

သို့မဟုတ် မူလသကိန်းက ကြော်းပြီး ပစ္စာသာသကိန်းက နူးညွှန်
လျှင် မူလသကိန်းကို ပရီက္ခာရဓတ္ထအဓိဋ္ဌာန်တင်၍ ပစ္စာသာသကိန်း
ကိုပင် မူလသကိန်းပြုကာ ဓမ္မဘဏ်ထပ်တစ်လထားနှင့်ချင့်ရှိ၏။

(ထပ်ဆင်ရွှေ့လင်ရွှေ့က်) မူလသကိန်းက နူးညွှန် ပစ္စာသာ
သကိန်းက ကြော်းနေလျှင် နှစ်ထည်လုံးကို ပရီက္ခာရဓတ္ထအဓိဋ္ဌာန်တင်
ထားရမည်။

သို့မဟုတ် မူလသကိန်းက ကြော်း၍ ပစ္စာသာသကိန်းက နူးညွှန်
မူလသကိန်းကို ပရီက္ခာရဓတ္ထအဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး ပစ္စာသာသကိန်းကိုပင်
မူလသကိန်းပြုကာ တစ်လ၊ တစ်လထားနှင့်လောက်အောင်သောနည်း
ဖြင့် ဆက်ကာဆက်ကာပြုလုပ်သွားပါက တစ်လထာက်ပိုလွန်အောင်
ထားနှင့်ပါသည်။

အေး။ ပထမကထိန်းသိက္ခာပုဒ်နှင့် အကာလစိဝရသိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို
ရေးခဲ့ပါ။

ပြု။ ပထမကထိန်းသိက္ခာပုဒ်၌ ဆယ်ရက်လွန်ခြင်းပြစ်၏၊ တတိယ
ကထိန်းဟုဆော်သာ အကာလစိဝရသိက္ခာပုဒ်၌ တစ်လလွန်ခြင်းပြစ်၏။

ပရာဓနစိဝရသိက္ခာပုဒ်

အေး။ အညာတိကာယအရ အေးမျိုးမတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို အျော်ဖြုပါ။

ပြု။ အမိဘက်မှင့်၊ အမေဘက်မှင့်၊ ခုနှစ်စုံ+ခုနှစ်ဆက်တိုင်အောင်
စည်သည်အခြင်းအရာပြင်းမှ ဖဝပ်သွား “အညာတိကာယ= အေးမျိုး
မတတ်သူ’ဟုဆော်ပါသည်။

အေး။ သီက္ခန္တအရ အဘယ်သိက္ခန္တပများကို ယူရပါသနည်း။

ဓမ္မ။ သာကိုဝင်မလဲ။ သီးများကဲသို့ သီက္ခန္တသံသာသက်သက်၌ သောင်း၊ ရဟန်ဖြစ်သောသိက္ခန္တပများကို ယူရပါသည်။

အေး။ ပုဂ္ဂာဏ်ဝရအရ အဘယ်သက္န်းလျှို့ကို သက္န်းအဟောင်းဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ (၁)ဆိုးပြီး၊ ကာဗ္ဗမိန္ဒိုးပြီး၍ တစ်ကြိမ်ပျော် ဝတ်ရှုံးပြီးသော သက္န်းသည်၏၊ (၂)အောက်ထံးအားဖြင့် သုံးစွဲသည်အင့်အားဖြင့် ပုံခုံ၊ ဦးခေါင်းထိပ်၌ တင်၍ ခရီးသွားဘုံးသာသက္န်းသည်၏၊ (၃)ခေါင်းအုံပြုလုပ်၍ ထိပ်ဘုံးသာသက္န်းသည်၏၊ ပုဂ္ဂာဏ်ဝရ=သက္န်းအဟောင်းဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ အေဝါပေယဉ်အရ ဖွံ့ဖြိုးပေပါ။

ဓမ္မ။ (၁)ဖွံ့ဖြိုးပါဟု မှတ်ကနိုင်း၍ ဖွံ့ဖြိုးပေခြင်း၊ (၂)ကိုယ်အမှုအရာဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးပေခြင်း၊ (၃)ပိမိလက်ဖြင့် သီက္ခန္တပလက်၌ တိုက်ရှိကိုပေး၍ ဖွံ့ဖြိုးပေခြင်း၊ (၄)ခြေရင်း၌ ချထား၍ ဖွံ့ဖြိုးပေခြင်း၊ (၅)ခဲ့နှစ်တောင်အတွင်း၌ တည်ပြီး ပစ်ပေး၍ ဖွံ့ဖြိုးပေခြင်း၊ (၆)အဗြားသူ၏လက်၌ ပိုနိုင်း၍ ဖွံ့ဖြိုးပေခြင်းအားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးပေပါသည်။

အေး။ လူမ၊ သာမတောမ၊ သီက္ခာဟန်ပ အားဖွံ့ဖြိုးပေရာ၌ ရဟန်ဖြစ်ပြီးမှ ဖွံ့ဖြိုးလျှင် အဘယ်အပြစ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ ရဟန်ဖြစ်ပြီးမှ ဖွံ့ဖြိုးလျှင်လည်း နိသုရိပါစိတ်အာပတ်ပင် သင့်ပါသည်။ အလျိုးသားနှင့် သာမတောအားဖွံ့ဖြိုးပေရာ၌ လိုင်းဖြစ်ပြီးစောက်

၁၂

ရဟန်းခကာ ဖွံ့ဖြေလျှော်လျင်လည်း နိသဗ္ဗိပါစိတ်အာပတ်သင်၏၊
ရဟန်းတစ်ပါးကို ဖွံ့ဖြေစေရှု၍ ထိရဟန်းက လိုင်ပြန်ပြီး၊ ဖွံ့ဖြေလျှော်
လျင်လည်း နိသဗ္ဗိပါစိတ်အာပတ်ပင်သင့်ပါသည်။

အေး။ ဖွံ့ဖြေလျှော်နိုင်းအပ်သောသက္ကန်းသည် အဘယ်အဓိ နိသဗ္ဗိပြစ်ပါ
သမုပ္ပါ။

မြို့။ ဖွံ့ဖြေလျှော်ပြီး၍ မြောက်အပ်ပြီးကာယူပြစ်သော်ငှုံး၊ ဆိုးအပ်ပြီးကာ
ယူပြစ်သော်ငှုံး၊ ထုတိက်ပြီးကာယူပြစ်သော်ငှုံး နိသဗ္ဗိပြစ်ပါသည်။

အေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သက္ကန်းစွန်းပုံပဲ ပါဋ္ဌာန်းသီးကို ရေးခဲ့ပါ။

မြို့။ (က) အောဝါပန်သက္ကန်းပြစ်လျင်း လူဗုံး ပေ ဘင္း၊ ပုဂ္ဂာဏ်စိဝရု အညာ
တိကာယသိက္ခာနိယာ အောဝါပိတ် နိသဗ္ဗိယ်၊ လူမှာဟံ သံယသာ
နိသဗ္ဗာပို့။

(ခ) ရဇာပန်သက္ကန်းပြစ်လျင်း လူဗုံး ပေ ဘင္း၊ ပုဂ္ဂာဏ်စိဝရု အညာ
တိကာယ သိက္ခာနိယာ ရဇာပိတ် နိသဗ္ဗိယ်၊ လူမှာဟံ သံယသာ
နိသဗ္ဗာပို့။

(ဂ) အာကောဇာပိတသက္ကန်းပြစ်လျင်း လူဗုံး ပေ ဘင္း၊ ပုဂ္ဂာဏ်စိဝရု
ဆညာတိကာယ သိက္ခာနိယာ အာကောဇာပိတ် နိသဗ္ဗိယ်၊ လူမှာဟံ
သံယသာ နိသဗ္ဗာပို့။

အေး။ ဖွံ့ဖြေလျှော်ခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ ထုတိက်ခြင်း၊ သုံးမျိုးလုံးကိုခိုင်းရှု၍ အဘယ်
ကဲသို့ အာပတ်သင့်ပါသမုပ္ပါ။

မြို့။ တစ်မျိုးကြောင့် နိသဗ္ဗိပါစိတ်အာပတ်သင့်၍ ကျွန်ုတ်မျိုးကြောင့်
ခုံ့ချွောင့်နှင့်ချက်သင့်ပါသည်။

အေး (က) အခွဲဖူးမတော်သောဘိက္ဌာနိပကို အခွဲဖူးမတော်ဟူသောအမှတ်
ဖြင့် နိုင်းသော်ငှင့်၊ (ခ) အခွဲဖူးမတော်သောဘိက္ဌာနိပကို အခွဲဖူးမတော်
၏ဟူသောအမှတ်ဖြင့် နိုင်းသော်ငှင့်၊ အဘယ်အာပတ်များသင့်ပါ
သနည်း။

၅၆။ (က) ခုလွှာဗုဒ္ဓအာပတ်သင့်ပါသည်။
(ခ) နိသာရိပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

အေး ဤသိက္ဌာပ်၏ အာပတ်မသင့်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို ဝေါဌာပါ။

၅၇။ (က) အခွဲဖူးမတော်သောဘိက္ဌာနိပ၏ သုသယ်ရှင်းဖြင့်သောဘိက္ဌာနိပ
ဖွပ်ဆောင်ရွက်ငှင့်၊ (ဂ) မဝြပြာစိုး၊ မစေခိုင်းအပ်ဘဲ ဖွပ်ဆောင်ငှင့်၊
(၁) မသုံးခွဲအပ်သော သက္ကန်းအသစ်ကို ဖွပ်ဆောင်ငှင့်၊ (၄) သိက္
ာန်၊ သာမဏေမတို့ ဖွပ်ဆောင်ငှင့်၊ (၅) ဥမ္မတ္ထကေစသည်တို့အားငှင့်၊
အာပတ်မသင့်ကြော်ပါ။

အေး ဤသိက္ဌာပ်၏ အကိုတို့ကို ရရှိက်ပြုပါ။

၅၈။ (၁) သက္ကန်းအဟာင်းဖြင့်ခြင်း၊ (၂) အဲနဲ့စတောင်ညာပတ္တုတည်
၍ အခွဲဖူးမတော်သောဘိက္ဌာနိပကို ဝေနိုင်းခြင်း၊ (၃) ထိုဘိက္ဌာနိပက
ဖွပ်၊ ဆိုခြင်း၊ သည်ကို ဖြေခြင်း၊ အားဖြင့် သုံးဖူးဖြစ်ပါသည်။

စိဝရပဋိဂ္ဂဘဏာသိက္ဌာပ်

အေး ဤသိက္ဌာပ်၏ စိဝရအရ အဘယ်သက္ကန်းကို ယူရပါသနည်း။

၅၉။ ခေါ်ပစ်သောသက္ကန်း (၆) ဖူးတို့တွင် ဝက္ကာ္မာလောက်သော သက္ကန်း
တစ်ဖူးဖူးကို ယူရပါသည်။

၆၄

အေး ပဋိရဟနေယူအရ အလျှောက်မြင်သောအခြင်းအရာကို
ရေးခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ (၁)လက်ဖြင့် လက်၌ (၂)လက်၊ လက်ချင်းပေးသည်ကိုင်း၊
(၂)ရဟန်း၏ဝဆုရင်း၌ ချထားသည်ကိုင်း၊ (၃)တရားဟောစဉ် ဆွဲစွဲ
တောင် ဥပစာကိုလွှတ်၍ ရဟန်းအပေါ်၌ ပစ်ချထားသည်ကိုင်း၊
သယာလျှင် ခံယူသည်ပင်မည်တော်၏။

အေး အဘယ်ကဲ့သို့ ခံယူလျှင် အာပတ်မသင့်နိုင်ပါသနည်း။

ဓမ္မ။ (၁)လျှောက်လက်၌ ပေးပို့စေလွှတ်သည်ကို ခံယူလျှင်ငွေး၊
(၂)သိက္ခာနီက ပံသက္ကာပစ်ထားသည်ကိုပံသက္ကာဟုအမိုး၍ယူလျှင်ငွေး၊
(၃)အကျိမ်းဝင်သဖြင့် ယူလျှင်ငွေး၊
(၄)ဓမ္မတော်ရာဇ်းရှင်းလျှင်ငွေး၊
(၅)သပိတ်ဆိပ်စသော အမိုး၍မတင်ရသော ပရိက္ခရာကိုခံယူလျှင်ငွေး၊
(၆)သိက္ခာဟန်၊ သာမဏေမတို့ လက်မှုခံယူလျှင်ငွေး၊ အာပတ်မသင့်ပါ။

အေး အညွတ် ပါရိဝတ္ထကာ၌ လဲလှယ်မှုပြောက်ပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ အောက်ထံစုံးအားဖြင့် သူ၏ရားသီးပိုင်းမှုကို ပေး၍ဖြစ်စေ၊ ပေ
ဖည်ဟု နေ့ဗျားသွင်း၍ဖြစ်စေ လဲလှယ်လျှင် လဲလှယ်မှုပြောက်ပါသည်။

အေး ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါတို့ကို ရရှိက်ပြပါ။

ဓမ္မ။ (၁)ဝိက္ခာမာလောက်သော အဝတ်သက္ကာန်းဖြစ်ခြင်း၊ (၂)လဲလှယ်၊
မရှိခြင်း၊ (၃)ဓမ္မလျှို့ပတော်သော သိက္ခာနီမလက်မှ ခံယူခြင်းအားဖြုံး
သုံးမျိုးရှုပါသည်။

အသာတကဝိသုတ္တီသီက္ဂာပ်

- အေး ဂဟပတီ, ဂဟပတာနဲ့အရတိကို ငရေးခဲပါ။
- ဖြေး ရဟန်: တို့အထွေး ရဟန်: မပြုသောလူကို “ဂဟပတီ”အရယူရပါသည်။ ဘိက္ဂနဲ့မတို့အထွေး ဘိက္ဂနဲ့ မပြုသောလူမဲ့မွှေးကို “ဂဟပတာနဲ့”အရ ယူရပါသည်။
- အေး ဤသီက္ဂာပ်၏ အဂါတို့ကို ဇရတ်ပြပါ။
- ဖြေး (၁)အဓိကနှင့်၊ ဝိက္ပဗ္ဗနာဒေသက်သော သက်နဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ (၂)သမယပုဂ္ဂတ်ခြင်း၊ (၃)ဆွဲပျိုးပတော်သုကို တောင်းခြင်း၊ (၄)တောင်း၍၍ ရခြင်းအားဖြင့် လေးပါးဖြစ်ပါသည်။
- တတ္တရိသီက္ဂာပ်
- အေး တော့ ဘိက္ဂနဲ့ ဘိက္ဂအရ အဘယ်ရဟန်: ပျိုးကို ယူရပါသနည်း။
- ဖြေး ခိုးသူလှယ်က်သောသက်နဲ့ရှိသောရဟန်:နှင့် ပျောက်သောသက်နဲ့ရှိသောရဟန်:တို့ကို ယူရပါသည်။
- အေး အဘိဟတုံး ပဝါရေယဉ်၌ အဘယ်သို့ပိတ်ခြင်းကို ယူရပါသနည်း။
- ဖြေး အလိုရှိသလောက် အဝတ်သတ္တိနဲ့ကို ခံယူပါဟု ပိတ်ခြင်းကို ယူရပါသည်။ (တနည်း) အနီးသို့ဆောင်ယူလာ၍ ရှေ့ချေထားကာ ကိုယ်ဖြင့်သောင်း။ “တပည့်တော်တို့၏ အဝတ်ဂိုဒေါင်မှ အလိုရှိသလောက် ခံယူပါ” ဟုပြောကာ မူးတြော်ဖြင့်သောင်း။ ဆောင်၍ပိတ်ခြင်းကို ယူရပါသည်။
- အေး သန္တရွှေရပရမဲ့ အဘယ်မျှ ဒေသက်စသာသက်နဲ့ကို ခံယူရပါသနည်း။

၆၆

ဓမ္မ။ သင်းပိုင်နှင့်တကွ အပေါ်ရှုံးကသီကို ခံယူရပါသည်။
(ပုဂ္ဂိုလ်ချက်) သင်းပိုင်နှင့်တကွ အပေါ်ရှုံးကသီကို “သနရဇ္ဈရပရမ”
ဟုခေါ်ပါသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ယော်။ သကိုန်းဖြင့်အလိုက်သလောက် ဒိတ်ရာ၌ အဘယ်ကဲ့သို့ အလျှော့ရ
ပါပည်နည်း။

ဓမ္မ။ သကိုန်းသုံးထည်ပျောက်လျှင် နှစ်ထည်ကိုသာ အလျှော့ရမည်။
နှစ်ထည်ပျောက်လျှင် တစ်ထည်ကိုသာ အလျှော့ရမည်။ ပင်ကိုယ်က
တည်းကပင် သင်းပိုင်နှင့်ကသီ နှစ်ထည်တည်းသာ ရှိသူသည် ငှုံးနှစ်
ထည်လုံး ပျောက်လျှင်ကား နှစ်ထည်ကို ခံယူနိုင်ပါသည်။
သုံးထည်တို့တွင် တစ်ထည်ပျောက်ပါက တစ်ထည်ကိုမျှ အလျှော့ပဲ
ထိုက်ပါ။ သကိုန်းနှစ်ထည်ရှိသူသည် ထိုနှစ်ထည်တို့တွင် တစ်
ထည်ပျောက်ပါက တစ်ထည်ကို သာယာနိုင်၏။
တစ်ထည်တည်းသာရှိလျက် ငှုံးတစ်ထည်ပျောက်လျှင် နှစ်ထည်
သာယာနိုင်ပါသည်။

ယော်။ ဘိက္ဗာနိမဗ္ဗားအတွက် သကိုန်းခံယူထိုက်ပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ (၁)ထည်ပျောက်လျှင် နှစ်ထည်ကို သာယာနိုင်၊ ခံယူနိုင်၏။
၄-ထည်ပျောက်လျှင် တစ်ထည်ကို လက်ခံ၊ သာယာနိုင်၏။

၃-ထည်၊ J-ထည်၊ တစ်ထည်ပျောက်လျှင် တစ်ထည်ကိုမျှ အလျှော့မဲ့၍။

(အကြောင်းကူး) ပည်သူမဆို သင်းပိုင်နှင့်တကွ ကသီအုံးအခြား
ရှိသူအဖြစ်၌ သာ တည်ရမည်ဖြစ်သောကြောင်းတည်း။

ယော်။ အာပတ်မသင့်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖော်ပြုခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ (၁)သက္ကန်းနှစ်ထည်ပြုလပ်ပြီး အကြောင်းကို ပြန့်ပိုမည်ဟုပြောကာ ခံယူသောရဟန်း၊ (၂)အဖွဲ့စိတ်ဝိုင်၊ နှွေစိုင်ရဟန်သောအကြောင်းဝကြောင်း လျှော့အပ်သည်စဟုတ်ဘဲ(အခြားအကြောင်းဝကြောင်း လျှော့အပ်သည်ကို) ခံယူသောရဟန်း၊ (၃)အကြောင်းသည် အရွင်ဘူရားအတွက်ဖြစ်ပါစေဟု ပြောဆိုအပ်သောရဟန်း၊ (၄)ညာတက်ပဝါရိတတိုကို တောင်းသော ရဟန်း၊ (၅)မိမိညွှာဖြင့် ခံယူသောရဟန်း၊ (၆)ညွှာတောင်းရဟန်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါတိုကို ရေတွက်ပြပါ။

ဓမ္မ။ (၁)သင်းပိုင်၊ အကသီထက်ပိုလွန်ခြင်း၊ (၂)အဖွဲ့စိုင်သောအကြောင်း ရှိခြင်း၊ (၃)အညာတက်စိညွှာဖြစ်ခြင်း၊ (၄)တောင်းရှုံးရှိခြင်း ဟူ၍ လေးပါးရှိပါသည်။

ဥပက္ကဋ္ဌက္ခာပုဒ်

အေး။ စိဝ်ရစေတာပန္တအရ အဘယ်ကို ယုရုပါသနည်း။

ဓမ္မ။ ငွေစသေ သက္ကန်းဘို့ကို ယုရုပါသည်။

အေး။ ဝိကပ္ပါ အာပဇ္ဇာယျ ၌ အဘယ်သို့ စီပံခြင်းကို ဝိကပ္ပါဟု ခေါ်ပါ သနည်း။

ဓမ္မ။ ထူးအောင်၊ ပိုလွန်အောင် စီမံခြင်းကို “ဝိကပ္ပါ”ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်မသင်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို ထုတ်ပြပါ။

ဓမ္မ။ (၁)အရိုးတန်ဝယ်လိုသော ဒါယကာကို အရိုးနည်းသောသက္ကန်းကို လျှော့ခိုင်းသောရဟန်း၊ (၂)ညာတက်ပဝါရိတတိုကို တောင်းဝသောရဟန်း၊

၆၀

- (၄) မိမိဉာဏ်ပြင် ယူသောရဟန်း၊
 (၅) ဉာဏ်တွေပြစ်ပါသည်။
- အေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါတိကို ရရှိက်ပြပါ။
- ဖြေား။ (၁) သက္ကန်း၌ ကောင်းသည့်ကိုဆလိုရှိခြင်း၊ (၂) အညာတကဝိညျှို့ပြစ်ခြင်း၊ (၃) တော်းသဖြင့် ရခြင်းဟျှော် သုံးပါးရှိပါသည်။

ခုတိယဉာဏ်သိက္ခာပုဒ်

- အေး။ ပထပနှင့် ခုတိယဉာဏ်သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရရှိခဲ့ပါ။
- ဖြေား။ ပထပဉာဏ်သိက္ခာပုဒ်၌ ဒါယကာတစ်စယာက်ကို နှိပ်စက်မှုပြု၏ ခုတိယဉာဏ်သိက္ခာပုဒ်၌ ဒါယကာနှစ်ယောက်တို့ကို နှိပ်စက်မှုပြု၏ ဤသိထူး၏ (ပတ်ဇူက်) ခုတိယဉာဏ်သိက္ခာပုဒ်သည် ပထမဉာဏ်သိက္ခာပုဒ်၏ အမူပည်သဘာရှိပါသည်။

- အေး။ “ဥဘီး” ဟုဆိုသဖြင့် နှစ်ယောက်ထက်ပိုလွန်သော ဒါယကာတို့ကို နှိပ်စက်လျှင် အာပတ်ပသင့်နိုင်ပါသလော။
- ဖြေား။ များစွာသောဒါယကာတို့ကို နှိပ်စက်မှုပြု၍ ယူလျှင်လည်း အာပတ်သင့်ပါသည်။

ရှာသိက္ခာပုဒ်

- အေး။ အဘယ်ကဲ့သို့ သောပုရှိလ်မျိုးကို ရှာသော်ဟုခေါ်ပါသနည်း။
- ဖြေား။ မင်း၏အထံမှ ရအပ်သောစီးမိမိရှိသောအမတ်ကို “ရှာသော်” ဟုခေါ်ပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ စိဝရစတေသနအရ အဘယ်ကိုယ့်ရပါသည်။
ဖြေး။ ငွေစသာအကိုယ်ထဲကို ယူရပါသည်။

မေး။ အကမနသုဒ္ဓ=လာခြင်း၊ စင်ကြယ်ပုက္း ဉာဏ်ပြင်ကြောင်း၊ ကော်ပို့ကို ရေးခဲပါ။

ဖြေး။ လူမီနာ စိဝရစတေသနအနေ စိဝရ စတေသပတ္တာ လူတွေဆုံး ဘို့ကျိုး စိဝရနှင့် အဆွေးအေးပေးဟို။

မေး။ လူဗုံး လူတွေဆုံးမသု ဘို့ကျိုးမှာ ဒေဟို= ဤသက္ကားဘို့ကို လှူပါ။”
ဟု ပို့စေလျှင် ကပိုယဉ်နှင့်ကောင်း၊ မဉ်နှင့်ကောင်း ရေးခဲပါ။

ဖြေး။ အကမနသုဒ္ဓမဖြစ်သောကြောင်း ကပိုယကာရကမဉ်နှင့်ကောင်းပါ။

မေး။ “နှစ်ပယ် အာရုံသော ”၊ သည်ဖြင့် ပယ်ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်း၊
ရင်းကို ရေးခဲပါ။

၅၇။ မူလက အပ်သောနည်းဖြင့် ဆောင်ယုံအပ်သော်လည်း တမာန်၏
ကော်ပြောင်း မအပ်တော့သည်အတွက် ပယ်ဖြစ်ရပါသည်။

မေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ စိဝရစတေသနအရ နိသုရိယ်ထဲ၊ ခုထဲတွင်ထဲတို့
ကို ခွဲခြားပြောပါ။

ဖြေး။ (က) ဧရာ၊ ငွေ၊ အသပြာ၊ ပဲပိုက်ဆံ၊ ဤလေးမျိုးတို့သည် နိသုရိယ
ဝါယာများ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ပူလ၊ ပတ္တုမြား၊ ကြောင်ဖြက်ဆဲ့၊ ခရာသင်း၊ ကျောက်သလင်း၊
သန္တာ၊ ပတ္တုမြားနဲ့၊ ပတ္တုမြားပြောက်၊ ဝပါးမျိုး(ဂ)ပါး၊ ကျွန်းမမွှေ့၊ ဉာဏ်

၇၀

ယောကုံး၊ လဖ်ယာ၊ ပန်းခြံ၊ သစ်သီးခြား၊ သည်တို့သည် ဒုဇူင်
ဝွှေ့များ ဖြစ်ကြပါသည်။

(မှတ်ချက်) ငှုန်းနိသရိယဝ္မာဒ္ဓဝွှေ့တို့ကို ဖို့ပါအတွက်
ဖြစ်စေ၊ စေတိ၊ သယာ၊ တိယ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်ဖြစ်စေ အလူဗုံမခံကောင်း၊
မသာယာကောင်းပါ။

အေး။ စိဝိရွှေ ဒေါ မယ် ပဋိုံးရှာမ ဟူသောစကားကို ပြောဆိုကောင်းခြင်း
၏ အဝကြာင်းရှင်းကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဒြေး။ ဖို့ကိုရည်ရွှေ့၍ ဆောင်ယူအပ်သောကြောင်း ပြောဆိုကောင်းပါ
သည်။

အေး။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်နှီးကို “ဝေယဉ်ဝစ်ကရာ=ဝဝယဉ်ဝစ်ပြုသူ” ဟုခေါ်
ပါသနည်း။

ဒြေး။ ရဟန်းတော်များအတွက် အပ်စပ်အောင်ပြုလုပ်ဖေးတတ်သောသူ
ကို “ဝေယဉ်ဝစ်ပြုသူ”ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ ဤသီက္ခာပုဒ်၌ ဝေယဉ်ဝစ်ပြုသူကို ညွှန်ပြထိက်ခြင်း၏ အကြာင်း
ကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဒြေး။ အဆွဲ့ ပနာယ်သွေတော့ ကောစီ ဝေယဉ်ဝစ်ကရော ဟု အပ်သော
စကားဖြင့် တော်ကလျှောက်ထားအပ်သောကြောင်း ကပိုယွှန်ပြ
ကောင်းပါသည်။

အေး။ ဤသီက္ခာပုဒ်၌ ကပိုယ်ကရကဖြစ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဒြေး။ သီတော်းသုံးဖော်ဝါးညီးတို့မှတ်တော်ပါး အခြားသော ဖည်သုံးပဆို ကပိုယ်

ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

“အာရာမိဘေးဝါ ဥပါမံတကာဝါ ”ဟူသောဝကားကိုကား သာရှုပ္ပါဒ်
သောကြောင့် သီက္ခာဗုဒ္ဓပိဋက္ခန်းပါသည်။

အေး။ တမေနက ကပ္ပါယထ သက္ကန်းဘိုးကို အပ်နဲ့သွားရုံဖြင့် တောင်း
ကောင်း / မတောင်းကောင်း ရရှိခဲ့ပါ။

မြို့။ ကပ္ပါယလက်၌ ပေးအပ်၍သွားရုံဖြင့် မတောင်းမကောင်းပါ “သည့်
တွေ့သော ဖော်”၊ သည်ပြောသွားမှသာ တောင်းကောင်းပါသည်။

တမန်က ရုတ္တာန်းမျက်မောက်၌ပင် ကပ္ပါယလက်၌ သက္ကန်းဘိုးကို
ပေးအပ်ပြီး သက္ကန်းဝယ်လှုံးလိုက်ပါဟုမှာထားသွားလျှင် တောင်းကောင်း
ပါသည်

အေး။ ဒုတေနဟုဆိုသဖြင့် အလျှောင်ကိုယ်တိုင် သက္ကန်းဘိုးလာလျှော်၌
အလျှော်သင့် / မခံသင့်ရရှိခဲ့ပါ။

မြို့။ ဒုတေနဟုသောဝကားသည် ဒေသနာတော်မျှသာဖြစ်၏၊ အလျှောင်
ကိုယ်တိုင် လာရောက်လျှော်၌လည်း ညျှေးသီက္ခာဗုဒ္ဓအတိုင်းပင် ကျင့်ရှု
မည့်ဖြစ်သောကြောင့် အလျှော်မခံကောင်းပါ။

အေး။ အထွော မေ အာရာသော စိဝရောန ဟု သက္ကန်းတောင်းရာ၌ ပါ့၌
ဘာသာစကားဖြင့်သာ တော်းကောင်းပါသလော်။

မြို့။ ပည်သည့်ဘာသာစကားဖြင့်မဆို “ အထွော မေ ” စသောဝကား
ကိုင်း၊ ထိုဝကား၏ အနက်အစိပ်ယိုင်း၊ စပြောဆိုကောင်းပါသည်။
(မှတ်ချက်) ဒေသို့ မေ၊ သေးဟရ မေ = ငါအား သက္ကန်းကို ပေးပါ။ ငါ
အတွက် သက္ကန်းကို ယူခဲ့ပါ စသည်ဖြင့် မတောင်းကောင်းပါ။

၇၂

- ၆၇။ ဓာတ်ကြိမ်ရပ်ခြင်းကို ပြုလုပ်ရနှင့် ဖြေဆောင်ရေးကို အကြောင်း
အရာတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။
- ၆၈။ သက္ကန်းကိုရည်ရွယ်၍ ရပ်ရနှင့်
 (၁)မထိုင်ရ၊
 (၂)အမိသက္ကို မခံယူရ၊
 (၃)တရားမဟောရ၊
 (၄)အဘယ်ကြောင်း ကြောပါသလဲ ဟုမေးလျှင်ကား “ဒါယကာ သိပါ”
ဟုသောဓကားလွှဲကိုသာ ပြောရမည်။

၆၉။ ရပ်ခြင်း၊ ဓာတ်ခြင်းကိုပြုရနှင့် အကြိမ်ပည့်မျှ ရပ်နိုင်၊ တောင်း
နိုင်ပါသနည်း။

၆၉။ ဥစ္စ္စ္ပရီစွေ့အားဖြင့် သုံးကြိမ်တောင်ခြင်း၊ ဓာတ်ကြိမ်ရပ်ခြင်း
တို့ကို ခွင့်ပြုတော်မှ အပ်သည့်အတွက် တစ်ကြိမ်တောင်းခြင်းသည် နှစ်
ကြိမ်ရပ်ခြင်းနှင့် ညီသြားရောက်သောကြောင်း တောင်းရုံသာတောင်း၍
ပရ်လျှင် ဓာတ်ကြိမ်တောင်းကောင်းပါသည်။
ရပ်ရုံသာရပ်၍ မတောင်းလျှင့် (၁၂)ကြိမ်ရပ်ကောင်းပါသည်။

၆၁။ ဓာတ်ကြိမ်တောင်းခြင်း၊ (၁၂)ကြိမ်ရပ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နည်း
အမျိုးမျိုးကြေားပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

၆၁။ (၁)တစ်နောက်ည်း၌ပင် အကြိမ်ကြိမ်သွား၍ ဓာတ်ကြိမ်တောင်း
လျှင်ငြင်း။
 (၂)တစ်နောက်ည်း၌ တစ်ကြိမ်သာသွားပြီး “အတွော မေ အာဝသော
စိဝရော”ဟု ဓာတ်ကြိမ်တောင်းလျှင်ငြင်း။
 (၃)တစ်နောက်ည်း၌ပင် အကြိမ်ကြိမ်သွား၍ ဆဲနှစ်ကြိမ်ရပ်လျှင်ငြင်း။

(၄) တစ်နေတည်း၌ တစ်ကြိမ်သာသွား၍ နေရာအပျိုးမျိုး၌ ဆဲနှစ်ကြိမ်
ရပ်လျှင်ငြင်း၊ တောင်းခြင်း၊ ရပ်ခြင်း အဂါးပြောက်တော့၏၊ နေရက်
အပျိုးမျိုး၌ကား ပြောဆိုစရာပင် ဖန့်တော့ပါ။

သေး၊ အကြိမ်များစွာတောင်းကောင်းသော ကပ္ပါယကာရကရှိလျှင် ရရှိပါ။

မြို့၊ အလျှောင်ကိုယ်တိုင် ညွှန်ပြအပ်သော ကပ္ပါယကာရကတိုကို အကြိမ်
များစွာ တောင်းကောင်းပါသည်။

သေး၊ ကပ္ပါယကာရကတစ်ကျိပ်ကို စရွာက်ပြပါ။

မြို့၊ (၁) ရဟန်း၏ဝရွှေ့၌ရှိသောကပ္ပါယကို ရဟန်းကညွှန်ပြသည်ဖြစ်၍၍
သက်န်းဘိုးကို ပေးအပ်ကာ တမန်က ပြန်လည်လျှောက်ထားသွားသော
ကပ္ပါယ၊

(၂) မျက်ကွယ်၌ရှိသောကပ္ပါယကို ရဟန်းကညွှန်ပြအပ်သည်ဖြစ်၍၍
သက်န်းဘိုးကို အပ်နှံပြီး တမန်ကိုယ်တိုင် ပြန်လည်လျှောက်ထားသွား
သော ကပ္ပါယ၊

(၃) တမန်ကိုယ်တိုင် ပြန်လည်လျှောက်ထားဘဲ အမြားသုတစ်
ယောက်ကို ပြန်လည်လျှောက်ထားခိုင်းသောကပ္ပါယ၊

(၄) သက်န်းဘိုးကို ကပ္ပါယထံမအပ်နှံပါကပင် တမန်ကိုယ်တိုင်
လျှောက်ထားခဲ့ပြီး၍ အပ်နှံခဲ့သောကပ္ပါယ၊ ဟူ၍ ရဟန်းကညွှန်ပြသော
ကပ္ပါယလေးယောက်၊

ထိုအတွက် တမန်ကညွှန်ပြ၍ ရဟန်းဝရွှေ့ သက်န်းဘိုးအပ်နှံထား
သော တပ္ပါယတစ်ယောက်၊ မျက်ကွယ်၌ အပ်နှံထားသော ကစိတ်
သုံးယောက်ဟူ၍ တမန်ကညွှန်ပြသောကပ္ပါယလေးယောက်၊

(၅) ရဟန်းကလည်း မညွှန်၊ တမန်ကလည်း မညွှန် အပ်ဘဲ ကပ္ပါယကိုယ်

တိုင် ဖိမိဘသာထုတ်ဖော်ပြုခြုံပြီး ကပ္ပါယပြုလုပ်သော မှာဝဝဝ
ငိုက ကပ္ပါယ၊

(၁၀)ရဟန်း၏မျက်ကွယ်၌ပင် သင့်တော်သူတစ်ဦးထဲ သက်နဲ့
ဘိုးအပ်နဲ့ထားသော ပရဲ့ခကပ္ပါယဟူသော အနိဒ္ဒကပ္ပါယနှင့်ယောက်
အားဖြင့် ကပ္ပါယတစ်ကျိုးပြစ်ပါသည်။

(လျှိုက်ဘက္ကာဇူးရပုံ) ရဟန်းညွှန်ပြသပ်သော ကပ္ပါယလေးယောက်၌
ရာဇ်သီက္ခာပုဒ်အတိုင်း (၃)ကြိုင်ပတော်းခြင်း၊ ဓမ္မာက်ကြိုင်ရပ်ခြင်း
ဟုသော့နည်းဖြင့် ကျင့်သုံးရမည်။

တမန်ညွှန်ပြသပ်သော ကပ္ပါယလေးယောက်၌ ပေါ်လာကသီက္ခာပုဒ်
အတိုင်းကျင့်ရမည်၊ အနိဒ္ဒကပ္ပါယနှင့်ယောက်၌ကား အညာတက
အတိုင်းကျင့်ရမည်။

(အသင်)

(၁)ရဟန်းညွှန်ပြီ၊ လေးယောက်မျှ၊ ခုံတည်နှင့်လေးဖြား၊

(၂)အနိဒ္ဒ၊ ခုံစိုး၊ ပေါင်းကတစ်ကျိုးပါသား၊

(၃)တစ်ဦးမျက်များကို၊ ကွယ်သုံးယောက်၊ ညွှန်းမြောက်ရဟန်းမှာ၊

(၄)ရွှေးအပ်၊ ပြန်ကြား၊ စော်ကြား၊ မှာထားသွားသည်ခါ၊

(၅)တမန်ညွှန်းလည်း၊ လေးပါးတည်း၊ ကြုံနည်းယုံလေပါ၊

(၆)ရွှေးအပ်ပကြား၊ ကွယ်အပ်သွား၊ နှစ်ပါးမညွှန်းရား၊

(၇)ရာဇ်၊ ပေါ်လာ၊ အညာတ၊ ကျင့်ရစဉ်တိုင်းသား။

အေး။

အနိဒ္ဒကပ္ပါယကာရက နှစ်ယောက်ကို ရေးခဲ့ပါ။

မဖြေား (က)မှာဝဝဝနှင့်ကပ္ပါယကာရက၊

(ခ)ပရဲ့ခကပ္ပါယကာရက ဟု၍ အနိဒ္ဒကပ္ပါယကာရကနှစ်ယောက်
ဖြစ်ပါသည်။

- အေး။ အဘယ် ကပ္ပါယမျိုးကို မှခင်ဝိုင်ကကပ္ပါယ ဟူခေါ်ပါသနည်း။
- ဓမ္မြို့။ ရဟန်းကလည်း ဖွံ့ဖြိုး၊ တမန်ကလည်း ဖွံ့ဖြိုးအပ်ဘဲ မိမိကိုယ်
တိုင်ကပင် ကပ္ပါယကာရကပြုလုပ်ပါမည်ဟု ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို
“မှခင်ဝိုင်ကကပ္ပါယကာရက”ဟူခေါ်ပါသည်။
- အေး။ ထယ် တစ္ဆေ သာဖိစိ အရ ပြုသင့်သောကျင့်ဝတ်ကိုမပြုလဲ၏
အဘယ်အပြစ်ဖြစ်ပါသနည်း။
- ဓမ္မြို့။ ဝတ္ထာရားပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ခုတ္ထုတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။
- အေး။ ဤသီက္ခာပုဒ်၌ နိသဗ္ဗိုသက်န်းစွန်းပုံကို ငရေးခဲ့ပါ။
- ဓမ္မြို့။ “ကြုံ ဝေ ဘဇ္ဇာ စီဝရ အတိရေကတိကွဲအုံ စောဒနာယ အတိရေ
က သက္ကတ္တုံးဌာနနဲ့ အဘိနိပူဒီတ နိသဗ္ဗိုယ်၊ ကူးမာဟံ သယသု နိသဗ္ဗို
ဌာမံ။”
- အေး။ ဤသီက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်မသင့်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တိုကို ငရေးခဲ့ပါ။
- ဓမ္မြို့။ (က)အပိုမတောင်းဘဲ ရအပ်သောသက်န်းကို ခံယူသောရဟန်း၊
(ခ)အလျှောင်တိုက တောင်း၍ပေးလျှော်အပ်သောသက်န်းကို ခံယူသော
ရဟန်း၊
(ဂ)ဉာဏ်တွေကရဟန်း၊ သည်တို့ဖြစ်ပါသည်။
- အေး။ ဤသီက္ခာပုဒ်၏ ဘဂါတိုကို ရေတွက်ပြပါ။
- ဓမ္မြို့။ (က)ရဟန်း၊ ဉာဏ်တွေကသာကပ္ပါယဖြစ်ခြင်း၊
(ခ)တမန်ကသာဖိစိုးကို အပ်နိုင်း၊

၇၆

- (၃) သုတေသန၏ ပြုချက်၊ ဝမြာက်၏ ပြုချက်၊ ရပ်ခြင်း၊ ထက်ပို၍ အားထုတ်ခြင်း
 (၄) ထိအားထုတ်ပူးကြောင်း၊ ရရှိခြင်း၊ အားဖြင့် အရှိ(၄)ပါးရှိပါသည်။

ပို့ဆောင် ပြုချက်

လွှေ့ကျော်များ

ကောသီယံ သိကျော်

- အေး** ကောသီယံမီသုက ၌ မီသုကအရ အဘယ်ဖူးလောက်သော
 ပိုးချည်နှင့် ဝရာနောသောအခင်းကို ယူရပါသနည်း။
- ပြော** ဝအာက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အခင်းပြုလုပ်ရာအရပ်၌ လေတိက်၍ကျေ
 လာသော ပိုးချည်တစ်ဖူးလျင်ဖြင့်သော်လည်း ဝရာနော၍ပြုလုပ်အပ်သော
 အခင်းကို ယူရပါသည်။
- အေး** ပိုးချည်ဖူးနှင့်ဝရာနောသော(ကောသီယံမီသုက)အခင်း ပြုလုပ်ပဲ
 ရေးခဲ့ပါ။
- ပြော** ညီညွတ်သောဝမြေအပြုချက်၌ ပိုးချည်တို့ကို အဆင့်ဆင် အထေပ်ထပ် ဖြန့်
 ဝင်း၍ ကာစိရည်စသည်တို့ဖြင့် သွန်းဖြန်းပြီး ပြုလုပ်ရပါသည်။
- အေး** သုတေသနပါးအတွက်ပြုလုပ်လျှင် အဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။
- ပြော** သုတေသနပါးအတွက်ပြုလုပ်လျှင် / ပြုခေါ်လျှင်ငင်း၊ သုတေသနပါးပြုလုပ်
 အပ်ပြီးသည်ကိုရှု၍ သုတေသနလျှင်ငင်း၊ ဒုဇူးအာပတ်သင့်ပါသည်။
- အေး** ပိုးချည်နှင့်ဝရာ၍ပြုလုပ်ကောင်းသောပစ္စည်းတို့ကို ရေးခဲ့ပါ။
- ပြော** ဂျက်နာကျက်စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ကောင်းပါသည်။

အေး ဤသိက္ခာပုဒ်၏အဂါတိကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဓမ္မာ (၁)ပိုးချည့်နှင့်ဆရာဝါးမြင်း၊ (၂)ပိုးချည့်အကွက်အခင်းပြုခြင်း၊
(၃)ရရှိခြင်းအားပြင့် သုံးပါးရှိပါသည်။

ကျေသာက သီကာပုဒ်

အေး ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အခင်းပြုလုပ်ရာဝယ် သိုးမွေးအမျိုးမျိုးတိုကို ယူရ^၁ ပည့်အချိုးအစားကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဓမ္မာ အခင်းပြုလုပ်မည့်သိုးမွေးတိုကို ချိန်တွယ်၍ မည်းနက်သောသိုးမွေး နှစ်စု နှစ်ပုံကိုင်း၊ ဖြူသောသိုးမွေး တစ်ရတ်ပုံကိုင်း၊ ဝကြာင်သော သိုးမွေး တစ်ရတ်ပုံကိုင်း၊ ပါဝင်းစေ၍ ပြုလုပ်ရပါသည်။

(ဥပဇ္ဈ) သိုးမွေးတစ်ပိဿာပြင့် အခင်းပြုလုပ်မည်ဆိုလျှင် အမည်း ရောင် သိုးမွေး(၅၀)ကျပ်သား၊ အဖြူရောင် သိုးမွေး(၂၅)ကျပ်သား၊ ဝကြာင်သော သိုးမွေး(၂၅)ကျပ်သား၊ ပါဝင်းစေ၍ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ဆိုလို ပါသည်။

အေး နိသုဒ္ဓအာပတ်သည် အမည်းရောင်သိုးမွေး မည်ဖူးပို့ခြင်းဝကြာင် သင့်နိုင်ပါသူနည်း။

ဓမ္မာ အမည်းရောင်သိုးမွေး တစ်ဖူးလျှင်ဖူးသော်လည်း ပို့လွန်ခြင်းဝကြာင် နိသုဒ္ဓအာပတ်သင့်နိုင်ပါသည်၊ အေးလျှင်ကား အာပတ်ပသင့်ပါ။

(ဗုဝ်ရှုက်) အဖြူရောင်သိုးမွေးနှင့် ဝကြာင်သောအဆင်းရှိသောသိုးမွေး ရူား ပို့လျှင်ကား အာပတ်ပသင့်ပါ။

(အထူးဖုတ်ရှုက်) ကောသီယမ်သောကအခင်း၊ သုဒ္ဓကာဇ်ကအခင်း၊ ကျေဘာကအခင်းတို့ကို ဝိနည်းကံအရ စွန့်ပြော့ပြန်ရလျှင်လည်း မသုံးခဲ့ ကောင်းပါ။

၃၁

ဆမ္မသု သီက္ခာပုဒ်

- အေး။ ဘီကျိုသမ္မတိယာအရ အဘယ်သမ္မတိကို ယူရပါသနဲ့။
 ဖြေး။ ဂိုလာနရဟန်းအား သယာသည်ပေးအပ်သော “သွှေတသမ္မတိ”ကို
 ယူရပါသည်။

- အေး။ ဤသီက္ခာပုဒ်၏ သွှေတသမ္မတိကို အဘယ်ဖူးကြာအောင် ရရှိနိုင်ပါ
 သနည်း။

- ဖြေး။ ရောဂါမလှာက်သေးသမ္မ ကာလပတ်လုံးငြင်း၊ ပျောက်ပြီးသော်
 လည်း ဓမ္မအက်ထပ်ပြန်၍ ဇောဂါစာသေး၊ ဖြစ်သေးသမ္မကာလပတ်လုံး
 ငြင်း၊ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုအတောအတွင်း ရောက်တိုင်း၊ ရောက်
 တိုင်း၊ သာအရပ်၌ နှစ်စဉ်အောင်းပြုလုပ်ကောင်းပါသည်။
 (မှတ်ချက်) ဤသီက္ခာပုဒ်၏ သွှေတသ်ပါးအတွက် ပြုလုပ်ခြင်းငါ့ငြင်း၊ ပြု
 လုပ်ပြီးသည်ကို ရှုံးသုံးခွဲခြင်းငါ့ငြင်း၊ အပ်ပါသည်။

နိသီဒနသီက္ခာပုဒ်

- အေး။ အဘယ်အောင်းမျိုးကို “ပုရာဏသွှေတ”ဟု ခေါ်ပါသနဲ့။
 ဖြေး။ တစ်ကြိမ်မျှ ထိုင်ဘူး၊ စလျှော်ဘူးသောအောင်းသည် ပုရာဏသွှေတ
 မည်ပါသည်။

- အေး။ အောင်းဟောင်း၏ပတ်ဝန်းကျင်မှ အဘယ်ကဲ့သို့ ဖြတ်ယူရပါသနဲ့။
 ဖြေး။ အောင်းဟောင်း၏သားတစ်ဘက်မှ အဓိုင်းသောင်း၊ လေးခေါင်း
 သောင်း၊ တစ်စွာမျှဖြတ်၍ယူရပါသည်။

အေး။ ဖြတ်ယူအပ်သောအင်းဟောင်း၏ အစိတ်အပိုင်းကို အဘယ်ကဲ့သို့
ခင်းရပါသနည်း။

ဖြေး။ အခင်းသစ်၏တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၌မြှင့်ခဲ့သည်။ ဖြန့်ခင်းရ၏၊ ဖြေး
ရှင်း၍ သို့မျှေးသသစ်နှင့် ရောပြီးသော်လည်း ဖြန့်ခင်းရပါသည်။

အေး။ ဖြောင်းပြီးသော သို့မျှေးသသစ်နှင့် ရော၍ခင်းရခြင်း၏ အကျိုးကို
ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး။ ဖြောင်း၍ ဖြန့်ခင်းလျှင် သာ၍ခိုင်ခန့်ခြင်းအကျိုးရှုပါသည်။

အေး။ အခင်းဟောင်းမရှိလျှင် အဘယ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရပါသည်နည်း။

ဖြေး။ အခင်းဟောင်းမရှိလျှင် အခင်းဟောင်း၏ အစိတ်အပိုင်းကို ဖယ့်တဲ့
လည်း ပြုလုပ်ကောင်းပါသည်။

(မှတ်နွောက်) ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အေားသအတွက် ပြုလုပ်ခြင်းဂိုင်း၊
သုတေသနပါးတို့ ပြုလုပ်ပြီးသည်ကို ရှုလျှင်သုံးဆောင်ခြင်းဂိုင်းအပ်ပါ
သည်။

အငွေးလောမသိက္ခာပုဒ်

အေး။ အချိန်မရှုပုံပန္တသုံး ဟူသောစကားအရ ခရိုးသွားစဉ်ရမှုသာ
အလျှောက်ခေါ်ကောင်းပါသလော်။

ဖြေး။ အချိန်မရှုပုံပန္တသုံးဟူသောစကားသည် ဝဇ္ဈာကို ပြုကြောင်းစကား
မျှသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်စင်စစ်မှာ မည်သည်အရပ်၌မဆို တရားသုတေသန်း
ရလာလျှင် ခံယုံကောင်းပါသည်။ အပြစ်မရှိပါ။

၁၀

အေး။ တိယောဓနပရမ်ဘရှု သုံးယူစာကို အဘယ်အရပ်မှစ၍ သတ်မှတ်ရပါသည်။

ဖြွဲ့။ သုံးမွေးကို ခံယူရာအရပ်မှစ၍ သုံးယူစာကို တိုင်းတာသတ်မှတ်ရပါသည်။

အေး။ ဤသီက္ဂာပုန်၌ အဘယ်သို့ဆောင်ယူသွားလျှင် အာပတ်သင့်နိုင်ပါသနည်း။

ဖြွဲ့။ အောက်ထပ်ဆုံးအားပြင် နားလေတွက်သောရောဂါကို ကုစားခြင်း၊ အကျိုးငါးချည်မျှင်ပြင် ဖွဲ့မသိဘဲ နားပေါက်၌ထည့်၍ ဆောင်ယူသွားလျှင်လည်း သုံးယူစာကို ခြေတစ်လုပ်းလွန်လျှင် ဒုက္ခနှင့်အာပတ်သင့်ပါသည်။ ဒုတိယငြေတစ်လုပ်းလွန်လျှင် နိုင်သူရှိအာပတ်သင့်ပါသည်။

အေး။ အာပတ်မသင့်နိုင်ပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြွဲ့။ (၁)သုံးယူစာကို အသွား၊ အပြန်ဆောင်ယူလျှင်ငြင်း၊ (၂)ငန်လို သပြင် သွားပြီးနောက် ထိအရပ်မှ အခြားတစ်ပါးသောအရပ်သို့ ဆောင်ယူလျှင်ငြင်း၊ (၃)နို့သုံးသည်တို့ လုယက်အပ်သောသုံးမွေးနှင့် ဝိုင်းကန့်အညီ စွဲန့်အပ်ပြီးသောသုံးမွေးတို့ကို ပြန်ရ၍ ဆောင်ယူလျှင် ငြင်း၊ (၄)သုတစ်ပါးကို ဆောင်ယူစေလျှင်ငြင်း၊ (၅)အနိုင်းဆုံးအားပြင် ချည်မျှင်ငယ်ဖြင်း မွဲချည်းအပ်သောဘဏ္ဍာကို ဆောင်ယူလျှင် ငြင်း၊ အာပတ်မသင့်ပါ။

အေး။ ဤသီက္ဂာပုန်၏ အကိုတို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

ဖြွဲ့။ (၁)သုံးမွေးတို့၏ ဘဏ္ဍာမပြုရမသူပြင်း၊ (၂)ပထမရခြင်း၊ (၃)ကိုယ်တိုင်ယူရ၍ ပြစ်စေ၊ လျှည်းသမားကိုပသိစေဘဲ လျှည်းပေါ် တင်၍

ဖြစ်ခေ သုံးယူစာဟိုကျော်လွန်ခြင်း၊ (၄)အသွားဆောင်များ၊ အပြန်
ဆောင်များပါဟုတ်ခြင်း၊ (၅)နေဘိရန် ရည်ရွယ်ချက်ပရီခြင်းဟူ၍ အငါ
ငါးပါးရှုပါသည်။

(မှတ်ချက်) သုံးမွေးတိုက် တစ်စုံတစ်ခုအဝတ်ဘဏ္ဍာပြုပြီးသော သုံးမွေး
အဝတ်ကိုင်ငွေး၊ သုံးမွေးများကို ချည်မျှင်ပြင် စွဲချည်တပ်နောင်ထားလျှင်
ငွေး၊ ဘဏ္ဍာပြုပြီးဖြစ်၍ သယ်ယူကောင်းသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဘတရုပသီက္ခာပါ

မေး။ ဘတရုပရဇတ် ၌ ရဇတအရ အဘယ်ကိုယူရပါသနည်း။

ဒြေး။ ငွေတုံးငွေခဲ့၊ အသြာနှင့်ရောင်းဝယ်၍ရရှိပြီးသောကြေးပဲ၊ သစ်သား
ပဲ၊ ချိပ်ပဲ၊ စသောပဲပိုက်ဆုံးတိုက်၏(ငွေဝည်းများပါ)ရဇတအရယူရပါသည်။

မေး။ ဥက္ကတေသာယူအရ အဘယ်ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းကို ယူရပါသနည်း။

ဒြေး။ မိမိအတွက်လူ၍ အပ်သောရွှေငွေကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော
အရပ်၌ တည်သော ပိုင်ရှင်မရှိသောရွှေငွေကိုဖြစ်ခေါ်၊ ကိုယ်တိုင်ကိုင်ယူ
ခြင်းကို ယူရပါသည်။

မေး။ “ဥပနိက္ခိုဗ္ဗဲ့ သာဒီယယ်”၌ အဘယ်ကို “ဥပနိက္ခိုဗ္ဗဲသာဒီယန်”
ဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဒြေး။ “ဤရွှေငွေသည် အရှင်ဘုရားအတွက်ဖြစ်ပါခေါ်”ဟု မျက်မောက်၌
တည်သောရွှေငွေကိုဖြစ်စေ၊ “ဤမည်သောအရပ်၌ရှိသော ဇူနှင့်၏
ရွှေငွေသည် အရှင်ဘုရားအတွက်ဖြစ်ပါခေါ်”ဟု မျက်ကွယ်၌ရှိသောရွှေ
ငွေကိုဖြစ်စေ၊ “အရှင်ဘုရားအတွက်”ဟုပြောဆို၍ စကားသက်သက်
ဖြင့်ငွေး၊ လက်အမှုအရာဖြင့်ငွေး၊ စွန်လွှာတ်အပ်သည်ကို ကိုယ်မှတ်တို့

၁၂

ဖြင့် ပပယ်ဘ စိတ်ဖြင့်လက်ခံသာယာခြင်းကို”ဥပနိက္ခိဗ္ဗသာဒီယန်
ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး ဥပနိက္ခိဗ္ဗသာဒီယန်အရ အပြစ်မဖြစ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို
ရေးခဲ့ပါ။

အဖြူ။ (၁) စိတ်ဖြင့်သာယာလျက် ခံယူလိုသော်လည်း ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် “မ
အပ်ပါ”ဟု ပထ်ဖြစ်သောရဟန်း၊ (၂) ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်မပထ်ဘ ၈၈
ကြော်သောစိတ်ရှိလျက် “ငါဝိဇ္ဇား မအပ်ပါ”ဟုပြော၍ မသာယာသော
ရဟန်းတို့ အာပတ်မသင့်ပါ။

အေး နိသုတ္တိဖြစ်သောရွှေငွေကို စွန်ပုံအစီအ စဉ်ကို ရေးခဲ့ပါ။

အဖြူ။ (၁) အဟံ ၁၉၇၅ ရုပိုယ် ပဋိုက္ခဟောသီး၊ လူဗုံ ၈၈ ဘဏ္ဍာ နိသုတ္တိယ်၊
လူမှာဟံ သယသု နိသာစွာမို့၊ ဟုဆို၍ သယာအလယ်၌ စွန်ရမည်။
(၂) ထိစွန်ရာအရပ်သို့ လုတေစိုက်ယောက်ယောက်လာလျှင် “ဒါကို သိပါ”
ဟုပြောဆိုရမည်။

(၃) ဒါယကာက အဘယ်ကိုအောင်ရပါဖည့်နည်းဟု ဖေးလျှင် “ထော
ပတ် စသည်တို့သည် ရဟန်းတို့အား အပ်စပ်ကုန်၏”ဟု ပြောဆိုရမည်။

(၄) ထောပတ်စသည်ရလာခဲလျှင် ရွှေငွေအလှုံးခံသောရဟန်းမှတ်ပါး
အခြားသောရဟန်းအားလုံး သုံးကောင်း၏။

(၅) ဒါယကာက အပ်စပ်သည်ကို မအောင်ယူလိုလျှင် “ဤရွှေငွေကို စွန်
လိုက်ပါ”ဟုပြောဆိုရမည်။

(၆) ထိ အွေငွေကို ထားခဲလျှင်ငွေး၊ ယူသွားလျှင်ငွေး၊ မတားဖြစ်ရပါ။

(၇) ရွှေငွေကိုထားခဲလျှင် အကိုင်းပါးရှိသောရဟန်းကို “ရုပိယဆုက
သမ္မတီ” ပေးရမည်။

(၈) သမ္မတီရသောရဟန်းသည် အမှတ်အသားပြုဘဲ မစင်ကဲသို့ ထိုငွေ

ငွေကို ရန်ရမည်။

အေး ရွှေငွေအလူခံသောရဟန်းအား အပြစ်ကြီးလေးပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး ထိုရွှေငွေကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာသော အပ်ပ်သောဝတ္ထုကို အမြားသူ က်စိုးကရ၍ တစ်ဆင့်ပေးလျှော့အပ်သောင်း၊ အဘက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ထိုအပ်ပ်သောဝတ္ထုမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော သစ်ပင် အရိပ်ကိုသောင်း၊ သုံးခွဲခြင်းငါမအပ်တော့ပါ။(သစ်ပင်ရိပ်ကိုပင် ပဋိရဟု ဆိုလိုပါသည်)

အေး ရုပိယဆျကရဟန်းသည် နေရာအမှတ်အသားဖြော် ရွှေငွေကိုရန် လျှင် မည်သည်အပြစ်ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေး ဒုဇူးအာပတ်သင့်ပါသည်။

(မှတ်ရှုက်) သံယာ, စေတိစသည်တို့အတွက် အလူခံလျှင်းင်း၊ ပူလဲ၊ ပတ္တမြားစသောဝတ္ထုကို အလူခံလျှင်းင်း၊ ဒုဇူးအာပတ်သင့်ပါသည်။

အေး ဤသိက္ဗာပုဒ်၌ ကြိယသမ္မတာန်, အကြိယသမ္မတာန်ဖြစ်ပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး ခံယူခြင်းဖြင့် သင့်ရောက်သောကြောင်း ကြိယသမ္မတာန်၊ ပယ်မြစ်မျှ ကို ဖြောက်သောကြောင်း အကြိယသမ္မတာန်ဖြစ်၏။

အေး အတရှာပရစတသိက္ဗာပုဒ်၏ အဂါတိုက် ရေးခဲ့ပါ။

ဖြေး (၁)ရွှေငွေဖြစ်ခြင်း၊ (၂)မိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း၊ (၃)ကိုယ်တိုင် ခံယူခြင်းစသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် အဂါ(၃)ပါးရှိ၏။

ရုပိယသံဝေါဘာရသိက္ဗာပုဒ်

အေး ရုပိယသိက္ဗာပုဒ်နှင့် ရုပိယသံဝေါဘာရသိက္ဗာပုဒ်တို့၏ တားပြုခိုချက်

၈၄

အထူးကိုရေးခဲ့ပါ။

၆၅။ ရုပီယသီက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိသဗ္ဗိုယဝ္မ္မာ၊ ဒုဇိုင်ဝ္မ္မာတို့ကို ခံယူမှတ်
တားမြစ်ပါသည်။ ရုပီယသံတော်က္ခာရသီက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိသဗ္ဗိုယ
ဝ္မ္မာ၊ ဒုဇိုင်ဝ္မ္မာတို့ကို လဲလှယ်ခြင်းကို တားမြစ်ပါသည်။
(ပြတ်ရွက်) ရုပီယသီက္ခာပုဒ်ဟုသည် စာတရာပသီက္ခာပုဒ်ကိုခေါ်ပါသည်။

အာပတ်ဆုံးဖြတ်ပုံအရာပု

ကရာင်းသု၊ ဝယ်သုနှစ်ဦးတို့တွင် တစ်ပက်ဖက်၌ နိသဗ္ဗိုယဝ္မ္မာပံ
လျှင် နိသဗ္ဗိုပါခိုက်အာပတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဒုဇိုင်ဝ္မ္မာသု
ပါဝင်လျှင်ကား ဒုတ္ထုတ်အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၆၆။ ဤသီက္ခာပုဒ်၏ အဂါတို့ကို ရရတွက်ပြပါ။

၆၇။ (၁)လဲလှယ်သပ်သောပစ္စည်းဝ္မ္မာ၊ လဲလှယ်ကြောင်းပစ္စည်းဝ္မ္မာနှစ်ဦး
တို့တွင် တစ်ခုခုဘက်၌ ဧရွှေငွေဖြစ်ခြင်း၊ (၂)လဲလှယ်ခြင်း ဟူ၍
အဂါနှစ်ဦးရှိပါသည်။

ကယဝိက္ခာယသီက္ခာပု

၆၈။ ရုပီယသံတော်က္ခာရသီက္ခာပုဒ်နှင့် ကယဝိက္ခာယသီက္ခာပုဒ်တို့၏ လာ
သော နာမာပွဲကာရကနှစ်ဦးအထူးကို ရေးခဲ့ပါ။

၆၉။ ရုပီယသံတော်က္ခာရသီက္ခာပုဒ်၌ တန်ဆာပြုလုပ်အပ်ပြီးသောဧရွှေငွေ၊
ပြုလုပ်အပ်သေးသောဧရွှေငွေ စသည်ပြားသော အကပိုယဝ္မ္မာကို ယူရ
ပါသည်။

ကယဝိက္ခာယသီက္ခာပုဒ်၌ သကိုန်းစသောကပိုယဘဏ္ဍာကို ယူရပါ
သည်။ ဤသို့မှာမာပွဲကာရကနှစ်ဦးပါသည်။

အေး။ ကယနှင့်ဝိဇ္ဇာသတူးကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဒြေး။ “ဉှုံဝေါးဖြင့် ဉှုံဟာကိုပေးပါ”၊ “ဉှုံဟာကို ယူပါ” လဲပါ၊ ဝယ်ပါ”
ဟုပြခဲ့ဖြီး သုတစ်ပါး၏ကပ္ပါယာလွှာကိုယူခြင်းသည် “ကယ”မည်၏
ပိမိ၏ ကပ္ပါယာလွှာကို ပေးခြင်းသည် ‘ဝိဇ္ဇာ’မည်၏။

အေး။ ဉှုံသီကွာပုဒ်၌ အဘယ်သုနှင့်လဲလှယ်ခြင်းကို ယူရပါသနည်း။

ဒြေး။ သိတင်းသုံးပေါ်ပါးဦးမှတစ်ပါး အခြားမည်သုနှင့်ပဆို ကပ္ပါယာလွှာ
အချင်းချင်း လဲလှယ်ခြင်းကို ယူရပါသည်။ ထိုသီလဲလှယ်လျှင်
အမေ့ပစ္စည်းပင် ဖြစ်စေကာ၊ နိသာဂိပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

အေး။ ရုပီယ၊ ရုပီယသံဝဝါဟာရ၊ ကယဝိဇ္ဇာသီကွာပုဒ်သုံးရတို့၏
နိသာဂိပါယဝေါးဖြင့်ရပည်စန်ရာအတူးကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဒြေး။ ရုပီယ၊ ရုပီယသံဝဝါဟာရသီကွာပုဒ်တို့၏ သံယာအလယ်၌သာ
စွန့်ရပါသည်။ ကယဝိဇ္ဇာသီကွာပုဒ်၌ကားသယာ၊ ဂိတ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ဦးဦးထဲ့၍ စွန့်ရပါသည်။

အေး။ ကယဝိဇ္ဇာပြုလုပ်ရာ၌ စွန့်ရပည်ဝေါးကောင်ရားရှိ / မရှိဖြစ်ခဲ့သော်
အဘယ်သီပြုလုပ်ရပါသနည်း။

ဒြေး။ စွန့်ရပည်ဝေါးပွဲည်းထင်ရားရှိလျှင် ဝေါးကိုစွန့်ဖြီးမှသာ ဒေသနာ
ကြားရပါသည်။ ဝေါးထင်ရားမရှိလျှင်ကား ပါစိတ်အာပတ်ကိုသာ
ဒေသနာကြားရပည်း။

(မှတ်ရှုက်) “ဒီဟာတဲ့၍ ဒါလုပ်ပေးပါ”၊ “ဒီဟာယူ၍ ဒါလုပ်ပေးပါ”ဟု
တစ်ဆက်တည်းခိုင်းလျှင် ကယဝိဇ္ဇာဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရမည်။

၈၆

အေ။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်မသင့်စသာပုရှိဖြစ်များကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဓမ္မ။ (၁) ဤပစ္စည်းဘယ်လောက်တန်သလဲဟု တန်ဘိုးကို အေးစသာရဟန်း

(၂) ဇွဲသည်ဝသော ပစ္စည်းရှင်မှတစ်ပါး အခြားသော အောက်ထိခုံးအားဖြင့် ဇွဲသည်၏သား၊ ညီဝသူတို့ကို ကပ္ပါယပြုလုပ်ခိုင်း၍ “ဤပစ္စည်းဖြင့် လဲလေးစိုးပါ”ဟု ပြောသောရဟန်း

(၃) ငါမှာ ဤပစ္စည်းရှိ၏၊ ဤပစ္စည်းဖြင့် ငါတို့အား အလိမ့်ဟု ပြော၍ ရလာသည်ကို ယူသောရဟန်း။

(၄) သီတင်းသုံးစပ်၏ငါးပို့နှင့် လဲလှယ်သောရဟန်း။

(၅) ဉာဏ်ကရဟန်းစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

(လိပ်နှစ်အာရုံး) အကုန်းယဝ္မာအချင်းချင်းစသည်ငှင့်၊ အကပိုယ ဝ္မာအိုင်း ကပ္ပါယဝ္မာကိုသော်ငှင့်၊ လဲလှယ်လျှင် ရပိုယသံဝါဟာရ သီက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပါသည်။

ကပ္ပါယဝ္မာအချင်းချင်း လဲလှယ်လျှင်ကား ကယဝိရွှေယသီက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်ပါသည်။

အေ။ ကယဝိရွှေယသီက္ခာပုဒ်၏ အဂါတို့ကို ရရှိက်ပြပါ။

ဓမ္မ။ (၁) လဲလှယ်သောပစ္စည်း၏ ကပ္ပါယဝ္မာဖြစ်ခြင်း၊ (၂) သီတင်းသုံး

စပ် မဟုတ်ခြင်း၊ (၃) ကယဝိရွှေယသောသုံး ရရှိခြင်း၊ ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိပါသည်။

ဇွဲကောလာမဝင်ပြုး၏

ပဏ္ဏဝင် +ပဏ္ဏသီက္ခာပုဒ်

အာယ်သပိတ်ကို အပိုသပိတ်(အတိရေကပတ္တ)ဟုခေါ်ပါသနည်း။

၆၅။ အမိဋ္ဌနှင့်, ဝိကဗ္ဗာမပြုရသေးသောသပိတ်ကို အပိုသပိတ်(အတိ
ရောပတ္ထ)ဟုခေါ်ပါသည်။

၆၆။ သပိတ်(၉)လုံးတိုကို ရေတွက်ပြပါ။

၆၇။ ဥဇ္ဈာဒသပိတ်, မဏီမသပိတ်, ဉာဏ်ကသပိတ်ဟုသော မူလသပိတ်
သုံးလုံးတို့တွင် တစ်လုံးတစ်လုံး၌ (၁)ဥဇ္ဈာဒသပိတ် (၂)ဥဇ္ဈာဒ္ဓန
သပိတ်၊ (၃)ဥဇ္ဈာဒ္ဓာပကသပိတ်ဟု ဥဇ္ဈာဒသပိတ်၏သုံးလုံး၊
(၄)မဏီမသပိတ် (၅)မဏီဥဇ္ဈာဒ္ဓာပိတ် (၆)မဏီဘောမကသပိတ်ဟု
စု၍ဖသပိတ်၏သုံးလုံး၊

(၇)ဉာဏ်ကသပိတ် (၈)ဉာဏ်က္ဇာဒသပိတ် (၉)ဉာဏ်ကောမကသပိတ်
၏၇ ဉာဏ်ကသပိတ်၏သုံးလုံး၊ ဤ၏၉(၉)လုံးဖြစ်ပါသည်။

၆၈။ ဥဇ္ဈာဒသပိတ်၏ အရွယ်အစားပမာဏကို ရေးခဲပါ။

၆၉။ ကောင်းစွာပထောင်း၍ သန့်ရှင်းသော မကျိုးမပြတ်သော သာလေးဆန်
ဟောင်း မဂေတိုင်းကွမ်းအား နှစ်ကွမ်းအား(ဆန်တစ်ပြည့်)ကို မမာလွန်း၊
မပျော်လွန်း၊ မပတ္တေးမခဲ့၊ သန့်ရှင်းပြီး သင်းခွေးနှစ်းအင့်နှင့်တုဇ္ဇာင်
ထမင်းရောမင့်ဘဲ ချက်အပ်သောထမင်းကို သပိတ်၏အကုန်ထည့်ကာ
မပြစ်လွန်း၊ မကျွေလွန်းသော လက်ကော်၍ရသောဆွမ်း၏ လေးစိတ်စိတ်
ပမာဏရှိပေးသော ပဲနောက်ဟင်းကိုထည့်ရမည်။

ဆွမ်းလုပ်တိုင်းအား လျှော့ပြီး နောက်ဆုံး ဆွမ်းလုပ်တိုင်အောင်
လောက်ငသော ငါး၊ အမဲဝသော ဟင်းလျှောကိုလည်း ထည့်ရမည်။

အားလုံးထည့်ပြီးလျှင် သပိတ်နာမ်းရှစ်၏ အောက်အနားရရှိနှင့်
ညီးသောင်ဆန်လျှင် “ဥဇ္ဈာဒသပိတ်”ဟု ခေါ်ပါသည်။

၈၈

(အကျဉ်းဆုံး) ဆန့်တစ်ပြည်ကိုချက်ချွဲရသော ထမင်းနှစ်ပြည်၊ လက်
ကော်ချွဲရသော ပဲဟင်းတစ်ခွဲက်သား၊ ငါးအပဲစသောဟင်းလွှာ
တစ်ခွဲက်သား၊ အားလုံးအပါင်း သုံးပြည်ဆန့်စသာသပါတ်သည် “ဥဇ္ဈာဒ
သပါတ်”မည်၏။

သပါတ်နာမ်းရှစ်၏ အအက်အမှားရရှိကို ဝက္ခာ၍ မိုးဝမာဏ်လျက်
(ဂ)ရွှေရွှေတက်လျက် တည်ခဲ့သော “ဥဇ္ဈာဒ္ဓမကသပါတ်”ဟုခေါ်ပါသည်။

သပါတ်နာမ်းရှစ်၏ အအက်အမှားခြော့သူ မရောက်ဘဲ သပါတ်
အတွင်း၌သာ ဆွမ်းတည်ခဲ့သော ငှင်းသပါတ်ကို “ဥဇ္ဈာဒ္ဓမ္မသပါတ်”
ဟု ခေါ်ပါသည်။

အေ။ မဖိုးမသပါတ်၊ ဉာဏ်သပါတ်တို့၏ ပမာဏကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဒြေ။ ဥဇ္ဈာဒသပ်တ်၏ ထက်ဝက်ပမာဏရှိသာသပါတ်သည် “မဖိုးမ
သပါတ်”မည်၏။ ငှင်းမဖိုးမသပါတ်၏ ထက်ဝက်ပမာဏရှိသာ
သပါတ်သည် “ဉာဏ်သပါတ်”မည်၏။

(မတ်ရှုက်) ဉြင်းသာ မဖိုးမဥဇ္ဈာဒ္ဓ၊ မဖိုးမမာမက၊ ဉာဏ်ရွှေရွှေ၊
ဉာဏ်ကောမက၊ သပါတ်လေးလုံးတို့ကိုလည်း အထက်ပါနည်းအတိုင်း
မှတ်သားရမည်။

အေ။ သပါတ်ဖြစ်ပါလျက် သပါတ်မစေစုံတိုက်သော သပါတ်ကိုရရှိခဲ့ပါ။

ဒြေ။ ဥဇ္ဈာဒ္ဓသပါတ်နှင့်ဉာဏ်ကောမကသပါတ်တို့သည် သပါတ်ဖြစ်
သော်လည်း သပါတ်မခေါ်စုံတိုက်သော သပါတ်မည်ပါသည်။

ငှင်းသပါတ်(၂)လုံးကို အစိုးဗာန်၊ ဝက္ကပ္ပနာ မတင်ရပါ။ ဉြင်းသာ
သပါတ်(၇)လုံးတို့ကိုသာ ပမာဏယွေ့ဖြစ်၍ အစိုးဗာန်၊ ဝက္ကပ္ပနာဖြေရ
ပါသည်။

သေး သပိတ်အပြားကို အတိဘာဒါအားဖြင့် ရေတွက်ပြပါ။

ကြံး (ခ)သပိတ် (ဂ)မြေသပိတ်ဟု အတိဘာဒါအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိပါသည်။

သေး ငါးရှစ်လာသောသပိတ်ကို အစိုးနှင့်တင်စရာလို့၊ မလို့ ငရေးခဲပါ။

ကြံး အစိုးနှင့်တင်စရာမလိုပါ၊ အဘိုးအခပေးရန် တစ်ချင်းစွေးမျှကျော်စုံသေးလည်း အစိုးနှင့်တင်စရာမလိုပါ။

သေး သပိတ်အပောင်းကို ပစ္စခီရိုပြုလိုလျှင် သပိတ်အသစ်ကို အဘယ်ကဲ့သို့ပြုရပါမည့်နည်း။

ကြံး ဗြဲမံ ပစ္စုံ တုယ့် ဝိကပွဲမိ ဟု ဝိကပွဲမာပြုရမည်။

သေး သပိတ်(၁၀)လုံးရသောရဟန်သည်၊ အားလုံးကို ဖီမီချည်းသာ သုံးလိုလျှင် အဘယ်ကဲ့သို့ပြုလုပ်ရပါမည့်နည်း။

ကြံး သပိတ်တစ်လုံးကို အစိုးနှင့်တင်၍ စုံက်တစ်စုံမြှုပ် ထိုသပိတ်ကို ပစ္စခီရိုပြုပြီး၊ အခြားစုံက်တစ်လုံးကို အစိုးနှင့်တင်သောနည်းဖြင့် အနှစ်တစ်ရာတိုင်တိုင်ဆောင်ယူသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။

သေး ပည်သည့်စုရာ၌ ပည်မျှလောက်သောအပေါက် ပေါက်လျှင် အစိုးနှင့်ကျော်ပါသနည်း။

ကြံး သပိတ်နောင်းရှစ်မှုအောက်၌ လက်နှစ်သစ်ရှိသောအရပ်မှစ၍ ပည်သည့်နေရာ၌ပေါ် ဆပ်ဆန်ထမင်းလုံး တွက်လောက်ရုံးမျှ ပေါက်လျှင် အစိုးနှင့်ကျေပါသည်။ ထိုသပိတ်မျိုးကို အစိုးနှင့်တင်စရာမလိုပါ။

၉၀

ထိအပေါက်ကို ဘဝထေးပြီးမှ အစိုးန်တင်ရပါသည်။

ဦးပဋိမန္ဒာနပတ္တသိက္ခာပ်

အေး လုံးဝအဖွဲ့အတုပ်မရှိသောသပိတ်ကို “ဦးပဏ္ဍာန္ဒာနပတ္တ”ဟု ၈၈။ မျှင်ပါသလေ။

ဖြော အချင်းခပ်သိမ်း အဖွဲ့အတုပ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင် ငါ့ဖွဲ့ပြည့်သေးသည်အတွက် “ဦးပဏ္ဍာန္ဒာနပတ္တ”ဟု။ မျှင်ပါသည်။

အေး ငါ့ဖွဲ့ရှိသောသပိတ်ကိုသပိတ်ဟု ၇၇၁မျှင်ရေးခဲ့ပါ။

ဖြော ဦးပဏ္ဍာန္ဒာနပတ္တ ဟုဟောတော်မှုအပ်သောကြောင် ငါ့ဖွဲ့ရှိသော သပိတ်နှင့် ငါ့ဖွဲ့ ဖွဲ့လောက်သောအရပ်ရှိစသာသပိတ်သည် သပိတ် မမည်တော့ပါ။

အေး ကွဲအက်သောသပိတ်ကို အာယ်ကဲသို့ ဖွဲ့တပ်ရပါသနည်း။

ဖြော နာမ်းရှစ်မှ အောက်၌ လက်နှစ်သိမ်ပမာဏရှိလျှင် တစ်ဖွဲ့ဖွဲ့တပ် ရပါသည်၊ ထိသို့ဖွဲ့တပ်ရာ၌ ကွဲအက်ဇကြာင်း၏ အောက်အစွမ်း၌ သပိတ်တွင်းရှုံးကျော်ဖြင့် ဖေါက်၍ မီးဖုတ်ပြီး ချည်ကြိုး၊ လျှော်ကြိုး၊ သလွှာမည်းချည်မျှင်ကြိုး၊ ကျော်တစ်လို့ဗျိုးပြင် ဖွဲ့တပ်ရပါသည်။ ထိဖွဲ့တပ်သောနေရာ၌ ဆွမ်းစသောအာမိသများ မပြုကပ်ခြင်းနှင့် သလွှာပြားပြင်သော်ငှင့်၊ အငေးတစ်လို့ဗျိုးပြုင်မှသော်ငှင့်၊ စုံအုပ်ထား ရမည်။

အေး သပိတ်ကို ရုံးပြင်းဖေါက်၍သာ ဖွဲ့တပ်ကောင်းပါသလေ။

ဖြော သိမ်မွေ့သေး၊ ကျော်တပ်သော အပေါက်ကို ဖေါက်၍သော်ငှင့်၊ တင်လကို

ပါးဖြင့်ချက်၍ ကျောက်မှုန်ဖြင့် အထေး၍သော်ငှင့်၊ ပြုလုပ်ကောင်း
ပါသည်။

အေး သပိတ်ကဲအက်ကြောင်းနှင့် ဖွဲ့တုပ်မှု အပိုင်းအခြားကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဓမ္မာ လက်နှစ်သစ်ပမာဏရှိသော ကဲအက်ကြောင်းနှစ်ခုရှိလျှင်ငှင့်၊ ကဲအက်ကြောင်းရာတစ်ခုတည်းပင် လက်လေးသစ်ပမာဏရှိလျှင်ငှင့်၊ နှစ်ဖွဲ့ဖွဲ့တုပ်ရပါသည်။ ကဲအက်ကြောင်းရာ သုံးခုရှိလျှင်ငှင့်၊ တစ်ကြောင်းတည်းပင် လက်ခြောက်သစ်ရှိလျှင်ငှင့်၊ သုံးဖွဲ့ဖွဲ့တုပ်ရပါသည်။ ကဲအက်ကြောင်းရာ လေးခုရှိလျှင်ငှင့်၊ တစ်ကြောင်းတည်းပင် လက်ရှုစ်သစ်ပမာဏရှိလျှင်ငှင့်၊ လလေးဖွဲ့ဖွဲ့ရပါသည်။

ကဲအက်ကြောင်းရာ ငါးခုရှိသောသပိတ်သည်ငှင့်၊ တစ်ကြောင်းတည်းပင် လက်ဆယ်သစ်ရှိသောသပိတ်သည်ငှင့်၊ ဖွဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ မဖွဲ့သည်ဖြစ်စေ သပိတ်ဟုပင် ပဝေါးထိက်တော့ပါ၊ အခြားသပိတ်အသစ်ကို တောင်းနိုင်ပြီ။

အေး သံသပိတ်၌ အခြားသောသပိတ်အသစ်ကို တောင်းခွင့်ရသောရဟန်း၊ တောင်းခွင့်မရသေးစသာရဟန်းတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဓမ္မာ သံသပိတ်၌ ငါးပေါက်သော်ငှင့်း၊ ငါးပေါက်ထက်ပို၍သော်ငှင့်း၊ ပေါက်ခဲ့လျှင် သုံးမှုန်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရှိဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သံပြားရိုင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြောပြစ်ညက်ညာအောင် ဖွဲ့တုပ်အထေး၍ရှိလျှင် ထိသပိတ်ကိုသာသုံးရမည်၊ အခြားသပိတ်ကို မစုတောင်းရပါ။

အပေါက်တစ်ပေါက်တည်းပင်ပြစ်သော်လည်း အလွန်ကြီးကျယ် စွဲလျှင် သံပြားရိုင်းဖြင့် ဖွဲ့၍သော်မှ ပြောပြစ်ညက်ညာမှု မရှိခဲ့သော ဆွမ်းစေသော အာဖိသများ ဤကပ်နိုင်သည့်အတွက် မအပ်တော့ပါ။

၉၂

အခြားသပိတ် တောင်းမျိုး၏။

အေး သပိတ်ကို ပတောင်းသင့်ဘဲနှင့် တောင်းခဲ့လျှင် သင့်နိုင်သော အပတ်နှင့် စွန့်ရှုပည်စေရာကို ရရှိခဲ့ပါ။

ကြံး တောင်းခြင်းလူလျှပေယာဂေကြောင် ၍ ကုဇ္ဇားအပတ်သင်၏၊ ရခြင်းခြင်း နိသဗ္ဗိသင့်ပါသည်။ “ဘီကျေပရိသာယနိသဗ္ဗိတဗ္ဗာ” ဟုဟောတော်များသောဂေကြောင် ထိုသပိတ်ကို သယာအလယ်ဆုံးသာ စွန့်ရှုပါသည်။

အေး သပိတ်ကိုစွန့်ရှု၍ သယာတော်များ၏ ကျင့်ဝတ်တို့ကို ရရှိခဲ့ပါ။

ကြံး (၁)သယာတော်များသည် မူလကပင် အဓိက္ခာန်တင်ပြီးဖြစ်သော ပို မိမိတို့၏ သပိတ်ကိုယျှော်စည်းဝေးရှုပည်။

(၂) ပတ္တုဂါဟာပကသမျှတိရသောရဟန်းသည် တောင်းအပ်သော နိသဗ္ဗိသပိတ်၏ ထင်ရှုးရှိသောရာတ်ကို လျှောက်ထားပြောဆိုပြီး ပထောက်ကြီးအား အလျှော့ရန် ပြောဆိုရမည်။

(၃) ပထောက်ကြီးက သပိတ်အသစ်ကို ယူခဲ့လျှင် ပထောက်ကြီး၏ သပိတ် အဓိက္ခာင်းကို ဒုတိယပထောက်အား ယူဝေစသာနည်းဖြင့် အင်ယ် ဆုံးရဟန်းတိုင်အောင်ယူဝေရမည်။

(၄) အင်ယ်ဆုံးရဟန်းစွန့်အပ်သော မာာက်ဆုံးသပိတ်ကို သပိတ် တောင်းသောရဟန်းအား ပေးရှုပည်။

အေး စွန့်အပ်သောသပိတ်ကိုပယ္ဗြိုင်းခြင်ာင် ၍ အပြစ်ပဖြစ်နိုင်ပုံနှင့် ဖြစ်နိုင်ပုံကို ရရှိခဲ့ပါ။

ကြံး ထိုစွန့်အပ်သောသပိတ်ကို ပန်စ်သက်သောဂေကြောင်းငှင့်၊ အလိုနည်း

ခြင်း အပိုဒ္ဓတာရှယ်ကြောင့်ငွေး၊ မယုလျှင် အပြစ်ပဖြစ်ပါ။
သပိတ်တောင်းသောရဟန်အပေါ်၌ သမားငဲ့အားဖြင့် မယုလျှင်ကား
ခုံလွှာအာပတ်သင့်ပါသည်။

အေး။ အဘယ်သပိတ်ကို ပတ္တေပရီယန္တဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ဧပြီ။ ဝည်းဝေးသောသုတေသန အငယ်ဆုံးရဟန်သည် ရန်အပ်
သော သပိတ်သည် ပတ္တေပရီယန္တမည်၏။

အေး။ သပိတ်တောင်းသောရဟန်သည် နောက်ဆုံးသပိတ်(ပတ္တေပရီယန္တ)
ကို အဘယ်ကဲ့သို့ သုံးခွဲရပါသနည်း။

ဧပြီ။ ပတ္တေပရီယန္တသပိတ်ကို စတောင်းလာသောသပိတ်အသစ်ကဲ့သို့ ရိုရို
စသသေ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သုံးခွဲရမည်။ အကယ်၍ထိနောက်ဆုံး
သပိတ်ကို စက်ဆပ်ရှုရာသည်ဖြစ်၍ မထားသင့်သောအရပို့ ထားခဲ့
လျှင်ငွေး၊ မသုံးခွဲသင့်သောနည်းဖြင့် သုံးခွဲလျှင်ငွေး၊ သူတစ်ပါးအား
ပေးစွာနဲ့လျှင်ငွေး၊ ခုံလွှာအာပတ်သင့်၏။

အေး။ ဤသိက္ဗာပုဒ်၌ နိသုဂ္ဂါရိတ်အာပတ် တစ်ရာသင့်နိုင်ပုံ၊ ဖြစ်နိုင်
ပုံကို ရရှိခဲ့ပါ။

ဧပြီ။ မတောင်းကောင်းသောသပိတ်တို့သည်-

(၁)အမန္ဒမပတ္တ	(၂)ကောမန္ဒမပတ္တ	(၃)ခိုမန္ဒမပတ္တ
(၄)တိုဗန္ဒမပတ္တ	(၅)စတုဗန္ဒမပတ္တ	(၆)အမန္ဒနောကာသပတ္တ
(၇)ကောမန္ဒနောကာသပတ္တ	(၈)ခိုမန္ဒနောကာသပတ္တ	(၉)တိုဗန္ဒနော ကာသပတ္တ
(၁၀)စတုဗန္ဒနောကာသပတ္တ		အားဖြင့် ဆယ်လုံးရှိရာ

၆၄

တစ်လုံးလုံးကို မူတည်၍ ဆယ်လုံးစီကို တောင်းသော အားဖြင့် နိသဗ္ဗာပါဝီတဲ့အပတ် တစ်ရာသင့်နိုင်ပါသည်။

အော် ရှုံးသိက္ခာပါဒ်၏ အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ထုတ်ပြပါ။

ကြော် (၁) သပိတ်ပျောက်သောရဟန်း (၂)သပိတ်ကွဲသောရဟန်း
 (၃)မိမိ၏ဉာဏ်က, ပဝါရိတွေ့ တောင်းသောရဟန်း (၄)အခြား
 သုသတ္တက် ဉာဏ်၊ပဝါရိတယ် တောင်းသောရဟန်း (၅)ထိအဗြားသူ
 အတွက်ပင် ထိသု၏ ဉာဏ် ပဝါရိတယ် တောင်းသောရဟန်း
 (၆)မိမိဉာဏ်ဖြင့် ခံယူသောရဟန်း (၇)ဉာဏ်ကရဟန်း စသည်တို့ ဖြစ်
 ပါသည်။

အော် ဦးမပဋိမစ္စမသိက္ခာပါဒ်၏ အရိုက်တို့ကို မရတွက်ပြပါ။

ကြော် (၁)အဓိဋ္ဌာန်တင်လောက်သော သပိတ်၏ ငါးမွှဲမပြည့်ခြင်း (၂)မိမိ
 အတွက်ဖြစ်ခြင်း (၃)မိတ်မန်သုကို တောင်းခြင်း (၄)တောင်းသူဖြင့်
 ရခြင်း ဟူ၍ အရိုက်လေးပါးဖြစ်ပါသည်။

ဘေသူ သံက္ခာပါဒ်

အော် အကပ်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင် ကိုင်ယူးပီးထားအပ်ကုန်သော ထောပတ်
 စသည်တို့သည် ခုနှစ်ရက်လွန်လျှင် နိသဗ္ဗာထိုက်, မထိုက် ရေးခဲပါ။

ကြော် အကပ်မခံဘဲ 'ကိုယ်တိုင် ကိုင်ယူသော ထောပတ်စသည်တို့သည်
 သုံးဆောင်ခြင်းငါး' မထိုက်တော့သောကြောင့် (၇)ရက်လွန်စသည်လည်း
 နိသဗ္ဗာထိုက်ပါ။ "ပဋိသာယနိယာနီ" ဟုသောပါ၌ကို ထောက်ပါ။

အော် ဘေသူနှစ်အရ အေးအတွက်အသုံးမပြုသော ထောပတ်စသည်တို့ကို

ဘေသန(စေး)ဟု အော်နှင့်၊ မအော်နှင့်ရေးခဲ့ပါ။

ကြံး ဆေးအတွက်သုံးသည်ဖြစ်စေ၊ မသုံးသည်ဖြစ်စေ၊ ဘေသန(စေး)ဘက်ဝင်သောအား)ဟု အော်ဝေါထားသောကြောင့် ဘေသနဟုပင် အော်ထိုက်ပါသည်။

အယူ သပ္ပါဒသည်တို့၏ အရကို ရေးခဲ့ပါ။

ကြံး ထောပတ်နှင့် ဆီး(သပ္ပါ၊ နဝန်တာ)တို့၏အရ အသားစားကောင်းသော စွားစေသောသွေ့ဝါတို့၏ ထောပတ်၊ ဆီးကို ယူရပါသည်။ ထို(တော်)အရ နှစ်းစေ၊ စုန်ညင်းစေ၊ သစ်ပည်စည်စေ၊ ကြော်ဆွဲစေ၊ အဆီးစသည်တို့မှ ဖြစ်စေအပ်၊ ထုတ်ယူအပ်သော ဆီကို ယူရပါသည်။

မွား(မစု)အရ-ယူးကောင်တို့ဖြူအပ်စသာယူးရည်ကိုသာ ယူရပါသည်။ တော်လ်(ဟထီတာ)အရ-ကြော်ရည်မှစ၍ မချက်အပ်သေးသည်ဖြစ်စေ(ကြော်ရည်သိမ်းကိုဆိုလိုသည်) ဝွေး(အဖတ်)မပါဘူး ချက်အပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကြော်အထူးပြုအပ်သော(ကြော်နှင့်သွေး)ပစ္စည်းအားလုံးကို ယူရပါသည်။

အယူ စွားနှုံးစေသောဝွေးကို အကပ်ခံ၍ ထောပတ်စသည်ချက်ထားသည် ကို စုနှစ်ရက်လွန်လွှင် အာပတ်သင့်၊ ပသင့်ရေးခဲ့ပါ။

ကြံး စွားနှုံးကိုယ်တိုင်အကပ်ခံ၍ ထောပတ်စသည်ချက်ထားလွှင် စုနှစ်ရက်လွန်စသောည်းအာပတ်မသင့်ပါ။ (အကြောင်ကား)တာနိုင် ပဋိဂ္ဂဟတ္ထာအရ ထောပတ်စသောအေးပစ္စည်းကိုသာ ယူရ၍ ထိုအေးပစ္စည်းတို့၏တည်ရာဖြစ်သော စွားနှုံးစသည်ကို မယူရသောကြောင့်တည်း။

၉၅

ဓာတ် အဆိုခဲ့ပြစ်သော ဆီကို ကိုယ်တိုင်ချက်လျှင် ဆပ်, မဘပ်ရရေးခဲ့ပါ။

ဓာတ် အဆိုခဲ့ပြစ်သော ဆီကို နံက်ချိန်၌ အကပ်ခံခြင်း, ချက်ခြင်း, ဝစ်ခြင်း၊ စသည်ကို ပြုလုပ်လျှင် သတ္တာဟာကာလိကဆီကို သုံးဆောင် နည်းဖြင့် သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

ဓာတ် အဆီကိုချက်၍ သာယ်ကဲသိုံး သုံးဆောင်ရပါသည်။

ဓာတ် လုပ်းအဆီမှတပါး အဆီအားလုံးကို နံက်အခါ အကပ်ခံ၍ ကိုယ်တိုင် ချက်ပြီး ထုတ်ယူအပ်သော အဆီကို (ဂ)ရက်ပတ်လုံး ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် မဇရာဘဲ သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

လူ, သာမဏေက ချက်ပေးလျှင်ကား အကပ်ခံသောနေ့ နံက်ပိုင်း၌ ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် ရော၍မှားကောင်းပါသည်။

ဓာတ် ယာဝကာလိကဝါးကို ကိုယ်တိုင် ချက်ကောင်း / မချက်ကောင်း ရရေးခဲ့ပါ။

ဓာတ် အဆိုခဲ့ပြစ်သော ဆီ(ဝသာတေလ)မှတပါး နှိုးရည်စသော ယာဝကာလိကဝါးကို ရဟန်းကိုယ်တိုင် မချက်ကောင်းပါ။

ယာဝကာလိကဝါး လုံးဝပါအောင် သီးခြားထုတ်အပ်ပြီးသော ထောပတ်, ဆီဦးတို့ကိုကား ရဟန်းကိုယ်တိုင် ချက်ကောင်းပါသည်။

သို့သော် ထိုကိုယ်တိုင်ချက်ထားသော ထောပတ်, ဆီဦးကို ထိုင့် နံက်ပိုင်းမှပင် ဆွမ်းစသော အာမိသနှင့် ရော၍မှားကောင်းပါ။

ဓာတ် ဆေးပစ္စည်းအကပ်ခံမှုနှင့် သုံးခွဲပုံကို ရရေးခဲ့ပါ။

ဓာတ် ပုရောဘွာအခါ အကပ်ခံသော ဆေးတို့သည် ထိုနေ့နံက်ပိုင်း၌ အာမိသနှင့်တက္က သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

ပစ္စာဘတ္ထအခါမှုပြုကာ၊ ထိနေနဲ့က်ပိုင်းက အကပ်ခံအပ်သော
ဆေးတို့သည်၏၏၊ မျန်းလွှဲပိုင်း၌ အကပ်ခံအပ်သော ဆေးတို့သည်၏၏၊
အာမိသမပါဘဲ သုံးဆောင်ကောင်း၏။

အေး အနာလိမ်းရန်ဖြစ်သော ထောပတ်စသော ဆေးတို့သည် ၈၂(၇)ရက်
လွန်လျှင် အာပတ်သင်နှင့်ပါသလော။

၅၆။ ပရီဘူးနှင့်တဗ္ဗာနဲ့ ဟုပောက်တော်မူသောကြောင်း ၈၂(၇)ရက်လွန်သော
လည်း အာပတ်မသင့်ပါ။

အေး ဆီကြိတ်ရန် အကပ်စထားသော ယာဝိုင်ကဖြစ်သော မှန်ညွှန်း။
ကြက်ဆုဇ္ဇာသည်ကို အဘယ်ကဲသိုးသုံးစွဲရပါသနည်း။

၅၇။ ယာဝိုင်ကဆီကြိတ်ပစ္စားတိုကို ဆီကြိတ်ရန် အကပ်ခံပြီး ထိနေနဲ့
မှာပင် ဆီကြိတ်ဖြစ်သော ၈၂(၇)ရက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်ကောင်း၏။
ခုံတိယနေ့မှ ဆီကြိတ်ဖြစ်လျှင် ၈၂(၆)ရက်သုံးဆောင်ကောင်း၏။
ဤသို့လျှင် အကပ်ခံပြီးမနာက် ၈၂(၇)ရက်နေ့ရောက်မှ ဆီကြိတ်ဖြစ်သော
ထိနေတစ်ရက်သာ သုံးဆောင်ကောင်း၏။

အာရုံတက်သွားလျှင်ကား နိသုဂ္ဂပါစိတ်အာပတ်သင်၏။ အကပ်ခံ
ပြီးမနာက် ၈၂(၈)ရက်မြောက်နေ့မှ ဆီကြိတ်လျှင် မစားသုံးထိုက်တော့ပါ။
သို့သော် နိသုဂ္ဂဝုံးပဟုတ်သည့်အတွက် ခေါင်းလိမ်းသိုံးသော
ဓမ္မာကိုယ်အပြင်ပ၌ သုံးဆောင်ခြင်း၌ အပ်စပ်၏။

အေး နိသုဂ္ဂဖြစ်၍ စွန်းအပ်သော သတ္တာဟကာလိကဆေးကို ပြန်ရလျှင်
စားကောင်းပါသလော။

၅၈။ စွန်းပြီး၍ ပြန်ရသော သတ္တာဟကာလိဆေးကို အနာဝသည်လိမ်း၏၄၄၄၏။

၁၁: မျှော်စွဲငြင်းငြိုင်းငြင်း မအပ်တေဘာ့ပါ။
 ဖီ: ထွန်းရှုံးအတွက်ငြင်းငြင်း။ မည်းနက်သောအဆင်းအတွက်ငြင်းငြင်း။ ပြုလုပ်ကောင်း၏။

၆။ နိသရိပြင်သောအေးပစ္စည်းကို တောက်ငါးအောင် အဘယ်ကဲ့သို့
ပြုလုပ်ရပါသနည်း။

၆၅။ ငဲကွက်မျှဖုန့်သဲ (လျ,သာမဏေအား) ပေးစွန်ရပါသည်။ ထိုသို့ပေးစွန်ပြီး၍ ပြန်ရလျှင်ကား အေးခြင်းငါ အပ်၏။

ଓয়েলার দীপ বিজ্ঞাপন

ଯେ କୁଣ୍ଡଳାରୀଙ୍କ ଆଚ୍ୟନ୍ତିର ଆଚ୍ୟନ୍ତିର ଦ୍ୱାରା
ଆଚ୍ୟନ୍ତିର ପରିବହନ କରିଲାମାରୀଙ୍କ ଆଚ୍ୟନ୍ତିର ଦ୍ୱାରା

၅၆။ နယ်လပြည့်ကျော်တာစ်ရက်မှစ၍ တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နဲ့ ထိုင်အောင် ကာလာသတွင်း၌ (က) “မိုးဇရာခံသက္ကန်း၏ အချိန်အခါတည်း” စသည်ဖြင့် သတိပေးကာ သံယာအား ဓိတ်ပန်ထားရာမှင့်း(ခ)“ငါအား မိုးဇရာခံသက္ကန်း လျှော့ပါ စသည်ဖြင့် ဉာဏ်၊ ပဝါဘိတာစိုးထံမှ တိုက်ရိုက်တောင်းခြင်းဖြင့်ဌား။ ရှာမိုးရပါသည်။

ଓঁ: কেৱলুঃ পতন্তৰ্যা, পতিত্বার্পণযুক্তিগী ফি: এন্দু বন্ধনঃ লুক্ষণ্য বন্ধন
পোলুণ্ড আবায় প্রতিপ্রতি প্রতিপুরুষঃ।

အေး မိုးရေခံသက္ကန်းအျပ်စြင်း၊ ဆီးစြင်း၊ ဝတ်စြင်း၊ ပြုကောင်းသော ကာလကို ရရှိခြုပါ။

ဓမ္မာ ဝါဆီလဆန်းတစ်ရက်စွဲမှုစွဲ၍ တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်စွဲ တိုင် အောင် ကာလအတွင်း၌ အျပ်၍ငွေ့ငွေ့၊ အဆင်းဖျက်ရုံးမျှ တစ်ကြိမ်ပေးလောက် ဆီးစြင်းဖြင့်ငွေ့ငွေ့၊ ကဗျာမိမ္မာထိုး၍ငွေ့ငွေ့၊ ဝတ်ရုံးကောင်းပါသည်၊ ပရလျှင် ရှာဖိုးကောင်းပါသည်။

အေး မိုးရေခံသက္ကန်း၏ ပရီယယ်သနစေတ်၊ ကရာဇ်စေတ်၊ နိဝါသန စေတ်၊ အဓိဋ္ဌာန်စေတ်တို့ကို ပိုင်းခြားပြပါ။

ဓမ္မာ (က) ငွေ့လတို့၏ နောက်ဆုံးတစ်လ(နယ်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်စွဲ မှုစွဲ၍ ဝါဆီလပြည့်စွဲထိုတစ်လ)၊ သည် ပရီယယ်သနစေတ်မည်၏။

(ခ) ငွေ့လတို့၏ နောက်ဆုံးလ၌(၁၅)ရက်သည် (ဝါဆီလဆန်း တစ်ရက်မှုစွဲ၍ ဝါဆီလပြည့်တိုင်အောင် ဆွင်းရက်သည်) ကရာဇ်စေတ်၊ နိဝါသနစေတ်၊ ပရီယယ်သနစေတ်မည်၏။

(ဂ) မိုးအေးလတို့သည် ပရီယယ်သနစေတ်၊ ကရာဇ်စေတ်၊ နိဝါသန စေတ်၊ အဓိဋ္ဌာန်စေတ်မည်၏။

အေး မိုးရေခံသက္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်မတင်း၊ ထားနိုင်ခွင့်ရှိုံးဝသာရှုက်တို့ကို ရရှိခြင်သူ့ ရေဘက်ပြပါ။

ဓမ္မာ (၁) နယ်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်မှုစွဲ၍ ဝါဆီလပြည့်စွဲတိုင်အောင် သာမန်ထားနိုင်ခွင့်ရှိုံးဝသာ တစ်လ၊

(၂) ဝါင်းဝါထပ်လျှင် နောက်ထပ်တစ်လ၊

(၃) ခုတိယဝါဆီလပြည့်စွဲတို့ကို သတိမမေးသာကြောင်းဖြစ်စေ၊ မချုပ် လောက်သေး၍ဖြစ်စေ၊ မချုပ်ရသေးလျှင် နောက်ထပ် မိုးလေးလာ၊

၁၀၀

(၄) တန်ဓာတ်ဓမ္မးလျှို့ ကထိန်ဓင်းလျှို့ ဓာတ်ဓမ္မးလေးလာ။

(၅) တပေါင်းလပြည့်နှင့် မရှုပ်လောက်သေး၍ ဖွူးလင့်ချက်ပစ္စာသာ
သက်န်းရှိခဲ့လျှို့ ထိုပရှုပ်လောက်သော မိုးရရှုခံသက်န်းကို
မူလသက်န်းပြု၍ထားပါက တန်ဓာတ်ဓမ္မးလပြည့်နေ့တိုင်းဓာတ် တစ်လာ၊
၌၍ သို့လျှို့ ဆဲတစ်လပတဲ့ အမိုးရှုံးပတ်ဘဲ ထားနှင့်၏။
ထို(၁၁) လထက်ပို၍ကား တစ်ရက်မျှ မထားကောင်းပါ။

အေး မိုးရရှုခံသက်န်း၏ ပိုင့်သမယကာလကို ရေတွက်ပြပါ။

ကြံး တန်ဓာတ်ဓမ္မးလပြည့်ကျော် တစ်ရက်မှစ်၍ နယ့်လပြည့်နေ့
တိုင်းအောင်(၇)လသည် မိုးရရှုခံသက်န်း၏ ပိုင့်သမယဖြစ်ပါသည်။

အေး ပိုင့်သမယ၍ မိုးရရှုခံသက်န်းရှာမှုမကြောင့် အပြစ်ရှိနိုင်သော
သီက္ခာပုဒ် နှင့် ကာလကို ရေးခဲပါ။

ကြံး ပိုင့်သမယ(၇)လ အတွင်း၌ အညာတကာ၊ အဖွဲ့ရိုတအရပ်မှ သတိ
ပေးသောအားဖြင့် ရှာလျှို့ နိသာရိပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။
တိုက်ရိုက်တောင်းလျှို့ အညာတကဝိညွှေ့သီက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိသာရိ
ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

ညာတကာ၊ ပဝါရိတတိကို တိုက်ရိုက်တောင်းလျှို့ အညာတကဝိညွှေ့
သီက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်။ ၌၍ သီက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်၏။
သတိပေးလျှင်လည်း ၌၍ သီက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်၏။

အေး ၌၍ သီက္ခာပုဒ်၌ အာပတ်မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုက် ဖော်ပြပါ။

ကြံး (၁) ရေကန်ဝသည်တို့၌ မိုးရရှုခံသက်န်းမပါဘဲ ရေချိုးသူ၊

(၂) နိုးသုလေလက်သောသက်န်းရှိသူ၊

- (၃) ပူက်စီးသောသက္န်းရှိသူ၊
- (၄) မိုးသူစေသောသေးရန်တို့ကြောင် အချိန်အခါမဟုတ်ဘဲ မိုးပရာခံ
သက္န်းဝတ်သူ၊
- (၅) ဉာဏ်တွေကရဟန်းဝသည့်တို့အား အာပတ်ပသင့်ပါ။
- (မှတ်ရှုကို) မိုးပရာခံသက္န်းရှိလျက် ကိုယ်လုံးတိုးဝရ်ရှိချိုးလျှင် ဒုဇဉင်း
အာပတ်သင့်၏။

၆၇။ မိုးပရာခံသက္န်းရှာမိုးခြင်းကြောင် သင့်နိုင်သောအာပတ်အတွက်
အဂါတို့ကို ဖရတ်က်ပြပါ။

- ၆၈။** (၁) မိုးပရာခံသက္န်း၏ ပိမိအတွက်ဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) မရှာမိုးသင့်သောအခါ၌ ရှာရှိခြင်း၊
- (၃) ရှာမိုးခြင်းကြောင် ရရှိခြင်း ဤသုံးပါးသည် ပရီယေသနအာပတ်၏
အဂါတို့ဖြစ်ပါသည်။

၆၉။ ဝတ်ခြင်းကြောင် သင့်နိုင်မသောအာပတ်၏(နိုဝင်သနအာပတ်၏)
အဂါတို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

- ၆၁။** (၁) မိုးပရာခံသက္န်းမှတပါး အခြားသက္န်းရှိခြင်း၊
- (၂) သေးအန္တရာယ်မရှိခြင်း၊
- (၃) မိုးပရာခံသက္န်း၏ ပိမိဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း၊
- (၄) မဝတ်သင့်သောအခါ၌ ဝတ်ခြင်း၊ ဤလေးပါးတို့သည် နိုဝင်သန
အာပတ်၏ အဂါတို့ဖြစ်ပါသည်။

၁၀၂

ဝဝဇ္ဇန်နဝါရီ၊ သိက္ခာပ်

အေး ဤသိက္ခာပ်၌ စံဝါ ဒုတဗ္ဗာအရ အဘယ်ကဲသိဖော်ခြင်းမျိုးကို
ယုရပါသနည်း။

ကြံး မိမိ၏ ဝဝဇ္ဇန်နဝါရီ၊ (ပြုလိမ့်မည်)ဟု ဖွှေ့လင့် ထောင့်
တူး ကိုယ်တိုင်ပေးခြင်းကို ယုရပါသည်။

အေး အန္တင့်ပျော် အရ အဘယ်သညှုပြင် လုယူသည်ကို ယုရပါသနည်း။

ကြံး သကသညှုပြင် လုယူသည်ကို ယုရပါသည်။

(ပုဂ္ဂန်နှင့်) လုယူအပ်သော သက္ကန်းအစရအတွက်ပြင်သာ အာပတ်သင့်
ပါသည်။

အေး ဤသိက္ခာပ်၌ ဒုဇူးအပတ်သင့်မျိုင်ပုံကို ရရှိခဲ့ပါ။

ကြံး ဒိကပ္ပနာပြုလောက်သော သက္ကန်းမှတပါး အမြားသော ပုဂ္ဂန္တရာကို
ရဟန်းအား ပေးပြီး ပြန်လုယူလျှင့်ငင်း၊ ၏၎ု၊ သာမဏေအထူး သက္ကန်း
နှင့်တွေ့ ပည်သည်ပစ္စည်းကိုမဆို ပေးပြီး ပြန်လုယူလျှင့်ငင်း၊ ဒုဇူး
အာပတ်သင့်ပါသည်။

အေး ဤသိက္ခာပ်၌ အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုကို ရရှိခဲ့ပါ။

ကြံး (၁)မိမိပေးအပ်သောရဟန်းက ဝက္ခာဝက္ခာပ်နှင့် ပြန်ပေးသည်ကို ယူ
သော ရဟန်း။

(၂) ဒိတ်ဆိုး၍ ပြန်ပေးသည်ကို ယူဝသောရဟန်း။

(၃) ပေးအပ်သောရဟန်းအပေါ်၌ အကျွမ်းဝင်၍ ယူဝသောရဟန်း။

(၄) ဥမ္မာဥကရဟန်းစသည်တို့သည် ဤသိက္ခာပ်အရအာပတ်မသင့်ပါ။

အေး ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါတိုကို ရော်ကိုပြပါ။

မြို့ (၁) ဝိကျွေမှာလောက်သာ သက္ကန်းဖြင့်ခြင်း။

(၂) ကိုယ်တိုင်ပေးခြင်း။

(၃) ကိုယ်တွေ့သူ အမှတ်ရှိခြင်း။

(၄) အလုစ်ရသာ ရဟန်းဖြင့်ခြင်း။

(၅) ခံထဲဆုံးရှု လုခြင်း၊ လုဝင်ခြင်း အားဖြင့် အဂါတ်ပါရှိပါသည်။

ဝိဘဏ်သိန္တာ သိက္ခာပုဒ်အားဖြင့် ပြီး၏

ဝိဘဏ်သိန္တာ သိက္ခာပုဒ်

အေး သုဇ္ဈာ အရ ယရမည့် ချည်တိုကို ပေါ်ပြပါ။

မြို့ ခေါ်၊ ကပ္ပါသီက၊ ကောသသယျ၊ ကမ္မလ၊ သာသ၊ ဘင် ဟူသာ ချည်ပြောက်ဖိုးတိုကိုင်း။ ချည်ပြောက်ဖိုးအားလုံးသာ အမှုလောပ ချည်တိုကိုင်း။ ယူရပါသည်။

အေး ဒိဋ္ဌာပောဂာ အရသာယ်အတွက် တောင်းခြင်းကို ယူရပါ သနည်း။

မြို့ သက္ကန်းအတွက် တောင်းခြင်းကို ယူရပါသည်။

အေး ဝါယာပေယျ အရ သာယ်သို့ ယက်စေခြင်းကို ယူရပါသနည်း။

မြို့ “ငါအတွက် သက္ကန်းယက်ပေးကြပါ” ဟူသာ ဖအပ်သာတောင်း ခြင်း(အကျိုးဖတ်ည်)ဖြင့် ယက်စေခြင်းကို ယူရပါသည်။

အေး ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အပတ်သင့်ပုံကို ရေးခဲပါ။

၁၀၄

၅၆။ သက္ကန်းယက်ခြင်းသက္ကန်းငါ လိပ်ကိုပြင်ဆင်ခြင်း၊ လက်ခတ်ကို
ပြင်ဆင်ခြင်း၏သော ယက်ကန်းသည်တို့၏ လျှောပဒယာဂတိုင်း၌
ခုံဖွဲ့အာပတ်သင့်ပါသည်။
ရလာလျှင်ကဲး နိသုရိပါမိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

၇၈။ အဘယ်ဖူးလာက်စသာ သက္ကန်းကို ယက်လုပ်လျှင် နိသုရိ
ပါမိတ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

၅၇။ မအပ်စသာရည်းဖြင့်တောင်းအပ်စသာ အကျိုးယချည်ကို မအပ်
စသာ နည်းဖြင့် နိုင်းအပ်စသာ အကျိုးယတန္ထဝါယာ=ယက်ကန်းသည်က
အလွှားတွဲတွေး၊ အနဲ့တောင်းတောင် ရက်လုပ်ပြီးတိုင်း နိသုရိပါမိတ်
အာပတ်သင့်ပါသည်။ ဤသို့လျှင်ဤသို့သို့ပုံးပို့မြင်ပါသည်။

၇၉။ မတောင်းဘဲရအပ်စသာချည်ကို အကျိုးယယက်ကန်းသည်အား
ယက်စစရှုံး အဘယ်အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

၅၈။ ခုံဖွဲ့အာပတ်သင့်ပါသည်။

၈၁။ ကျိုးယချည်၊ အကျိုးယချည်ကိုရော်၍ အကျိုးယယက်ကန်းသည်
အား ရက်စစရှုံး အဘယ်သို့အာပတ်သင့်ပါသနည်း။

၅၉။ အကျိုးယချည်ဖြင့် ရက်အပ်စသာအပိုင်းအခြားပဟာဏ အလွှား
တစ်တွေး၊ အနဲ့တစ်တောင်ပြည့်စသာအခါ နိသုရိပါမိတ်အာပတ် သင့်
ပါသည်။

ကျိုးယချည်ဖြင့်ယက်အပ်စသာ အပိုင်းအခြားပဟာဏ အလွှား
တစ်တွေး၊ အနဲ့တစ်တောင်ပြည့်စသာအခါ ခုံဖွဲ့အာပတ်သင့်ပါသည်။

ထိပ္ပမာဏအောက် ယုတေသနလျှော့လျင်ကား ခုတွင် အာပတ်သင့်ပါသည်။

အေး ချဉ်ချောင်းတစ်ချောင်းကျော်၊ တစ်ချောင်းကျော်အားဖြင့်ငွေး၊ အလျှားမှ ကပိုယချဉ်၊ အနဲ့မှ အကပိုယချဉ်ဖြူလှပ်ဝရာနှောပြီး ရက် လျင်ငွေး၊ အာယ်သို့ အောပတ်သင့်ပါသနည်း။

ဖြေး အလျှားတစ်ထွား၊ အနဲ့တစ်တောင်ပမာဏ ပြီးစီးသော အရေ အတွက်အားဖြင့် ခုတွင် အာပတ်များသင့်ပါသည်။

(မှတ်ချက်) ကပိုယယက်ကန်သည်၊ အကပိုယယက်ကန်သည်တို့ကို ရောင်နာ၍ ယက်စေရန်လည်း အထက်ပါနည်းအတိုင်း အာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်ရပါသည်။

(အကျိုးချုပ်မှတ်ရန်)

ယက်စာန်းသည်ကလည်း အကပိုယ်၊ ချဉ်ကလည်း အကပိုယ် ဖြစ်မှသာ ဤသီက္ဂာပ်ဖြင့် နှိမ်ရှိပါမိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။ တစ်ခုခုက ကပိုယဖြစ်နေလျှင် ခုတွင် အာပတ်သာ သင့်ပါသည်။ နှစ်ခုလုံး ကပိုယချဉ်ဖြစ်လျင်ကား အနာပတ္တိဖြစ်ပါသည်။

အေး ဤသီက္ဂာပ်၏ အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပေါ်ပြပါ။

ဖြေး (၁) သက္ကာန်းချုပ်ရန် အပ်ချဉ်၊ အာယောဂပဲ့၊ ခဲ့ပန်းကြီး၊ ပုံးလွယ် သပိတ်အိပ်၊ ရောစ်ပါဝါ၊ ပြုလုပ်ရန်ချဉ်ဘို့တို့ကို တောင်းသော ရဟန်း။

(၂) ဥာတက၊ ပဝါရိတတိအား ကပိုယချဉ်ကို ရက်စေသောရဟန်း။

(၃) အခြားသောရဟန်းအတွက် ယက်စေသောရဟန်း။

(၄) မိမိ၏ အပ်စပ်သောအုပ္ပာဖြင့် ယက်စေသောရဟန်း။

(၅) ဥာဇာကရဟန်း စသည်တို့အား အာပတ်မသင့်ပါ။

အေး ဤသီက္ဂာပ်၏ အရိုတို့ကို ရေတွက်ပြပါ။

၁၀၆

မဖြေ။ (၁)သက္ကန်းအတွက် တောင်းအပ်သောချည်ဖြစ်ခြင်း။

(၂)မိမိအတွက် ဖြစ်ခြင်း။

(၃)အကုပ္ပါယယက်ကန်းသည်ကို မအပ်သောနည်းဖြင့် ယက်စေခြင်း၊ အားဖြင့် အကိုယ့်ပါးဖြစ်ပါသည်။

ပဟနာပေသကာရ သီက္ဂာပ်

မေး။ ဤသီက္ဂာပ်ဒ္ဓိ ပီဏ္ဏပါတာမတ္ထုမှို့ အရ ဆွမ်းကို ပေးခြင်းကြောင် နိသုရိုးဖြစ်ပါသလော။

မဖြေ။ ဆွမ်းကို ပေးခြင်းကြောင် နိသုရိုးဖြစ်သည်မဟုတ်ပါ၊ ရပ်နှင့် စကားကြောင် သက္ကန်းရှင်တို့လက်မှ ချည်ကို အပိုတော်း၍ အလျှော့ရည်အောင်၊ အနဲ့ပြန်အောင်၊ ပိတ်ပိတ်သံတခဲနက်ဖြစ်အောင် ယက်ကန်းသည်တို့ ယက်လုပ်ခြင်းကြောင် နိသုရိုးပါစိတ်အားပတ်သင့် ပါသည်။

မေး။ ပုဇွဲ အပွဲဝါရိတော် အရ မည်သူတို့၏ မဖိတ်ကြားမှုကို ယူရပါ သနည်း။

မဖြေ။ သက္ကန်းရှင်တို့၏ မဖိတ်ကြားမှုကို ယူရပါသည်။

မေး။ ဂကုပ္ပါပစ္စနာကာရ(အထူးစီမံခြင်းသို့ ရောက်ပု) ပြု ပါဋ္ဌကို ရေးခဲ့ပါ။

မဖြေ။ လူဗုံ ခေါ် အာရုံသော စီဝရ် မဲ ဥရီသု ဝိယျာတီ၊ အာယတူ ကရောထား၊ ဝိဇ္ဇာတူ အဗိုတူ သုဝိတူ သုပွဲတို့တူ သုဝါတို့တူ သုဝါလောင်တူ သုဝါတစို့တူ ကရောထား၊ အပွဲဝါရိတော် နာမ၊ မယွှေ့ အာယသွှေ့နှင့် ကိုဇ်မတဲ့ အနဲ့ပွဲတွေ့ယျာမ။

၆၇။ သုဝီတ၊ သူပွဲဝါယိတ၊ သုဝီလေခီတ၊ သုဝီတစ္ဆိတ၊ တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးပါ။

၆၈။ အလုံးစုံသောအရပ်တို့၏ ညီအောင်ယ်ခြင်းကို “ သုဝီတ ” ဟုခေါ်ပါသည်။

အလုံးစုံသောအရပ်တို့၏ ညီအောင်ပြု၍ ယက်ကန်းစင်း၏ဖြန့်အပ်သည်ကို “ သုပွဲဝါယိတ ” ဟု ခေါ်ပါသည်။

နယ်ပြင်ကောင်းစွာ ကန်အပ်သည်ကို “ သုဝီလေခီတ ” ဟုခေါ်ပါသည်။
ဘီးဖြင့် ဖီးအပ်၊ အကြောင်းအကျိန်မရှိအောင် ဆေးကြောဖွံ့ဖြိုးလျှော့အပ်သည်ကို “ သုဝီတစ္ဆိတ ” ဟုခေါ်ပါသည်။

၆၉။ အာယတစသော ခိုင်းနည်း(၇)နည်းတို့တွင် အာပတ်သင်စေခိုင်သော ခိုင်းနည်း၊ အာပတ်မသင်စေခိုင်သော ခိုင်းနည်းတို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

၆၁။ အာယတ၊ ဝိဇ္ဇာတ၊ အပွဲတ၊ ဖြစ်အောင် ခိုင်းခြင်းနည်းသင် စေခိုင်ပါသည်။

သုဝီတ၊ သူပွဲဝါယိတ၊ သုဝီလေခီတ၊ သုဝီတစ္ဆိတဖြစ်စအောင် ခိုင်းခြင်းနည်း၊ ဘေးအာပတ်မသင်စေခိုင်ပါ။

၆၂။ ၅၅။ သို့သို့ပုံအကြောင် အာပတ်မသင်နိုင်သော့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုရရှိခဲ့ပါ။

၆၃။ ၆၁။ (၁) ဉာတကဗ္ဗာ၊ ပဝါရိတတို့၏ ယက်ကန်းသည်တို့ကို ယက်စေသောရဟန်း၊

(၂) အခြားရဟန်းအတွက် ယက်စေသောရဟန်း၊

(၃) မိမိဉာဏ်ပြင် ယက်စေသောရဟန်း၊

(၄) တန်းဘိုးကြီးသော သကိုန်းကို ယက်စေသော ဒါယကာကို တန်းဘိုးနည်းအောင် ယက်စေသောရဟန်း၊

(၅) ဉာဏ်ရွှေကရဟန်းစသည်တို့အား အာပတ်မသင်ပါ။

၁၀၁

အေး ဤသီက္ခာပုဒ်၏ အဂါတိကို ရေတွက်ပြပါ။

ကြံး (၁) ဉာဏ်၊ ပဝါရိတ ပဟ္မတသုတိ၏ ယက်ကန်းသည်ထ ချို့ကပ်၍
ပိုလွန်အောင် စိမ့်ခြင်း၊ (၂) ပိုမိုအတွက်ဖြစ်ခြင်း၊ (၃) ရဟန်၏
ဝက္ခားကြောင် ချို့များ တိုးဆွားခြင်း၊ (၄) သက်န်းရခြင်း ဟူ၍ အဂါ
လေးပါးဖြစ်ပါသည်။

အဓိကတိဝရ သီက္ခာပုဒ်

အေး ကတိုကတေဟသီက္ခာပုဇွဲမ အရ အဘယ် ကတိုက္ခာပုဇွဲမကို ယူရပါ
သနည်း။

ကြံး ပထမကတိုက္ခာပုဇွဲမ ကို ယူရပါသည်။

အေး ဒသာဟာနာဂတ် ကတိုကတေဟသီက္ခာပုဇွဲမ ပါ၌ဖြင့် အဘယ်ကို
ဆုံးပြပါသနည်း။

ကြံး သိတင်းကျော်လဆန်း(၅)ရက်မှစ၍ ဖြစ်သောသက်န်း၏(အဓိဋ္ဌနှင့်
ပိက္ခာနာမပြုဘဲ) ဆိုမိုးသိမ်းဆည်းရာ ကာလုကိုဆုံးပြပါသည်။

အေး သိတင်းကျော်လဆန်း(၅)ရက်မှစ၍ ရအပ်သော သက်န်းဆည်း
ပထမကထိန်သီက္ခာပုဒ်ဖြင့်ပင် အလိုက်အပ်သော အမိပိုယ်ပြည့်စုပါ
လျက် အဘယ်ကြောင် ဤသီက္ခာပုဒ်ကို တစ်စုနှင့်ထပ်၍ ဆိုရပါသနည်း။

ကြံး အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အရွမ်းအားဖြင့် ဤသီက္ခာပုဒ်
ကို ထပ်၍ဆိုပါသည်။

(မှတ်ဆုက်) ပထမကထိန်သီက္ခာပုဒ်၏ အနုပည်သဗ္ဗာယ်ဖြစ်သော
သီက္ခာပုဒ်ဆိုလျှင် ဤသီက္ခာပုဒ်ကို ဆိုသည်ဟု မှတ်ရမည်။

အေး အဘယ်သက္ကာန်းမျိုးကို “အရွှေကစိဝရ” ဟုခေါ်ပါသနည်း။
 ဓမ္မြဲ ခရီးသွားမည့်သူ၊ မကျွဲ့သွားသူ၊ ကိုယ်ဝန္တိသူ၊ သွွဲ့တရားအသစ်
 ဖြစ်ပေါ်လာသူတိတွင် တစ်ယောက်ယောက်က “ဝသာဝါသိက
 ဒသာမိ” ဟု လျှောက်ထားရှုံးလျှုံး အပ်သောသက္ကာန်းကို “အရွှေကစိဝရ”
 ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး အရွှေကသက္ကာန်းကို အဘယ်ရဟန်းမျိုး ခံယုတိက်ပါသနည်း။
 ဓမ္မြဲ ဝါမကျိုးသော ရဟန်းများသာ အလျှော့ယုတိက်ပါသည်။
 ဝါကျိုးသောရဟန်းများ အလျှော့ပခံထိက်ပါ၊ အလျှော့ခြားဖြစ်လျှင်လည်း
 ထိသက္ကာန်းသည် သံယိကပင် ဖြစ်ပါသည်။

အေး စီဝရကာလသမယ်၌ ကာလသမယကို ပိုင်းခြားပြပါ။
 ဓမ္မြဲ ကထိန်ပခင်းလျှင် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်(၁)ရက်နေ့မှစ၍၍
 တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နေ့ထိ တစ်လ၊ ကထိန်ခင်းလျှင်
 တပေါင်းလပြည့်နေ့ထိ ငါးလသည် စီဝရကာလသမယပည်၏။

သာသက္ကာန်းသိကျွဲ့ပုဒ်

အေး အာရည်ကာန်အရ အဘယ်ကျောင်းမျိုးကို “တောကျောင်း” ဟုခေါ်
 ပါသနည်း။
 ဓမ္မြဲ ညံ့တင်အပ်ပြီးသော လေးဖြင့် ရွာ၏တံခါးခုမှစ၍၍ လေးအပြန်
 ငါးရာ ပမာဏရှိသောအရပ်၌ ပြုအပ်သောကျောင်းကို “တောကျောင်း”
 ဟု ခေါ်ပါသည်။

၁၁၀

အေး။ တောကျောင်းဖြစ်ထိုက်သောကျောင်း၏ အကွာအဝေးတိုင်းတာပုံကို ရေးခဲ့ပါ။

မြို့။ (က) အကာအရုံးသောရွာဖြစ်လျှင် ရွာ၏တော်ခါးခုံမှုစုံ၏ တိုင်းတာရမည်။

(ခ) အကာအရုံးပုံသော ရွာဖြစ်လျှင် အကာအရုံးဖြစ်ထိုက်သော အရပ်(အစွန်ဆုံးအိမ်၏ ဥပစာမှ ခဲတင်ကျ) မှ တိုင်းတာရပါသည်။

(တောကျောင်းဘက်မှုကား)

အကာအရုံးသောကျောင်းဖြစ်လျှင် ထိုအကာအရုံးတောင် တိုင်းတာရမည်။

အကာအရုံးမှုပိုဒ်သော ကျောင်းဖြစ်လျှင် ရွာဘက်မှ ပထမဆုံးကျောင်း

အထိသော်ငှင့်၊ စေတီအထိသော်ငှင့်၊ ဗောဓိအထိသော်ငှင့်၊ အမြဲ စည်းဝေးရာအရပ်တိုင်အောင်ငှင့်၊ တိုင်းတာရမည်။

(မှတ်လွက်) ထိုသို့တိုင်းတာရမှုလည်း ပကတီသွားရီးလမ်းဖြင့်သာ တိုင်းတာရပါသည်၊ အမြေးလမ်းသစ်ကို ပြုလုပ်၍ တိုင်းတာခြင်းငါ့ငှင့်၊ လမ်းမဟုတ်သောအရပ်ဖြင့် တိုင်းတာခြင်းငါ့ငှင့်၊ ပအပ်ပါ။

အေး။ အဘယ်ကြောင်း သာသက် ဟု သမဂတ်အပ်ပါသနည်း။

မြို့။ သူမှိုးစသည်တို့၏ ခိုအောင်းရာစသည်ကို ဖြင့်ရသောကြောင်း“သာသက်”(ယုံမှားဘယ်ရှိ၏) ဟု သမဂတ်အပ်ပါသည်။

အေး။ သပ္ပါဒိဘယာနိ ၌ အဘယ်ကြောင်း တောကျောင်းတို့ကို “သပ္ပါဒိဘယ” ဟုခေါ်ပါသနည်း။

မြို့။ သူမှိုးစားပြတိုက လုတိုကို သတ်အပ်သည်၏အဖြစ်၊ လုယက်အပ်သည်၏အဖြစ်၊ ရိုက်နှက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ရသောကြောင်း “သပ္ပါဒိဘယ” ဟု ခေါ်ပါသည်။

အေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ သက်န်းထားနိုင်ခြင်း၏ အရိုက်ကို ရေတွက်ပြပါ။

ကြွှေး (၁)ပုဂ္ဂိမဝါကပ်ပြီး ပထမမဟာပဝါရဏာဖြန့်နိုင်လောက်အောင် ဝါပကျိုး
ခဲ့ခြင်း။

(j) တန်ဆောင်မှန်းလဖြစ်ခြင်း။

(၃) လေးအပြန် ငါးရာပဟာဏဝေးသော တောရကျာင်းဖြစ်ခြင်း။

(၄) သာသက်၊ သူပွဲ့ဘယဖြစ်ခြင်း ဟုသော အရိုက်လေးပါးစုံမှ ရွာတွင်း၌
သက်န်းထား၍ ညုည်ကင်းနိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။

အေး။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိအပ်သော တောရကျာင်းကို ရရှိခဲ့ပါ။

ကြွှေး ဆွမ်းခံပြီးနောက် ဆွမ်းစားချိန်၌ ပင် ကျောင်းသို့တပန် ပြန်လာနိုင်
သော တောရကျာင်းကိုသာ အလိုရှိအပ်ပါသည်။

အေး။ ဝိပ္ပါဝသယူ၌ အဘယ်သို့နောက်သည်ကို ဝိပ္ပါဝသဟု ခေါ်ပါသနည်း။

ကြွှေး ခုနစ်ခုမြောက်အာရုံကို ဖို့ဖော်ရာ တောရကျာင်း၌ မတက်ဘဝဘ^၁
အခြားမှာ တက်စေခြင်းကို “ဝိပ္ပါဝသ” ဟုခေါ်ပါသည်။

အေး။ သက်န်းထားရာ မူလစေရာကျောင်း၌ (၇)ခုမြောက်အာရုံကို မတက်
စေနိုင်ခဲ့လျှင် အဘယ်ဘူးဖြစ်လုပ်ရပါသနည်း။

ကြွှေး သက်န်းထားရာရွာ၏ အပိုင်းအခြားသို့ သက်ရောက်ပြီး ဘဏ်၌
သော်ငှုံး၊ တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌ သော်ငှုံး၊ နေ၍ သက်န်းဖြစ်ပုံကို
သိပြီးမှ ဖဲခွားရပါသည်။

အေး။ အညြွှေ့ သိက္ခာသမျှတိယာ၌ အဘယ် သမျှတိကို ယူရပါသနည်း။

၁၁၂

၅၆။ သံယာသည် ဂါလာနရဟန်အား ပေးအပ်သော စိဝရနဲ့ ဝိပ္ပဝါသ သမျှတိကို ယူရပါသည်။

ပရိတတ သီကာပွဲ

၅၇။ သံယိကံ ၌ သံယာ၏လက်သို့ မရောက်သေးဘဲ သံယိကဖြစ်နိုင် /
မဖြစ်နိုင် ရေးခဲပါ။

၅၈။ သံယုတထိန္ဒြာတွေပြီးဖြစ်သောကြောင့် လက်သို့မရောက်သော
သော်လည်း ပရိယာယ်တစ်မျိုးပြင် သံယိကဖြစ်ပါသည်။

၅၉။ သံယိကံ၊ လူဘံ ၌ အဘယ်ကဲသို့သော လူဘံမျိုးကို ယူရပါသနည်း။

၆၀။ ရသင့်ရထိက်သော သက္ကန်းဝင်သာ ဝဋ္ဌးကို ယူရပါသည်။

၆၁။ ပရိတတ ၌ အဘယ်သို့မျှတ်သည်ကို ယူရပါသနည်း။

၆၂။ အသာမ၊ ကရိသာမ=လူကုန်အဲ ပြုလုပ်ကုန်အဲ ဟု ဆုတ်ခြက်၍
သော်ငှင့်၊ လက်ပြ၍သော်ငှင့်၊ သံယာထံသို့ မျှတ်သည်ကို ယူရပါသည်။

၆၃။ ဤသိက္ခာပွဲ၌ အာပတ်သင့်ပုံကို ရေးခဲပါ။

၆၄။ သံယာသို့မျှတ်ပြီးသောလူဘံဖြစ်လျှင် သီတင်းသုံးသော်တို့၏ ဥစ္စာ
ဖြစ်စေလုပ်တွေကြောင်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်စေ၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်
အဖော်ပစ္စည်းပင်ဖြစ်စေကာမဲ ဖို့ပိုသို့မျှတ်စေလျှင် လုပ္ပပယောက
ကြောင့် ဒုဇူးသင်၏၊ ရလာလျှင် နိသဗ္ဗိပါစိတ်အာပတ်သင်၏။
သံယာ၊ စေတီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တစ်ပါးပါးထံသို့ မျှတ်ပြီးသော
လူဘံကို အခြားသော သံယာ၊ စေတီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သို့ မျှတ်စေလျှင် ဒုဇူး
အာပတ်သင့်ပါသည်။

အေး ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အာပတ်မသင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုကို ထုတ်ပြုပါ။

ငြို့ (၁) အဘယ်အရပ်၌ လျှောပါမည့်နည်းဟု ဖေးလာ၍ “သင်တို့၏စိတ်ကြည်ညွှန်အရပ်၌ လျှောပါ”ဟန်၏၊ သင်တို့၏ ဒေသဗျာဓမ္မပစ္စည်း သုံး ဆောင်မည်အရပ်၌ လျှောပါဟန်၏၊ ဝသည်တို့ကို ဝပြာဆိုသောရဟန်၏၊
(၂) ဥမ္မာဇ္ဈကရဟန်၏သည်တို့အေး အာပတ်မသင့်ပါ။

အေး ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အဂါတိုကို ရရတွက်ပြုပါ။

ငြို့ (၁) သယာ၌ ညွှတ်ပြီးဖြစ်ခြင်း၊ (၂) သယာ၌ ညွှတ်ပြီးမှန်း သီလျက် ပို့ သီလျက်စေခြင်း၊ (၃) ခြင်း အားဖြင့် အဂါသုံးပါးဖြစ်ပါသည်။

နိသုရိ ပါန်တ် ကဲ၏အဖွင့် ပြု၏
ပထမလတ်တန်း ကဲ၏အဝို့ယ် ပြီးပြီး။
(၉ - ၂ - ၉၁)

၃။မူခွင့်ပြုချက်	၆/၉၅(၉)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်	၃၅/၉၅(၁၀)
ထုတ်ဝေသူ	ဦးမြိုသန်း(၀၁၀၅၂)အသိင်းအရိုင်းစာပေ အမှတ်၃၅၊ ဒွဲစုရပ်ကွက်၊ ကမ္မာဇား၊ ရန်ကုန်

မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းစာသာ:
ပုံနှိပ်သူ=ဦးဝင်းအောင်(၀၅၁၃၁)၊ သန်းထိုက်ရတနာပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်(၈၄)၊ လမ်း(၅၀)၊ ပုဂ္ဂန်တောင်၊ ရန်ကုန်။